

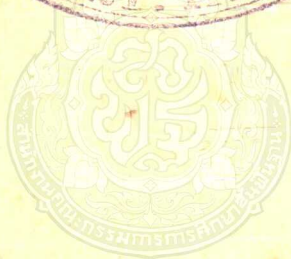
131 ๘

นราตมมตลาต /
~~~~~

๗.๘๔

๑ นิราศ ชมตลาด ชะ

๑ นิราศ ร้างห้าง นวล เทียว หวลเห คัดถึงไต
ก็ไม่ได้ล้มคะเน ต้อง รวนเร เว่ร่อน เทียวผอน
ปรน ลงเคหาถึง นำประตูป้าน ให้งุ่น ง่าน
ร้อนจิตร คัด ชนง โอ้ออกเอ๋ย ทำไฉน หนอ กาย
ทน เรา แสน จน จะหา กิน ทาง ถิ่นใด เกิดมา
ชาติวาสนาช่างอาภัพ จะยากยบทนทุกข์ ไปถึง
ไหน จำจะ เทียว เลี้ยว ลัด ตัด คั้น ไป ให้เพลน
ใจเสีย แล้ว จิตรไม่ คิด ตรอง จะผันผาย ไปให้
คลาย กังวาล เทวศ ให้หาย เหตุ ร้อนเร่า ที่เศร้า
หมอง ครั้น จะนั่ง นอน นึกเฝ้า ตฤก ตรอง เหน
จะ ต้อง อดหยาก ลำบาก กาย แล้วรีบ ออก
กรอก บ้าน งุ่น ง่านจิตร ยิ่ง คิด ๆ แล้วยิ่ง

ให้ดูไทยหาย ถึง ปาก กรอก ออก ถนน กระวน
 กระวาย แล้วฝนผายรีบเดินท่าเนิรวร ช้าม
 ตะพาน ถ่าน มา เวลาเที่ยง แดดเปรี้ยง ๆ ตั้ง
 เพลึงเข้า สุม ชอน ถึง วัง ร้าง หมายจิตร คิต
 อารรณ์ แด่ สดอน เต็ก ผู้ใหญ่ ไพร่ ผู้ดี บ้าง
 ก็ สาว ว่าว กุลา คว่ำกัน ยุ่ง ตูบ้าน นุ่ง รังทั้ง
 เลียง อึง มี เจ้า หมู เต็ก แสนสนุกนี้ วัง คลุกคลี
 ด้วย เปน ที่ ศุข สำนาน สำนวนใจ เปน ที่ กว้าง
 ว่างแจ้ง ระโหฐาน พวกทหาร ได้ มา อยู่
 อาไศรย ทั้ง ญาติ แพรก แทรก แซม ขึ้น ไร ๆ
 ม้า ก็ ได้ เทียว กิน สั้น ทุก ตัว ทหาร ยาม ที่
 รักษา ตาม น้า ที่ กอมปะนี มะหาด ไทย มิ ไซ้
 ชั่ว ครั้น ถึง ยาม ตาม กัน ตู พัน พัว บ้าง
 หลบ ตัว หลีก ลี้ เทียว หนี ยาม เหล่า ชายัน
 กัปรัน ทั้ง นั้น ไซ้ ก็ มิ ไคร่ ตรวจ เตรียม มา

๑ นิราศ ชมตลาด ชะ

๓

เยี่ยม ถาม ดู ทหาร ไร้วราทุกน้า ยาม ไป
เที่ยว ตาม แต่ อยู่นี้ เสีย ทุก คน อัน คน ใน
เสก สัน ชายนั้เพื่อง เหน ปราศ เปรื่อง ตรว
ยาม ตาม ถนณ หมัน รัักษาน้ำ ที่มี กังวล ไม่
เปน คน หมิ่น ประมาท ราชการ แล้ว ต่วน เติ
รับ ตำเนิร มา ทาง หลวง คน ทั้ง ปวง อัดแอ แะ
สนาน จะ เที่ยว เล่น ภาให้ เปน ที่ สำราญ ชม
สถาน บ้าน งาม ที่ ตาม ทาง ชะ

๑ ถึง บ้าน ญวน ๆ มีแต่ ดี เหล็ก ปน กับ
เหล็ก เว้น แต่ ไม่ ไ้เอา ไว้ทาง มอญ ก็ แหก
แหลม อยู่ แต่ ดู บาง การ หา กิน หลาย อย่าง
ต่าง ๆ กัน ที่ ตลาด หมู ดู เต็ม ที่ ต่ ป้าน ชาย
จะ ร้อน กาย ก็ สู้ ทน คน ชยนี้ ดู หน้า ชีต เหงื่อ
เย็น เปน น้ำ มัน ต้อง กัด ฟัน ทน ทำ ไป ตาม ที่
แสน สงสรว แต่ แม่ หนู หมู่ สาว ๆ ผิว ขาว ๆ

แตก เลี้ยว จน เลี้ยว ศรี   เลี้ยว ตาย รักรถ งาม
 ขำ เหมือน ลำด   มา ต้อง ที่ บ้าน ชาย แทบ
 วาย ชนม์   แม่น สาย ใจ แม่ มา ไป อยู่ กับ
 พี่   ไม่ ต้อง ที่ ขึ้น เลย นาง ที่ ถดาง ถนน
 มาทุกซี่ยากตรากตรำเพราะความจน   เหมือน
 อย่าง คน ขาก แค้น แสน ทวี   ไร้วัว เรา ก็
 จน คน อากัฟ   ถึง จะ รับ เอา ไป แลบ ถนอม
 ศรี   จะ ก่อ การ กวน ใจ ไป ตาปี   อย่า คิด
 มี เลี้ยว เลย ขาดี เปน ขาด กัน   แล้ว เดิน เฉย
 เลย ตรง ไม่ แด เหลี้ยว   ในใจ เลี้ยว ผิน กลับ
 มา รับ ขวัญ   ยิ่ง ทรง ตฤก นึก ไป ไม่ ได้
 กัน   จะ ผูก พัน เขา ไป ไย ไม่ ต้อง การ ชะ

๑ แล้ว เดิน ลัด คัด ตบึง ถึง ทาง เลี้ยว รอด
 เนตร เหลี้ยว สบ นุช สุก สงสาร   หุหุทั้ง นาง
 นาน ใน วิมาน   เจ้า เฉย บาน แกลด เยี่ยม ก็

เทียม กัน โขงสูง ณะแถม ตุจแถม ทั่วย ชาติ
 จั่ม เมื่อ ยาม ยั่ม ดัง ชยั ให้ รับ ชวัญ
 ศอ ระหง ดัง หงษ เหมหิรัญ ประทุม ถัน ดัง
 พุ่ม ประทุม ทอง ทั้ง สอง ปราง ดัง ศศิธร
 แจ่ม จะ ยั่ม แยม มิได้ มี วาคี หมอง สอาด
 อ่อน อ่อน แอน ละออ ของ เนตร ทั้ง สอง ตำ
 ดัง มณี นิต จุไร เรียบ เทียบ เทียม ประทุม
 ฝัก ช่าง งาม ภัทธร เหลือ งาม เมื่อ ยาม ผิน
 จะ ชม งาม ความ จะ ชำ เป็น รากิน แล้ว รับ
 ผิน ภัทธร เดิน ตำเนร มา ชะ

๑ ถึง สาม แยก บ้าน ญวน เหน บ้าน ใหญ่
 เมื่อ เดิน ไป แด ดู อยู่ ช้าง ขวา ดู กว้าง
 ขวาง ใหญ่ โต แสน ไสภา แด สง่า คฤก
 ครั้น รื่นสำราญ ทั้ง เย้า เรือน งาม ดี มี หาดย
 หลั่ง ไม่ ผูกัง ใหญ่ โต ระโหฐาน เปน ปีก

แผ่น แนน หนา ฝา กระดาน แด ตระหง่าน
 งาม เหลือ แต่ เชื้อ ญวน ที่ บ้าน นี้ เขา ชำ
 นาญ ชาญ ตลาด เปน เชื้อ ชาดี คน เก่า
 ชาว กงหววน ครั่ง เจ้า คุณ แม่ ทัพ ไป จับ
 ญวน ทิต กระบวน เขา ลง มา เปน ชะเลย
 มา ตั้ง ที่ ถิ่น ถาน เปน บ้าน ชอง มี เงิน ทอง
 นักหนา เจ้า ชำ เอ้ย ทั้ง ค่าไทย ใช้ สอย
 ไม่ น้อย เลย บุญ เขา เคย สร้าง ไว้ จึง ได้
 มี ไช้ตัว เรา เถ่า ก็ เกิด ใน วงษ์ ศักดิ์ มา
 ต้อง ภัทร ยาก แค้น แสน บัดศรี จะ คิด ทำ
 สิ่ง ไต ไฉน ที่ จึง จะ มี เหมือน อย่าง เรา
 เก่า ก่อน มา ไช้ ออก เอ้ย อารัพ อัมระภาภ
 ต้อง ตก ยาก เพียง ชีววัง จะ ดังชา อัน ความ
 รู้ ที่ ได้ รำ เรียน มา ก็ ปรีชา อยู่ ทุก อย่าง
 กระ่าง ใจ ต้อง รวน เร เว่ เทียว ทุก แห่ง

หน มา ยาก จน ตก ตำ จะ ทำ ไฉน กรรม
 เรา เอ๋ย เคย สร้าง แต่ ปางใด ช่าง ภาระไร
 ชาดี นี้ มา มี กรรม น่าน้อย จิตร คิด ไป เสีย
 ตาย ค่ำก็ ใคร จะ ชัก ช่วย ชุบ อุประถัมภ์
 แดน เสีย ตาย เนื้อ นพคุณ คำ มา ตก ตำ
 ตม ต้อง จน หมอง มัว จิตร โหดจะ ไป โทษ
 ผู้ใด ได้ เปน เพราะ ใจ ของ เรา เชื้อน ไป
 ทาง ชั่ว เปน เพราะ กรรม ทำ เรา ให้ เมา มัว
 เปน เพราะ ตัว ของ เรา โหดจะ โทษ ใคร แต่
 เริ่ม แรก อยู่ เว้น ก็ เหลือ สุข กลับ มา ทุกข์
 เชื้อน ช้ำ ทำ ไฉน มา ได้ ยาก ตราก ตรำ ช้ำ
 ฤไทย เกิด มา ไย อย่าง นี้ ไม่ มี คุณ มา
 ฟัง ท่าน คุณ กับ คำนึงชีวิต ท่าน มี จิตร ขาด
 เหลือ ช่วย เกื้อหนุน เหน ว่า เชื้อ เนื้อ แดง
 แแนว ทรากูล ท่าน การุญ จะ ช่วย เลี้ยง ให้

เทียง ธรรม์ เนื้อ ว่า บุญ คำนุ เคย กระทำ ไว้
 ท่าน จึง ได้ มี จิตร ไม่ บิด ฝัน เหมือน ชุบ
 ให้ นาย ชื่น คื่น ชีวัน พระคุณ นั้น ถ้า ถบ
 ภพไตร ทั้ง ได้ พึ่ง พระเดช วิเศษ มาก เรา
 คน ยาก ท่าน ไม่ ถือ อชฌมาไศรย จะ ขอ รong
 มฤติกา เบ่น ค่า ไป ให้ ท่าน ใช้ แคล้ว คล่อง
 ฆตong คุณ จะ ถ้า บาก ยาก เย็น เปน ไฉน
 ถึง ยาก ไว้ เจียน ชีวาท จะ ขาด สูญ จะ ขอ
 ไป ทด แวน แทน พระคุณ ให้ ท่าน พูน ฝาก ข
 ทุก เวลา แล้ว ฝัน ผาย แล ดู หมู ไร่ แจก
 มัน ดี เหล็ก ตะปู ขาย หลาย นึกหนา อย่าง
 นี้ เล่า เรา ก็ เหน เปน บัญญา เอา บาทา ชัก
 สุก หุบ กับ มือ รว กับ ไก ใช้ หยิบ ไม่
 ต้อง ชัก ทั้ง ขลุกลั่น คิมคืบ หีบ เหล็ก ถือ
 ดู เหล็ก แดง ดัง จะ สุก ไฟ ลูก ฮือ ค้อน ก็

ถือ อยู่ กับ ทั้ง ทั้ง ทำ ทาง วิชา นี้ เล่า ก็
 ที่ ประเสริฐ แล้ว ดู คล่อง แคล้ว เจน ชัด ไม่
 ชัด ขวาง แล้ว มัน ผาย ป่าย ภัฏฐ มา ตาม
 ทาง เหน พระปราง วัด สามปลื้ม แด เจริญ
 งาม ประเสริฐ เลิศ อย่าง กับ ปราง แก้ว ดู
 ฝ่อง แล้ว สูง เท่า นกเขา เเหิร ยิ่ง เฟ่ง พิศ
 แด แต่ โดด ยิ่ง ให้ เพลิน แล้ว รีบ เดิน ตัด
 ออก ปาก กรอก พลัน พระ สุริแสง เล่า ก็
 แสง กำเริบ ร้อน ทั้ง หิว อ่อน ไรยรา เพียง
 อาสน์ ต้อง จน จิตร แสง ใจ จรจรัด สู้ เดิน
 กลิ่น กลิ่น ไศก วิโยค ครอบ ถึง ประตู พระ
 นคร อาวรณ เทวศ ไนยเนตร ทศนา แนว
 ฌนวน แหก ฝรั่ง จีน ไทย หลาย กระบวน
 ทั้ง ดาว ญวน เดิน ไชว่ กัน ไป มา พัน
 ทวาร ถึง ตะพาน ทวารศ ฝรั่งเสศ คิด ทำ

งาม นักหนา เหล็ก พืด แผ่น แล่น ทอด ตลอด
 มา ชี บัญญา เขา ช่าง เลิศ ประเสริฐ ชาย
 แต่ เหล็ก แขง เขา ยัง หล่อ แล้ว ต่อ ติด ให้
 สนิท แน่น ใต้ ตั้ง ใจ หมายถึง ถึง รถ ม้า มา
 ไป ใต้ สบาย ไม่ ทลาย หลุด ถอน เหมือน
 ก่อน มา แล้ว ผิน ภัทร ชำม ตะพาน ค่อย
 บาน จิตร ค่อย คลาย คิด ความ ทุกข์ เปน
 สุขหา ดู งาม ถ้า เลิศ ตลาค สอาด ตา บ้าง
 ชาย ผ้า ถาย อย่าง ต่าง ๆ กัน มี ทั้ง เครื่อง
 อัฐบริวาร ทั้ง โตะ โตก พงพาน แด เขียนชั้น
 หวี กระจก แป้ง กระจะ น้ำ มัน จันทน์ รัน
 เหล่า นั้น จิน ชาย อยู่ ราย เรียง ทั้ง เหล้ายา
 สารพัด ไม่ ชัด ขวาง นักเลง นัง กิน กลุ้ม
 บ้าง ห่ม เถียง บ้าง ริน ส่ง จด จ้อง แล้ว มอง
 เมียง ทำ คอ เอียง ดูด ต้ม แล้ว ลืมตา อ้าย

ชีมาเหล่านี้เต็มที นัก มัน แต่ จัก เป็น นัก เถง
 เทียว เก่งกำ ตัว นายจ้อย ที่ ว่า ชื้อ เขา ภาชา
 ท่าน ไล่ คาเอา ไป เขียน เลี้ยเจียน ตาย เปน
 เพราะ จิตร เขา คิด ไม่ ถูก ที่ จะ มั่ง มี ทาง
 นั้น อย่า มันหมาย ใคร เล่น ด้วย ก็ จะ ม้วย
 ชีวา วาย จะ ต้อง ตาย ด้วย พระราชาอาญา
 ทนง ตัว อวด ที่ ว่า มี ชื้อ นั้น และ คือ ชีวัง
 จะ สังขา ไม่ มี ใคร ที่ จะ ได้ มี เมืตา สม
 น้ำ หน้า ที่ ว่า จิตร มัน คิด พาด อัน ตำเพง
 คน เก่ง ไม่ มี ขาด ดัง ตลาท ฤา จะ ไร
 ภาษา ทาร ไม่ รู้ หมด รู้ สิ้น มลทิน พาด
 เปน ที่ ย่น เก่งกำ อยู่ ตามี แล้ว ตรง ลง
 ทาง ท้อง ถนน ใหญ่ แด วิไลย สอง ข้าง
 ทาง วิถี ทุก สิ่ง สรรพ สรรพวรรณ ระพัต มี
 ด้วย เปน ที่ สำหรับ รับ นัก เถง ทั้ง สอง ข้าง

ทาง ไป วิสัย เลิศ งาม ประเสริฐ แด่ ตู ถ้วน
 หมู่ เก่ง เป็น ท้องแถว แถว นอง ท้อง ลำเพง
 เสือ กังเกว แฉวน ชาย เรียงราย กัน ทั้ง รong
 เค้า ถูง ตื่น ตื่น ทุก อย่าง ของ ต่าง ๆ มี
 จริง ทุกสิ่งสิ้น สุด จะหยิบยก คำ มา รำพรรณ
 เหน ด้วย กัน อยู่ ทุก คน เป็น จน ใจ ครั้น
 ถึง โรง คนชัว เรียก หัวเม็ด ไม่ เอา เท็จ มา
 แจ้ง แดง ไช ภอ เหน ฉั้น นั้ ตรง จะ ลง
 ไป ดู วัง ไชว ออก มา ทัก จน แทบ ทาง
 แต่ ก่อน ไร ก็ มิได้ เคย รู้ จัก ช่าง มา ทัก
 กัน ได้ ไม่ มี หมาย แม้น มิ ตอบ พจนา
 สุนทร นาง จะ ระวัง ช่วย เชน สะเทิน อาย
 จั้ง ตอบ นุช ว่า แม่ สุด สวาสดี พี่ ก็ สุด ที่
 มุง มาท สวาสดี หมาย ธุระ ร้อน เหลือ ร้อน
 ไม่ ฝอน คลาย จะ ลา สาย สมร นั้ยัง อย่า

หมอง มัว พี่ ยาก จน เป็น คน ไม่ มี ทรัพย์สิน
 จงคอย รับ แต่ ที่ เขา เป็น เจ้าสัว เชิญ กลับ
 ไป จัด แจง ตก แต่ง ตัว นั้ง หวี หวี กันไว้
 ให้ สบาย มา ถึง วัด สาม บั๊ม ค่อย ถ่ม
 หมาย ทั้ง สอง ข้าง เนือง นอง ถ้วน ของ
 ชาย เป็น ทอง เหลือง เคือง ชุบ พรรณราย
 ทั้ง สร้อย สาย ปะวะหล่ำ แด กำไล ขาดี
 ทองเหลือง แลว ไม่ ดด หมด สนิม ไม่ เพริศ
 พริ้ม ผุด ผ่อง ดออง ไส ถึง จะ ชุบ ด้วย
 กรด หมด เท่า ไต ก็ มิได้ เป็น เนื้อ นพคุณ
 ขาดี ทอง คำ แลว ถึง ทำ ก็ สุก สด ลง เบ้า
 กรด ชุบ ไส้ ก็ ไม่ สุก ซึ่ง ราชี มิได้ มี มา
 เพิ่มพูล ถึง ทวายฝน จะ มา ต้อง ไม่ หมอง
 มัว แลว ผินภักตร พิศุ เหล่า หมูตึก ข้าง
 ครั้นครก ทำ รว กับ เจ้าสัว ที่ ของ เก่า เล่า

ก็ ผิด ทิด จะ มั่ว ไม่ งาม ทัว เหมือน เหล่า
 เสด็จขึ้น แต่ ของ ที่ มี มาก หมด ทุก สิ่ง
 เปน ความ จริง ไซ้ จะ แก่ถึง แต่ง มุสา แด
 ประเสริฐ เพติตเพติน เจริญ ทา ปราณนา สิ่ง
 ไต่ ไต่ ทุก อัน ที่ ร้าง แก้ว แ้ว แด แต่ ล้วน
 แก้ว ดู ผ่องแผ้ว สุกสก ทั้ง สิ้น ไคม ฝรั่ง
 ทั้ง ชาย เรียงราย กัน เปน ชั้น ๆ เดือน สดับ
 ดู รับ รอง ที่ แก้ว แดง ตั้ง แสง สิ้นจี่ เทศ
 แสน วิเศษ งาม ที่ ไม่ มี หมอง ที่ สี่ เขียว ๆ
 ขำ ดู ลำยอง ที่ สี่ ขาว ๆ ผ่อง สอาด ทา
 ที่ สี่ ดำ ๆ สิ้น ตั้ง นิธวัค ที่ สี่ ม่วง ๆ
 จัด เปน หนักหนา ที่ สี่ เหลือง เรืองรอง ตั้ง
 ทองทา ทักนา แแนว ตลาค ตลอด ทาง ดู
 สาว จิน นัง ราย ชาย เข้าของ ดู ผุด ผ่อง
 ขาว นวี่ ไม่ มี หมาง งาม ประเสริฐ ถ้า เลิศ

อนงค์ นาง   ตัง สุรางค์ แรม พ้า มา อรัญญ
 ขอบ ไชนง ก่ง ค้อม ตัง ชัน คีตป เนตร นิถ
 นพรัตน์รังสรรค์   พิศ นาคิก รับ วงไชนง กัน
 พิศพัน เมื่อ จะย้ม ตำ พริ้ม พราย   ทั้ง สอง
 ปราง ตัง ปราง อร่ามไซต พิศโอบชู ตัง ชาคี
 จ้ม เมื่อ ย้ม ขยาย ศอ เปน ปล้อง ถ้อง กรัด
 ภูกันราย   ดู กร กราย คือ งวงไอยรา   พิศ
 ประทุม ทั้ง คู่ ดู ทั้งเต่ง   แจ่ม จำหรัศ ครัว
 เกล่งทั้งซ้ายขวา   ตังสัตว์บุษพังผุดในคงคา
 กลับ ณะกา มิ หนั จะ คลี่ คลาย   ต้อง หยุด
 ดู ตัง จะ จู่ เข้า ไจม จูบ   จะ ไคว่ ดูบ ถนอม
 ชม ให้ สมหมาย   แล้ว คีต กั้ว เกด็อก จะ
 มัว หมอง ระคาย   เรา ก็ ชาย ชาคี เสื่อ เชื้อ
 ตระกุก   อัน สัตว์มี สิ้น ทุก แห่ลง หล้า ไฉน
 มา หน่วง เหนี่ยว ทำ เฉียว ชุน   จะ อ่อน วอน

ที่ ไต้ ท้าว เจ้า ประคุณ คง จะ อุ้น ออก เรา
 เข้า สัก วัน แล้ว ดำเนิร เดินตรง ดำรงค์ จิตร
 ไม่ วาย คิต ทุกข์ ร้อน ผ่อน กระสัดย์ คิต ถึง
 ค่ำ ที่ ต้อง พราก มา จาก กั้น แม่ แจ่มจันทน์
 ที่ อยู่ หลัง จะ ตั้ง คอย เมื่อ พี่ มา ก็ ไต้
 ดา สาย สวาสดี นุชนาฏ นงเยาว์ แม่ เสรี
 ศรี้อย ใน คำ มั่น สัญญา ว่า จะคอย ทั้ง ลูก
 น้อย ๆ ก็ ยัง กำลังเยาว์ เพราะ ความ ยาก
 จาก นุช มา สดุดี โศก แสน วิโยก ทุกข์ แทบ
 เทียม ภูเขา ใคร จะ เหน ความ วิตก ใน ออก
 เรา ทุก คำเข้า นอน ตรอง ยิ่ง หมอง มัว
 คอย พัง ชั่ว เล่า ก็ แคลง ไม่ แจ้ง จิตร ๆ
 น้อย คิต ออก หาก ไป จาก ผัว จะ ชื้อ สัตย์
 ๆ จะ มี ราคี มัว ไ้ว่า ตัว เรา ก็ ห่าง มา
 ทาง ไกล แม่ งามปดิม ๆ แม่ ลืม อาไโดย พี่

จะ มี ที่ เชย ชิต พิศไธมย์ สงสาร บุตร สุต ที่
 รัก ร่วม ฤไทย ไอ้พ่อ ไกลจาก เจ้า มา แก้ว
 เดือน บิดา อยู่ เจ้า ก็ ยัง กำลัง อ่อน ช่าง
 คื้ออัน นี้ กระไร ใคร จะ เหมือน พ่อ เคย อุ้ม
 เวียน วง ลง จาก เรือน เทียว ชม เดือน ทิว
 แฉว แฉว คั่นนา ค่อย เพดิน จิตร สายใจ เจ้า
 วาย ร้อง ค่อย ประคอง อุ้ม ขึ้น บน เคาหา
 ให้ กิน นม ชม เชย กับ มารดา แล้ว สรง
 วารี รื่น ขึ้น สำราญ แต่ พ่อ พราก จาก มา
 นำ สังเวช จะ นองเนตร โหยหา นำ สงสาร
 ใคร จะ ปลอบ ให้ หาย วาย รำคาญ มี แต่
 มารดา เจ้า เขา จะ ตี ต้อง แฉง ขึ้น กัดัน รัก
 ให้ หัก ไศก คดาบ วิโยค ช่น ช้อง ให้
 หมอง ศรี เร่ง ดำเนิร เติบ รื่น จรด มา ถึง

ที่ กรอก ขวาง กวาง ลำเพ็ง ขะ

๐ เป็นบ้านช่องใหญ่โตมะโหรพิก แต่ล้วน
 ตึก ตู จำเพาะ ช่าง เหมาะเหมง บันดา คน ที่
 เหล่า ชาว ลำเพ็ง เป็น ตัวเอง มั่งคั่ง ทั้ง เงิน
 ทอง นาม ท่าน มี ที่ หลวงบริคุต ประเสริฐ
 สุด เสริฐ ไม่ มี สอง มะโหร ที่ สำหรับ ประ
 คับ ประคอง นวล ละออง ไม่ มี เทียม เยี่ยม
 ทุก คน สวม กำไล ไล่ แหวน แสน สอาด
 ทั้ง กิณริน ดินตาศ จาก เวหน แต่ หมู่ นี้ มี
 ให้ ใคร ประ ปน กติว จะ ชน ชวน ชัก ช้าง
 ลักพา คัดแต่ที่งามเลิศ ประเสริฐสุด ยอด
 มนุษย์ แล้ว เทียว เสาะ แสง หา คน ระวัง
 นั่ง ยาม ตาม ตรวจ ตรา ทุกเวลา มิ ได้ขาด
 ประมาท การ ยัง พวกหนึ่งเขียน ใหญ่ วิไล
 เลิศ สุด ประเสริฐ ภา ทั่ว ทุก สถาน เป็น

ที่ แดน สนุกนี้ สุข ตำราญ แต่ นงคราญ หมู
 นี้ แด วิไลย ที่ สาว ๆ เหล่า รุ่ง ถ้วน สิบห้า
 ดู ภาติตรา ผุด ผ่อง ละออง ใส พวก นักเลง
 แล้ว ไม่กล้าเข้าไป ทัว ทั้งใน ตำเพ็ญ ต้อง
 เกรง กลัว คบ แต่ ลูก ผู้ ดี ที่ มี หน้า ผิด
 ภาษา แหก ผวัง ทั้ง เจ้าตัว ที่ มั่ง มี เงินทอง
 ไม่หมองมัว ตกแต่ง ตัว ตาม อย่าง ช่าง ผู้ ดี

๑ แล้วรีบ วัช ทัต ออก ถึง กรอกถ้ง พิศดู
 ทั้ง สอง ช้าง ทาง วิถี ที่ ครั้น คฤก ตึก ราม
 งาม ดี ๆ ฝูง นารี เรียง ราย ดู ก่าย กอง
 ที่ รุ่ง ๆ พั้ง แรก กำลัง เริ่ม มา ประเดิม
 เปน ชั่ว จน มัวหมอง เสีย ดาย ผิด เนื้อ เหลือง
 ดู เรือง ร่อง แต่ ใจ น้อย คิด ชั่ว ทำ ตัวเอง
 อัน บิดร ชนนี้ เปน ที่ รัก ขวอย จัก เชื้อน ชั่ว
 นาง ตัวเก่ง เพราะ เต็ม ทน เขา จึง ส่ง ลง

๒๐

๑ นิราศ ชมตลาด ชะ

ลำเพ็ง   ชาตี นักเลง แล้ว ไม่ มี ตี สัก คน
คง ตก ท่า ลำบาก ต้อง ยาก ไร   ทั้ง หญิง
ชาย มิได้ เหน ใคร เปน ผล   ถึง มั่ง มี เงิน
ทอง ก็ ต้อง จน ใคร กังวล แล้ว ก็ เหน ไม่
เปน การ เดิน ตบิ๊ง ไป จน ถึง โรงบ่อนใหญ่
ทั้ง แจก ไทย เล่น ขลุ่ย สนุกนี้ สนาน ที่ ใคร
ได้ ใจ คอ ก็ เบิกบาน   ดู ตำราญ รื่นเริง บัน
เทิง ใจ   ที่ ใคร เสีย ก็ สะเทีย ต้อง หิวโหย
ดู หน้าโรย บ่น ว่า กรรม จะ ทำ ไฉน   เหน
คล่อง ๆ เรา ดอง หย่อน ลง ไป ช่าง กระไร
มัน กิน จน ลื่น ตัว   บ้าง ก็ คิด สะระตะ
คอย ประจบ   รอก แทง ครบ ออก สอง สยง
หัว ทำ พุดจา กัดบีบ กอดอก จะ ออก ตัว ทั้ง
ไปถั่ว แทะ เต็ม ช่าง เต็ม ทน   เงิน หหมด พก
หน้า นิด ให้ หิว อ่อน   อัน ผัว ผ่อน ก็ จำนำ

ทำ^{ขึ้น}เป็น เหตุ^{ทั้งนี้} ก็ เพราะ จิตร เขา คิดชน
 เรา ก็ จน ลง เพราะไป จึงไซ มา เหล่า
 นักเลง ขี้ยา น้า สังเวช ตุ เหมือน เปรต เข้า
 ชู้ เทียว ขี้ชา ถ้า แม่น ใคร เขา สงสาร ให้
 ทานมา ออกเดิน กำ^ๆ คุบ^{บ่อ}ว่า ฆอ กิน พิศดู
 รูป ร้าง เหมือน อย่าง แร้ง ช่าง ร่องแรง เต็ม
 ประดา ผัว ผ่อน สิ้น ที่ แต่ เทียว เลี้ยว ตะลบ
 ประจบ กิน ใคร หลง^{ขึ้น} ดั้น แล้ว ไม่ เหลือ เป็น
 เขี้ยว มัน เทียว ชูคอ ตุ ใคร จะได้ บ้าง เข้า
 หนูน หลัง พุด ประจบ ตุ ขบ ชัน เขา ไม่ ให้
 โกรธา ตา เป็น มัน ทำ^ๆ ตุ ดัน อวด ที่ ไม่ มี
 เกรง เหล่า พวก หมู ที่ เขา คน คีครำน ยิง
 ทำ^ๆ รำนโตดเล่น ชัน เต็น^ๆ เหยง เทียว คุบ^{บ่อ}
 ตัว ต่อ ตัว ไม่ กลัวเกรง เป็น ตัวเก่ง เกะกะ
 ไป ระวัง ตุ รำคาน พวก พาด ไม่ ขอ พบ

วิว ทะลม ลัด ออก ถึง กรอก ขวาง เรียก
 กรอก แดง แจ่มจิตร คิต ระคาย ทั้ง สอง ช้าง
 โรง สำหรับ วิว ผู้ชาย แม่น ใคร นึก ต้อง
 ประสงค์ ตรง สวาสดี ถ้า มุ่งมาท แล้ว ก็ ได้
 ตั้งใจ หมาย แต่ โฉม ตรู หมู นี้ ไม่ มี อย
 ชวน ให้ ชาย เหย ขึ้น ทุก ขึ้น วัน เดิน มา
 ถึง บ้าน คุณ ชุนวิชิต ราพึง คิต ตรง ตก
 นึก กระศัลย์ ท่าน ได้ ตรวจ เตรียม ว่า ขา
 กับต้น ฝ่าย ทหาร มหาศไทย ช้าง ช้าย ฟอม
 ท่าน เลี้ยง เหล่า สาว สำหรับ ไว้ วิว แหก ดู
 งาม แปรก กัน หนา น้า หนอม ตัว ลำคัญ
 นั้ ชื้อ แม่ พะยอม งาม สะม่อม ราว กับ
 นาง อย่าง กิณนร ทั้ง หับห้อง ตกแต่ง ช่าง แจง
 จัด สารพัด ฟูกเบาะ แด เมาะหมอน เครื่อง
 แบ่ง ตั้ง ที่ ตั้ง หน้า สง่า งาม ดู น้า หนอน

แนน ชิดสนิท นวล ล้วน สาว ๆ ราว ยัง
 กำลัง รุ่ง อ่อน ละมุน พา จิตร ให้ คิด หวล
 ยิ้ม ละไม ชายเนตร ละออง นวล ทั้ง จะชวน
 ให้ ชาย ประคอง เชย แล้ว ทรองตฤก นึก
 ไป ก็ ได้ คิด ต้อง หัก จิตร รีบ เดิน ทำ เมิน
 เฉย อย่าง เรา นี้ มิ ควร จะ ชวน เชย ไซ้
 ไม่เคย มี คู่ ประคอง เคียง แล้ว ผันผาย บ่าย
 ภัทร ยุยาทร ตาม ตลาค คน กลุ่ม บ้าง ถุ่ม
 ถ้าง ไนยเนตร สอด ชาย ชะม้าย เมียง จน
 บ่าย เบียง แดก ร่ม รม รำเพย ค่อย ขึ้น ใจ
 คลาย ร้อน ผ่อน ผาสุก แล่น สนุกนี้ นึกหนา
 เจ้า ขำ เอ้ย แดก ค่อย อ่อน ผ่อน สบาย พระ
 พาย เชย แล้ว เดิน เฉย ชมตลาค สอาด ตา
 ถึง วัด เกาะ เกาะเทียบ ตาม ทางใหญ่ แด
 วิไลย ตึก ราม งาม นึกหนา ชาย แต่ ของ

ดี ๆ มี ราคา ถ้วน ภาษา แหกตำ พวก ตำบิ
 พินิจ ดู ถักขณา ไม่ นำ รัก ราว กับ ยักษ
 ถ้วน ตำ ตำ หมิต หมี พิศ ยัง คำ หา งาม
 นิตไม่ มี เหมือน ยัง ฉี เผา ใหม่ ใน บ้าซ้ำ
 ดู หัว หยิก หน้า ยุ่ง นุ่ง ไสรวง จมูก โต่ง
 หนวด ยาว ราว กับ บ้า ที่ ได้ ไทย ไป เปน
 ภรรยา ดู ตั้ง กา คาบ แก้ว มา กลาง ลม จะ
 นั้ง เรียง เคียง ชิต พิศ สวาสดี แสน อุบาทว์
 เขา ชั่ง คิต สนิท สนม ที่ รูป งาม ดี ๆ ไม่
 นิยม ไป เชยชม แหก ระยำ พวก ตำบิ นิจา
 เอ้ย ช่าง กระไร หนอ ใจเขา ช่าง โทน เตา
 มา เปน เมีย ให้ เลี้ย ศรี ราว กับ ชาย ไร่ ลิ่น
 ใน ธรณี จิตร สัตว์ หน้า หมาย ช่าง ต่าง ใจ
 อ้าย พวก แหก หมู่ นี้ ไม่ มี ศักดิ์ มัน โกง
 นัก ใจ จิตร ผิด นิไสย จะ พุดจา ก็ ไม่ หน้า

จะ ปลื้ม ใจ   ชื่อ สิ่งไร ๆ ก็ ยาก ลำบาก
 ครัน ถ้า เปน คน เซ่อซ่า หน้า บ้าน นอก ชู
 ตะคอก เอา ให้ ก้าว จน ตัว นั้น ดู หน้า ซึ่ง
 พุด ๆ ทำ ๆ ดัน   ตา เปน มัน ตั้ง จะ กลุ้ม
 เข้า รุม ตี   ถ้า ใคร ต่อ ของ ผิด จะ คิด ให้
 ไม่ ชอบ ใจ เขา ไม่ เอา เฝ้า จู้จี้ ทำ พุดจา
 ๆ ดัน ชะยั้ง ชะยี้   เจียน จะ ตี เสีย ให้ ตาย
 เจียว มัน อ้าย แยก จมูก โต่ง มัน โกง เหลื่อ
 ใจ เหมือน เลื่อ หน้า เหมือน ยักษ มัค กระตักย
 ต้อง เลิก ห้าง ร้าง ไป ก็ หลาย ครัน   เหตุ
 เพราะ มัน โกง เขา ชาว ประชา ต่อ ของ ให้
 แล้ว ไม่ เอา เฝ้า ตระหลบ   มัน ตี ตบ เอา
 ด้วยเกือก ไม่ เลือก หน้า   ถ้า ใคร ถียงเลียง
 แฉง แจ้ง กิจจา   พา กัน มา อัง ชื่อ เข้า ชื่อ

ยุด กลับ ชัด หา ว่า เปน ไวร เข้า ปล้น ของ
 ทั้ง หุบ ถอง ที่ ต่ำ เข้า ครว่ ชุด ช่าง กระไร
 ใจ จิตร ผิด มนุษย์ ไม่ สมมุติ ความ จริง ทุก
 สิ่ง คะ อ้าย พวก นี้ ดี แต่ จะ โกง เขา ไม่
 รู้ เท่า แล้ว มัน ทำ เสีย หงำ หงะ ถึง ผู้ ดี
 ยี่ ยศ ไม่ ถด ละ มัน อยู่ ตลอด ทาง จน
 ข้าง วัด ไม่ รู้ จัก บาป บุญ แด่ คุณ ไทษ
 ช่าง เขียม โหด นี้ กระไร ตั้ง ใจ สัตว์ พวก
 เหล่า นี้ ที่ จะ เปน เทวทัต สारพัต มิได้ มี ที่
 เจริญ แต่ นึก ตรอง หมอง หมาง ระคาง จิตร
 ยิ่ง คิด ๆ ยิ่ง ระทวย ให้ ขวย เขิน แล้ว ผิน
 ภัทธร เบียง บ่าย ชะม้าย เมิน เร่ง รืบ เดิน มา
 ตาม ทาง ให้ หมาง ใจ

ชะ

๐ ถึงวัดเกาะดูจำเกาะช่าง ไศกเศร้า เปน
 วัด เก่า มัว หมอง ไม่ ผ่องใส ดู คณะ พระ

รอบ เปน ขอบ ไป มีโพ ใหญ่ งาม น่า สำ
 ราษฎร ดู รื่น ร่ม งาม ชาย ปลาย จิตร แล้ว
 กลับ คิด ถึง นุช สุด สงสาร แม้น น้อย มา
 พี่ จะ พา ให้ เบิก ปาน เทียบ ชม ร้าน ชาย
 ของ ท้อง สำเพ็ง ทั้ง เลื้อย ผ้า สรรพัต ไม่ ชัด
 ขวาง ตาม แอหวาง ดู กระบวน แต่ ถ้วน เก่ง
 ยิ่ง คิด ถึง ความ หลั่ง ยิ่ง วังเวง ใจ เราเอง
 ชั่ว ชั่ว ช่าง น่า ชัง เมื่อ จะ มา ดัง ว่า จะ
 ปลด ปลิด ช่าง ไม่ คิด ถึง ความ เมื่อ ยาม
 หลั่ง กว่า จะ ได้ เพียง จะ วายชีวา วัง อุดำห์
 ช่าง ไป จน พบ ประสพ นวด ได้ เขย ชม สม
 จิตร พิศ งาม สดก กลับ นิราศ ร้าง เร่ เทียบ เท
 หวด มิได้ อยู่ แนบ ชิดสนิท นวด ใจ ช่าง
 ถ้วน เต็ม เทียบ มา เทียบ ตาย คิด ถึง งาม
 ยาม เขย พี่ เคย ขึ้น คิด ถึง คื่น วัน สดก

ที่ มาท หมายถึง คิด ถึง แอบ แอบ น้อย ประ
 คอง กาย คิด ถึง สาย สุต ที่ รัก ร่วม ฤไทย
 คิด ถึง นวด เคย ชวน พี่ ชม นก ผูก วิหค
 เชนแซ่ แด ไสว แต่ พี่ พราก จาก มา นำ
 อาไโดย จะ ชวน ใคร เขย ชม พนม วัน ได้
 เหน แต่ บิยบุตร สุต ที่ รัก ยัง อ่อน นึก จำ
 สิ่ง ไต ยัง ไม่ มั่น จะ คิด ถึง พี่ยา แล้ว
 จาบัลย์ สงสาร ขวัญ เนตร น้อย จะ หมอง มัว
 หมู ชาว บ้าน เขา จะ แคลง ระวาง คิด จิตร
 จิ จิตร ช่าง กระไร หนอ ใจ ฝัว อัน ตัว เรา
 เล่า ผิด คิด ถึง ตัว เหมือน ชาย ชั่ว ไว้
 ญาตี ขาติ ตระกุก ลิ่น บัญญา หา เตียง
 เขา ไม่ ได้ แกล้ง โถด หลบ ทำ ให้
 ความ สุกญ ไม่ เหน เหตุ ที่ เทวศ ทวี พุท พี่
 อาตุร อยู่ ้วย ดวง สวาสดี เตียว อัน หญิง

๑ นิราศ ชมตลาด ชะ ๒๙

อื่น หมั่น แสน ใน แดน หล้า ให้ ลอย พ้า มา
ก็ จิตร ไม่ คิด เหลียว เปน ความ สัตย์ ทุก
สิ่ง จริง ๆ เจียว ไม่ หยาก เกี้ยว หยาก พาด
รำคาญ ใจ ชะ

๑ ถึง วัด ประทุม คงคา ไฉนฯ หลวง ก็
รีบด่วน ช้าม คดอง ไม่ ผ่องใส พิณิจตูโบถวาม
งาม วิไลย ดัง หัสในย มา นิมิตร ดู ดิตตา
พิศ วิหาร ดัง พิมาน ท้าว โกสินทร์ ดู งามสิ้น
ไป ทุก สิ่ง จริง หนา จำ ประเสริฐ สุก สม
เปน วัด กระษัตรา ไหม้ มหา โภธิ ใหญ่ ดู รวย
เรียง เวลฯ เย็น รื่น ร่ม ทั้ง สม ตก สนั่น นก
กา ร้อง ออก ก้อง เสียง บ้าง ก็ เข้า เกล้า คู้
ประคอง เคียง พัง สำเนียง เพลิด เพลิน เจริญ
ใจ แล้ว เดิน ตัด ลัด ทาง ไป ช้าง วัด เจียบ
สงัด เยือก เย็น เปน ไฉน สอง ช้าง ทาง หญ้า

รก ปก ไร่ไร แจ้งใจ ว่า บ้า ชำ นั่ว ชน พอง
 เหน แต่ คน ง่อย เพี้ยย เตี้ย จริต ภาอ แจ้ง
 จิตร นึก ถั่ว หั่ว สยอง วัช เดิน ชำม ตาม
 ตะพาน มา พัน คดอง ก็ ออก ท้อง ถนน ใหญ่
 ค่อย คดาย ทุกข์ ที่ ตึก ราม งาม ดี ก็ มี มาก
 ดู หดาก ๆ งาม หนักหนา นั่ว ผาสุก บ้าง ก็
 ทำ แด สง่า นั่ว เปน มุข แดน สุนัข สอง
 ช้าง ตาม ทาง จร มี แต่ ถ้วน เหล่า จิน ลีน
 ทั้ง นั้น บ้าง พุด กัน เชน แซ่ แด สดอน
 ถ้วน แต่ จิน พ่อ คำ สง่า งอน ชาย ผัว ผ่อน
 แพร แด แพร จินเจา พิณิจ พดาง ทาง คำนึ่ง
 ถึง สวัสดิ์ แต่ นิราศ ร้าง ประโดม โคม เฉลา
 ช่าง ไม่ มี สิ่ง ไร หนา ใจ เรา ไป ผาก เจ้า
 ผาก บุตร สุก ที่ รัก แต่ นอน นั่ง พัง ชั่วว ก็
 สูญ หาย จะ เจ็บ ใช้ เปน ไฉน ไม่ ประจักษ์

เมื่อ พ่อ จาก ดวง สมาร ยัง อ่อน นึก จะ จำ
 ภัทรว เล่า ก็ เพียน เจียน แปรก ตา ใ้ว่า
 กรรรม จำ ก่อ ให้ เกิด เชิญ เหลียว ไม่ เหน
 ตั้ง แต่ หวด รัญจวน หา ไม่ เหือด หาย คลาย
 เทวศ ลัก เวลา ใน อรุณ พื นี ช้า แต่ คร่ำ
 ครอบ ทั่ว หัก จิตร คิด ว่า บุญ คง หนุน
 ช่วย แม่น มิ ม้วย คง จะ พบ ประสบ สงวน
 ค่อย ดับ ใจ ให้ หาย คลาย รัญจวน ก็ รืบ
 ค่วน เติบ มา ไม่ ช้า ที่ ถึง โรง จีว ๆ เล่น
 เหน สนุกนี้ ค่อย คลาย ทุกข์ ชุ่น ช้อง ที่
 หมอง ศรี แวะ เข้า นั่ง บังแสง พระสุริย์ คุ
 ท่วง ที่ จีว เล่น เปน บัญญา อ้าย หน้า ดำ
 ทำ ที่ คุ ที่ คุ มุทลุ เสียง ตัน ช้น หน้าหนา
 ไล่ เลื้อ เกราะ ตาย มังกร ชะอ้อน ตา ในยนา
 กดอก กัดบ คุ รับ ร้อง มี นวด ยาว ถือ ง้าว

เปน ที่ เจื่อ ราว กับ เลื่อ ทำว เต็น ผ่น ผยอง
 ฉาบ ม้า พ่อ ก็ รับ เข้า กับ ถลอง ดู แลลว
 คล่อง เจน จัด ชัด ชำนาญ หยุต ดู จี๊ว หิว
 อ่อน แล้ว ถอน จิตร ยิ่ง คิต ๆ อนิจา นว
 สงสาร เพราะ ยาก จน จึง ต้อง ทน ทรมาณ
 มา ทน ทาน ทุกข์ แทบ ชีว วย แล้ว เติน
 ล่อง ตาม ท้อง แฉว ถนน ต้อง หลีก คน มุ่ง
 ตรง จ้างง หมาย แต่ ล้วน ตัก ทิต เคียง กัน
 เรียง ราย มี ร้าน ขาย แพร ฆ่า สรรพัต พินิจ
 พวง สาว ๆ เหล่า แม่ คัว ดู ภาัศตรา สวย
 สม คารม จัด ไม่ มี ย่อ ท้อ ใคร ใจ ชงัด ที่
 ขาย ชัด เขา จะ ขึ้น ก็ คื่น คลาย เหล่า ร้าน
 แหก ๆ ล้วน กระบวน บอก ล้วน ของ นอก
 ต่าง ๆ ที่ วาง ขาย ดู ประเสริฐ เติศ ถ้า
 พรรณราย บ้าง ห้อย สาย ไคม ระบาย ส่ง่า งาม

๑ นิราศ ชมตลาด ชะ ๓๓

เลือก ดู ตาม ราคา จะ ว่า กัน ที่ เดิน พลา
ชม พลา ตาม ทาง หลวง ถิ่น ล่วง คดีโดย
รับ ผาย ฝน ทวัน บ่าย ชาย แสง พระ สุริยัน
เสียง ไก่ ชน กา ร้อง ออก ก้อง ทาง ชะ

๑ ถึง กรอก โรง รongเท้าก็เข้า กรอก จะ
รับ ออก ถนน ใหญ่ ค่อย คลาย หมาย พระ
พาย น้อย เรื่อย พัด มา วาง ๆ ค่อย เลื่อม
ต่าง ความ โศก วิโยค ครวญ ถึง ตลาด เต่ง
แด ถ้วน แม่ ค้า ชาย ผัก ปลา พริก ชิง ทุก
สิ่ง ถ้วน ที่ ต่าง คน บ้าง ก็ ทำ เปน ยำญวน
บ้าง แกง บวน ชู ฉี่ มี ทุก อัน มี ลูก ไม้
หลาย อย่าง ที่ วาง ชาย ประมาณ หมาย แต่
ที่ จริง ทุก สิ่ง สรรพ์ ครั้น ว่า ไป ก็ ไม่ ลู่ จะ
สำคัญ จะ รำพรรณ ไป ก็ ว่า น่ารำคาน เดิน
ตะบึง ถึง บัอม บัจา นึก แด พิลึก ใหญ่ โต

ระโหทาน   ดู เรียง ราช ร่ม รุกขา นำ ตำราญ
 แด กระห้าน ชำ คึก ก็ นึก กลัว   อัน บ้อม
 นี้ มี แต่ครั้ง สร้าง นิเวศ   ซึ่ง พระเดช ปกเกล้า
 เจ้า อยู่ หัว   เหน นม นาน บาน นี้ จึง หมอง
 มัว   ใ้ ว่า ตัว เรา คง แก่ ชะวา กาย   ใน
 มนุษย์ นี้ ก็ สุก จะ สักเวช   ถ้า เหน เหตุ คิด
 ไป แล้ว ใจ หาย   เรา เกิด มา เปน คน ไม่ พัน
 ตาย   อย่า คิด หมาย ว่า จะ เกิน ไป เนิน นาน
 ซึ่ง บุรุษบุรุษน คน ใน โลกย์   ก็ ย่อม ไศก
 อยู่ ใน วัดสงสาร   แต่ อัฐ ฐน ก่อ ไว้ ยัง ไม่
 นาน   ย่อม ร้าว ราน หัก รั้ง ไม่ ยั้ง ยืน   ลง
 หยุด นั้ง หลัง บ้อม หอม ดอก ไม้   เมื่อ พระ
 พาย พัด เฉื่อย มา เวื่อย รื่น   ไป ข้าง บ้อม
 ดู ตึก มี คุกคกรื่น   แต่ ล้วน พัน หญ้า แพรก
 ขึ้น แหก แหวม   ที่ ไม้ ดอก ออก ช่อ แล้ว ฐ

กติน ภูมรินวอนตอม อยู่ หอมแหมม สารภี
 ยี่สิบ พิกุล แกม ทั้ง นางแย้ม ชู่อ้อ อรชร
 นั้น แด บ้าน นาย กัปตัน ท่าน ไปลิศ เปน
 อังกฤช การ ธรรม เนียม ตรวจเตรียมสอน มี
 ตึก ราม งาม สง่า สถาพร เขา ก็ จร มา แต่
 ไกล จน ได้ ดี สามีภักดี เข้า มา ทำ กิจ ราช
 ฉลอง บาทบก กษบหศรี จึง ทรง พระ กรุณา
 ด้วย ปราณี้ ได้ เปน ที่ หลวงรัฐยาบัญชา ใน
 ไปลิศ แล้ว เปน ขา ว่า กำกับ ให้ คอย จับ
 หมู นักเลง ที่ เก่งกำ ที่ ถือ ตาม พก มีด เอา
 อัฐ ปา เขา จับ ส่ง ลง พระยาราชรองเมือง
 แม่น ไม่ มี พี่ น้อง ไป บ้อง บัด เขา ก็ คัด
 เข้า ตราง จน คาง เหลือง ยาม จะ กิน นั้น
 ก็ ลื่น ทั้ง ฝืด เคือง เงิน ลัก เพื่อง อัฐ ลัก
 ไฟ ก็ ไม่ มี เขา จับ จำย ใช้ สอย ให้ หาบ

ขน เหน เต็ม ทน คอย วิ่ง จะ ชิง หนึ่ ถ้า
 จับ ได้ อ้าย ผู้ คุม มั่น รุม ตี ทุ เปน ที่ แสน
 สมเพศเวทนา พวก นักเลง เหล่า นี้ ไม่ มี ชั่ว
 เทียว ตี หัว วิ่ง ราว เขา หนักหนา มิ ได้ คิด
 อนาคต ถึง อนาคต ไม่ รั ว่า บาป กรรม จะ
 ตาม หนึ่ ที่ เขา ตี เล่า ก็ มี ไม่ เหมือน มต
 ที่ คน คด แด มั่น มาก ปาก ขยับ อยู่ ข้าง
 จะ อวด ตี ข้าง ตี พัน มี เช่น นั้น แทบ ทัว
 ทุก ทัว คน อัน คน ตี มี น้อย คน ถ้อย มาก
 ตี แต่ ปาก สारพัด ไม่ ชัด สน เอา ตัว ขึ้น
 เหนือ ถม เทียว ช่ม คน อวด ว่า ตน ตี ฉลาด
 ซาดี สุตัน ถึง ปาก กรอก ออก ทาง ถนนใหม่
 ค่อย คลาย ใจ คลาย ทุกข์ บันเทา กระศัลย์ ทุ
 กว่าง ใหญ่ แด วิไลย ลำราญ ครัน แต่ ก่อน
 นั้น รก ร้าง ทุ วังเวง มี เข้า ของ สิ่ง ไต ใส

ไป เทียว ถึง ทาง เป็ถียว แล้ว มัน รุม กัน
 คุมเหง เปน ที่ ช้อง ชุม นุ่ม ชุ่ม นักเลง คน
 กลัว เกรง คิต ขยาด ไม่ อาจ เดิน สมเด็จพระ
 จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จทั่ว ทอดพระเนตร
 ดู เขตฯ เชน มี รับ สั่ง ให้ สร้าง เปน ทาง
 เดิน ชื่อเจริญกรุงสยามงามวิไลย มี ไปลิศ
 คอย พิทักษ์ เทียว รักษา เดิน ตรวจ ทรา นัง
 ยาม ตาม นิไสย คอย ระวัง อริย์ บาทราชไทย
 เปน ทาง ไหญ่ ฝาศุ่ก แสน ลำราญ ทั้ง ม้า รถ
 เลียง ลัน สนน ก้อง ฝน ฝอย ฝน ผาด ดู
 อาจ หาญ ตำร่อ ดี ด้วย แล้ สลัด ถาน เลียง
 สะท้าน ดัง สะเทือน เดือน สุธา รถ รับ จ้าง
 มี สำหรับ เทียว รับ จ้าง คน เดิน ทาง คลาย
 ทุกข์ เปน สุขขา มี เงิน ให้ ไร่ ขึ้น ชี รถ มา
 ตาม ราคา ชั่ว ดี เลือก ชี เอา แต่ ทั่ว ฝน

นั้น เหน ไม่ เปน เรื่อง   เงิน สัก เพื่อง ก็ ไม่
 มี ชี ด้วย เขา   ให้ เปลี่ยว จิตร คิด กระสัดย
 ไม่ บันเทา   อรุณ เสร้า ทรวง ช้า ระกำ ตรอม
 บุนผาชาติ ส่ง กลิ่น มา วิน วิน   ค่อย แหม่ ขึ้น
 ชู ชวน ให้ หวด หอม   คิด ถึง ดวง ดอก พ้า
 ฝนกา กอม   เคย ถนอม แแนบ ขึ้น
 ทุก คื่น วัน   วิน ๆ เหมือน กลิ่น นาคา น้อย
 เมื่อ ยาม ต้อง พวง พุ่ม ประทุม ถัน   เตี้ย ตาย
 หนอ แม่ น้อย มติวัน   มา จาก กัน ทั้ง รัก หนัก
 อรุณ ถึง ออก ไคร ใน เมือง ที่ เคื่อง แค้น ก็
 ไม่ แสน เหมือน เรา ลื่น ถวิด หา   มา ยาก
 จน ย่อย ยับ อับ บัญญา   ช่าง เกิด มา เปด้า ๆ
 ไม่ เข้า การ   เกิด มา ไย กาย มา ยับ อับ ประ
 ภาค   เกิด มา ยาก เกิด มา จน หน ส่งสาร
 เกิด มา หนัก ทรนิน แ่น ดิน ดาด   เกิด มา

ธาน เกิด มา ชม เที้ยว งม เซอะ เกิด ที่ ตี มิ
 อยู่ สู้ ลำบาก ครัน ตก ยาก แล้ว ถึง รู้ ตู
 เอา เกอะ แต่ แรก เที้ยว ทำ ไคว่ ไถด เกอะ
 เรา มัน เคอะ จะ ไป แค้น ผู้ ไต่ ไคร ใ้อ
 อนาคต วาสนา ชะตา ตก เหมือน หนึ่ง ยก เมรุ
 มาศ ไม่ หวาด ไหว สู้ แสง ขึ้น กดิน รัก
 หนัก ฤไทย แด วิไลย สอง ข้าง ตาม ทาง
 จร ละลื้อ โด่ง ไปร่ง สุด ในยเนตร สอง ข้าง
 เขตรหมุ่ ไม่ร้ายสลดอน เป็น ทางโด่งตรงเข้า
 พระ นคร ราชวร เที้ยว เล่น เข็น สำราญ
 อัสจรรยี้ ถัน สาย ตะแถบเก็บ แต่ เมือง สมทุ
 มา จน แทบ พระราชทาน สาย ลวด ชิ่ง ตึง
 ตลอด ไม่ ย่อน ยาน หลัก ประมาณ สาม กำ
 ข้าง ทำ กดม บัก ห่าง ๆ วาง ราย ได้ ระยะเวลา
 ประมาณ จะ ลัก เส้น เป็น ประถม จะ มี เป็น

กตโก ฤา ใช้ถม อัน สาย กลม นั้น และ มี
 เปน ที่ ไก ที่ พุด กัน นั้น เขา ใช้ อย่าง ไร
 นี้ ที่ ช้อ นี้ และ ผวง ยัง สงไสย อยู่ ช้าง
 ซ้าย ฝ่าย มาขวา มือไป เรา เปนไทย ก็ ต้อง
 จน พัน บัญญา ยัง ไม่ ตาย ใต้ อยู่ ก็ ดู
 เล่น ก็ ได้ เหน ของ ปลาต เพราะ วิชา
 อัน นม นาน บูราณ บูรม มา แก่ ชะรา ตาย
 ไป มิได้ ยล แต่ ชัน เรา นี้ เล่า มา ได้ เหน
 ก็ ยัง เปน บุญ ที่ มี กุศล สำราญ จิตร เหล่า
 อนาคตา ประชา ชน เติบ ถนอม ไป ก็ ได้ ไม่ ไร
 เวื่อ ดู ครั้น คฤก ตึก ห้าง เจ็ด วังแสง ทำ เปน
 เก่ง นำ บ้าน ตระหง่าน เหลือ ช้าง ใน ทำ ตึก
 ทั้ง ผรั่ง เจือ เขา เปน เชื้อ จิน ที่ มี บัญญา ขะ

๑ ถึง วัด ญวน ๆ อยู่ ดู งาม เดิศ แล่น
 ประเสริฐ ถ้วน แต่ เก่ง เก่ง หนักหนา กะฉิ

ตึก คฤหาสน์ พื้น ขตา คล้าย กับ อาราม ไทย
 วิไลย ครัน เขา ถือ เพศ ก็ วิเศษ ประเสริฐ
 ถิ่น ทั้ง ครอบ คืด ศึกษา ครอบ ทั้ง ขบ ฉ้น
 รีบ ทำเนิร เติร ส่วน จรวรต์ ชม แต่ พรรณ
 บุษบา สุมา ไถย รื่น ๆ ชื่น ถิ่น ผกา แก้ว
 เหมือน พื้ แดงแว้ ดวง จิตร พิศไสมย รวย ๆ
 เกสร ยิ่ง ถอน ใจ เหมือน พื้ ไกล่แนบ นื่อง
 ประคอง เขย เหน สาย หยุด พื้ ก็ หยุด ยืน
 ชะงัก เหน ต้น รัก ไร่ว่า รัก ของ เรียม เอ๋ย
 รัก จะ ร้าง ห่าง กระเด็น ไป เปน เทย เทพ
 เอ๋ย ช่วย ชัก ให้ รัก คั่น เหน ต้น เปด้า ไร
 พื้ เปด้า ภา เปดียว จิตร ทั้ง ใคร ปลิด เอา
 ชีวา ไป ผ่า ผืน ใน ใจ มิตร ยัง จะ คิด อยู่
 ยัง ยืน ฤา จะ คั่น คำ มั่น ที่ สัญญา เหน

ต้น โศก ไร่ ว่า โศก เรา สอง ช้ำ ให้ แสน
 ช้ำ เพียง ชีพ จะ สักขะ ยิ่ง คิด ไป ให้ อนาถ
 หนอ อาตมา เปน เวลา ชัก นำ ต้อง จำ เปน
 เหน เต่าร้าง ไร่ พื ร้าง มา แรม รัก สุด จะ
 ควัก ดวง ใจ ออก ให้ เหน จะ รำ นึก จัก ช้ำ
 เวลา เย็น ก็ รีบ เร้น ตรง มา ไม่ ช้ำ ที่ ดู
 บ้าน ช้อง สอง ข้าง ตาม ทาง หลวง บ้าง ไรย
 ร่วง บ้าง ก็ ศุข เกษม ศรี ที่ เก่ง ตึก ดู บาง
 ห่าง ๆ มี แก้ว จรตี ชม พดาง ตาม ทาง มา
 ถึง ตะพาน ชำม คลอง ดู ผ่อง ใส มี วัด ไทย
 แด สว่าง อยู่ ข้าง ขวา ชื่อ ตาม จีน ๆ สว่าง
 สำอาน ทา ก็ แต่ ว่า เหตุ ไฉน ไทย จึง ปน
 ถึง ทาง แยก ๆ ทาง หว่าง ประจบ เปน ทาง
 ทบ สอง ข้าง ทาง ถนน รวม ประคู้ ดู วัน เปน
 ฝัน บน ถัด นก ระฆัง ตรี วัน ขึ้น ขาว มี ศาสดา

แต่ผ้าบรม บาท บรมนารถ บพิตร อติศร พระ
 ไทยทรงเมตตา ประกาศ ราชฎร หยุตอาไศรย
 ทั้ง ไป มา พระเจดีย์ มอญ ทำ ไม่ สำเร็จ
 ยอด เป็น เม็ด คม สัน ชัน หนักหนา ดู เก่า
 แก่ แต่ ประถม บูรม บูรา เถา ชัก ชัน รก จน
 ปก กรอม รัช กระถิน ทรง ถัดมา รื่น ๆ
 ฤไทย ขึ้น คิด ถึง งาม ยาม ถนอม ให้ เมื่อย
 ลำซาเพื่อย จนเปื่อย งาม ยิ่งเตรียม ตรอม
 ฤไทย ตั้ง ใจ เติบ คิด คณิ่ง ถึงนุช สุด สวาสดี
 มา แรม นิราศ จาก ออก ระหก ระเหิน จะ ชม
 อื่น มิได้ ขึ้น อารมณ์เพี้ยน ได้แต่เดิน ตรอง
 ตกถ นึก รัญจน เลี้ย ดาย เอ๋ย เคย แบน
 ถนอม น้อย เลี้ย ดาย เอ๋ย เคย ประคอง ยาม
 สงวน เลี้ย ดาย เอ๋ย เคย สนิท เสนาะ นวล
 เลี้ย ดาย เอ๋ย เคย ชวน เมื่อ เชย นาง แสน

เสีย ตาย สาย สมร สมรมิ่ง เหมือน พี่ ทั้ง นุช
 นื่อง ให้ หมอง หมาย จะ เปด็ยว จิตร เปด้า
 ใจ ไม่ วาย วาง โอ้ หน ทาง เถ่า ก็ ไกล ไป
 หลาย คื่น จะ แด ลับ นับ ปี เจ้า พี่ เอย เมื่อ
 ไร เอย จะ ได้ พบ ประสบ ขึ้น พี่ ก็ ติต ราช
 การ ทุก วัน คื่น ฤฯ ชาย อื่น เข้ ต้อง เปน
 สอง ชาย เมื่อ จะ มา โฉมยง ก็ ปดง จิตร
 ให้ มา ทำ ราชกิจ โดย ใจ หมาย ว่า จะ คอย
 มิให้ มี ราช คาย จน วาย วาย ก็ ไม่ ชาติ
 สวัสดิ์ กัน ไหน เนื้อ เย็น เจ้า จะ เปน ไป
 สอง จิตร คง จะ คิด ถึง บุตร สุต กระจกัลย
 ถ้า ได้ ที่ อยู่ ใน ที่ คุณ กัปตัน จะ รับ ขวัญ
 เนตร นื่อง มา ครอง เชย พี่ ได้ ดี มิ ถ้ม แม่
 บั้ม จิตร คง จะ คิด รับ นุช มา แบน เชนย
 ไม่ ละ ถ้ม บั้ม อา โดย ไว้ ไกล เอย เทพ เอย

ช่วย รักษา พยา ยาม ถึง ศาลเจ้า ต้นไทร ไม่
 รู้จัก เข้า หยุด พัก สงไสย จึง ไถ่ ถาม เขา
 บอก ชื่อ ต้นไทร ก็ ได้ ความ แล้ว เดิน ตาม
 ทาง มา เวลา เย็น ถึง โรง รถ ๆ เรียง เคียง
 สลับ เปน เงาม งาม ที่ น่า ชื่น เต็ม
 อาราม ม้า สันทัด ที่ หัด เปน ตุ ท้าว เต็ม ปาก
 ร้อง ลำพอง เสียง รถ ลาง ที่ ที่ เต็ม ด้วย
 ม้าเทศ จึง ะเห็จ พารรถ กดจน เหลิง สวรรดิ
 ขั้ว รัง วาง กัน เปิง จึง กระจิง คน กระจาย
 ราย ทาง มา ถึง วัด เจ็ก ๆ สร้าง เปน อย่าง
 เก่ง มี แต่ เก่ง ทำ งาม ตาม ภาษา มี หลวง
 จิน หลาย องค์ ทรง คีตา ครอบ เลื้อ ผัว ทาง เกง
 ไล่ คด้าย กับ ญวน ถึง ตึก ทะพาน ข้าม ฟาก ปาก
 กรอก เต้า ให้ เป็ดยว เป็ด ำตรอม ใน ฤไทย หวด
 เหนแต่ หญิง โสภณี ท่า ที่ ชวน พิร ญวน ถอนใจ

คัดโดยตา ถึง ตึก ใหม่ ใหญ่ ยาว ราว สัก เส้น
 ช่าง ทำ เป็น ช่อง ขึ้น ขึ้น หนักหนา คิด สง โดย
 ไถ่ ถาม ตาม ถิชา ประมาณ ห้า ห่อง ใต้ ตู
 ไม่ เบา เขา บอก ว่า ตึก คุณ หลวงบริคุต
 ประเสริฐ สุด สว่าง ไว้ จะ ให้ เข้า ตาม แต่
 ใจ ใคร จะ อยู่ เลือก ตู เขา เก็บ ค่า เข้า
 ตาม วาจา ว่า เป็น เดือน ท่าน มี ทรัพย์ นับ
 มาก เป็น หนักหนา ตาม บันดา เสริฐ ไม่ มี
 เหมือน แล้ว หมั่น ใน ราชกิจ ไม่ บิด เบื่อ
 คง ใต้ เลื่อน ที่ ถึง พระ แด พระยา ครั้น ถึง
 ตึก เจ็ก ชำ ยิ่ง ชำ จิตร นักเลง ติด คึก คัก
 เป็น หนักหนา พวก คน ชั่ว แต่ง ตัว เต็ม
 ประดา ผัด แต่ หน้า ไว้ เป็น นวด ให้ ชาว
 เสย บ้าง ห่ม แสด สี ทัพทิม ย้อม ละไม หวัง
 ให้ ชาย ร่วม เวียง เคียง เชนย สัก ร้อย พัน

ก็ ไม่ พรัน ฤไทย เถย ของ เขา เคย รับ มา
 เหน กว่า พัน พินิจ พตาง เดิน พตาง ทาง
 วิโยค ใน ทรวง โศก มิได้ สิ้น แล้ว ผิน ผัน
 ค่อย ยรยาตร ย่าง ท้าว ก้าว มา พถัน ให้
 หวน ๆ ตรอม ระทม ตรม ฤไทย ทั้ง หิวโหย
 ไรยรา น่ำ ส่วงเวช ในยเนตรชดนา น้ำตา ไหล
 ถวิล ร่ำ กำสรวต ระทดใจ รับ คัดไถย เดิน มา
 ไม่ ช้ำ นาน ครั้น ถึง วัด กรมขุนวรจักร เข้า
 หยุด พัก เพ่ง พิศ คิต สงสาร แต่ ล่วง ลับ
 ดับ ชันธ เข้า นิพาน ทั้ง ถิ่น ถาน รวี วัง ก็
 ร้าง รา ยัง แต่ พระ ราชบุตร สุต ฉดาด ได้
 ครอง ราช รวี วัง ทั้ง ยศถา มี พระนาม ตาม
 เสา เจ้า ปรีดา แต่ ไรยรา ไม่ เหมือน เก่า น่ำ
 เสรวา ใจ คิต ถึง เรา คราว ยัง ไม่ ยุบ ยับ
 ก็ มี ทวพยั คน ผู้ ดู ไสว ทุก คื่น คำ มิได้

ข้า ระวัง ใจ จะ ไป ไหน บ่าว หลาม ตาม
 เปน พรวน วาสนา อาภัพ อัมพะภาค ต้อง ตก
 ยาก รวน เร ระวัง หวด ใจ ยิ่ง คิด จิตร ยิ่ง
 แค้น แค้น ระวัง ใจ ใจ ไม่ ควร อนิจา จะ มา
 เปน นี้ เนื้อ เหวะที่ เพราะ กรรม จะ ทำ ไฉน
 แต่ ก่อน ไร ตรง ตก ไม่ นึก เหน น้า น้อย
 จิตร คิด มา เตือน ตา กระเด็น ทุก เข้า เย็น
 มิ ได้ หาย คตยา ระวัง ใจ ครั้น ถึง ตึก ปลัด
 รุน ยิ่ง มุ่น จิตร เฟ่ง พินิจ ดู ไป ฤไทย หวด
 อัน ตึก ราม ทำ ที่ เปน ที่ ญวน ดู กระบวน
 เขา ช่าง ทำ น้า สำราญ เปน แต่ ที่ ปลัด ไม่
 ชัด ขวาง ยัง คิด สร้าง ตึก โต ระโหฐาน
 ใจ ออก เอ้ย เรา นี้ เหน ไม่ เปน การ มา ชม
 ชาน เทียว เติตติ กระเจิด กระเจิง ทั้ง ถิ่น ถาน
 บ้าน ช้อง ไป ท้อง เทียว ตัว คน เทียว ต้น

ไป จน ใจ เหลิง เพราะ คิด ชั่ว และ สิ้น
 เรา จึง เบ่ง หลง ตะเลิง ตาม ถม ไป ชม ดาว
 เหมือน หนึ่ คึก วัง เชื้อ ไป เจอ เลื้อ ขึ้น จาก
 เรือ หนึ่ กุมภา ทำ ทา ขาว ไป ประ ญูใหญ่
 แท้ แม่ ตะงาว โอ้ เปน คราว เควาะห์ ร้าย
 นัน ทาย จริง ช่าง น้อย ทวิทย์ อับ บัญญา
 นิจา เอ๋ย กระไร เลย อัน อัน จน ทุก สิ่ง
 ช่าง พี่ น้อง ฤา ก็ ปอง แต่ ชัง ชิง จะ พึ่ง
 พิง ท่าน ผู้ ไต ไม่ ปรานี เนื้อ ว่า กรรม จำ
 ไป ให้ ไกล ญาติ จะ หมาย มาท พึ่ง ท่าน
 ก็ หนึ่ หนึ่ สู้ ก้ม หน้า ไป เปน ค่า ที่ อื่น ต่
 ถ้า บุญ มี คง ไม่ ยับ อับรา มา ถึง นำ บ้าน
 พระพิเรนเทพ ไม่ ต้อง เสพ คิด ทำ คำ มุสา
 เปน ชุนนาง ใน ตำรวจ คอย ตรวจ ตรา ทั้ง
 ปรีชา เชิง ฉลาด ใน ราชการ อัน ค่า ไทย

ไข่ สอย ไม่ ครัว ย เสร้า   ทุก คำ เข้า มี แต่
 ศุข สนุกนี้ สนาน   อยู่ ช้าย มือ เมื่อ มา นำ
 ตำราญ เปน ที่ บ้าน โต ใหญ่ สบาย จริง แต่
 ถ้วน รูป ดี ๆ ที่ เปน หม่อม   สะพรั่ง พร้อม
 คำ ไทย ทั้ง ชาย หญิง   ดู ตึก ราม งาม หนัก
 หนา นำ ประวิง   เปน ความ จริง ไข่ จะ แก่ถึง
 มา แต่ง กลอน เร่ง ตำเนิร เติบ รืบ ดีตา ฤาศ
 ยรยาตร แล้ว มา นึก สอีก ถอน   เกือบ จะ ไกล
 เข้า ใน พระ นคร   ให้ อารณ์ ถึง สวาสดี
 นิราศ แรม แล้ว เติบ พลง มี ไต้ วาง ไต้ วาย
 นึก   มา ถึง ตึก ใหญ่ ถนัด ชุน พัดแหยม
 เปน ที่ จื่น แต่ ช้าง หลั่ง ฝรั่ง แกรม   เอา ไทย
 แกรม เข้า สัก น้อย จะ พดอย งาม   เขา เปน
 จื่น ก็ ยัง ดี มี ตลาด   แต่ สอง ขาดี้ นั้น ยัง
 กิ่ง ไม่ ถึง สาม   ถ้า ครบ ลี ดี ถ้วน กระบวน

งาม แล้ว เดิน ตาม ทาง ใหญ่ คัดโดย ลา
 ยิง ง่วงเหงาเศร้าคร่ำครวญ ให้หงอย หงิม ประ
 หนึ่ง บีม จะ พินาศ ขาด สังขมา มา ถึง โรง
 ชน พรหม กรรม อุรา ชม คณา ผ่อง นาง มา
 นิ่ง เรียง คอย สำหรับ รับ ชัย ที่ คู่ ขึ้น ตำ
 ราญ รื่น บ้าง ส่ง สรุเตียง บ้าง ร้อง ตำ ทำ
 ตะห้อย คล้อย ตำเนียง ถึง คู่ เคียง เคย ประ
 คอง ที่ ท้อง ใจ ภอ เนตร พบ สบ เนตร แม่
 เกต แก้ว เปน กรรม แล้ว มิได้ คิด พิศไธมย
 จะ ลา เจ้า สาว น้อย กลอย ฤไทย เพราะ พี่
 ไม่ มี ทวียัย จะ รับ รอง แล้ว เดิน ต่วน
 ครวญ คร่ำ ร่ำ วิโยค ใน ทรวง ไศก เศร้า
 สดก ระทด หมอง คิด ถึง แก้ว ขนิษฐา ณะกา
 กรอง พี่ จาก ห้อง นุชนาฏ มา คลาค คลา
 ตวัน รอน อ่อน แสง พระสุริเยศ พุท เทวศ มิ

ไต้ฉาย ถวิต หา ทั้ง สอง เนตร ไหล นอง
 แต่ ชดนา แล้ว ถัดตาม ทาง ระคาย ใจ
 ถึง ตึก พระบาท พยุหะ เปน รอง พระอมร
 วิไลย ไต้ ตรวจ ว่า คำ ทหาร สำราญ ใจ
 เปน นาย ใหญ่ พวก ว่า ทินนารี ดู บ้าน ช้อง
 โต ใหญ่ วิไลย เลิศ แล่น ประเสริฐ าศุก
 เกษม ศรี กุศล สร้าง บ้าง โต จึง ไต้ดี ทั้ง
 มั่ง มี ทรัพย์ สิ้น ทุก สิ่ง อัน พี่ เติบ พลา
 อาศูร พุด เทวศ ชดเนตร ไหล วิน แล้ว ผิน
 ผัน ใน ทรวง เสรี ใดๆ ทั่ว เข้า รอน วัน ให้
 หวัน ใดๆ วิเวก วังเวง ใจ สนั่น เสียง กวีต ใดๆ
 จังหรีต ร้อง สะเทือน ท้อง พสุธา สะท้าน ไหว
 หักงูศ ลง ถับ เมรุ ไตร แต่ ยัง ไม่ คลุ้ม
 ชะอุ่ม ตา ถึง ตะพาน เหล็ก ใหญ่ วิไลย นัก
 ประมาณ สักเส้น ไต้ ใหญ่ หนักหนา แต่ ไตย

กว้าง ก็ งาม ลัก สาม วา ปีน ประชา ให้
 อังกฤศ เขา คิต ทำ เขา เหล็ก พืด แถ่น ทอด
 ทอด ติต ดู สนิท แน่น ตี ท่วง ที่ ข่า มี
 ถูก ล้อ เลื่อน ได้ ไร่ ประจำ เหน จวน คำ ธิบ
 ค้ำม ตะพาน มา ถึง อำเภอ แสง ไม่ แถ้ง
 กล่าว ดู เกี้ยว กราว หญิง ชาย หลาย หนัก
 หนา มา ทำ สาร กรม ธรรม์ จ้านรจจา จะ
 ช่วย คน ก็ ต้อง มา หา อำเภอ ไม่ เข้า ใคร
 ใจ ดี เปน ที่ ยิ่ง ทั้ง ชาย หญิง จัก ทำ สม่่า
 เสมอ ที่ คน พาถ จะ มา บิต อย่า คิต เรอ
 นาย อำเภอ ไซ้ แก่ ชั่ว ตัว สำคัญ ได้ เปน
 ที่ ชุน รักษา นิเวศ ภอ แจ้ง เหตุ แถ้ว คัดโดย
 ธิบ ผาย ผนัง ถึง โรง โปติศ ใหญ่ วิไทย ครัน
 อยู่ เคียง กัน ริม ทาง ข้าง ประตุ ทรง กัน
 ข้าม แถ พิลึก นัน ตึก หดวง ตาม กระหวง

ฝรั่ง เขา มา เข้า อยู่   สำหรับ ถอด รูป ต่าง ๆ
 วาง ไว้ ดู ทั้ง คน ผู้ ไป ไม่ ขาด ตลาด จริง
 ถอด รูป ใคร ก็ ไม่ มี ที่ ผิด เพี้ยน   ช่าง
 แบน เนียน เหมือน ตะม้าย คล้าย ทุก สิ่ง มี
 ได้ ผิด ภัทรา น่า ประวิง   เป็น ความ จริง
 ไซ้ จะ แก่ ถึง แต่ง อุบาย ถึง ประทุ พระ นคร
 ค่อย ผ่อน รำ   เหน จวน คำ จรวัตร รีบ ผัน
 ผาย   เข้า ประทุ ผู้ คน เดิน เรียง ราย ก็
 เดี่ยว ช้าย มือ มา ไม่ ช้ำ ที่   มา ถึง หน้า โรง
 หวย ระหวาย ทด   จิตร สดุด ช่น ข้อง ให้ หมอง
 ศรี   ได้ ยิน ชาว ว่า เจ้ ส่ว นั้น ตัว ดี   ไป
 เชิญ ผี เขา มา เล่น ไว้ เป็น นิจ ถ้า ใคร หลง
 ด้วย หวย กอ ข้อ   คง บ้อ หรือ ของ ดี ไม่
 มี คิต   ท่าน ผู้ พัง ทั้ง หลาย อย่า ได้ คิต
 จง หัก จิตร เดี่ยว อย่า เล่น เป็น ชุระ   บ้าง

เที้ยว บน ถิ่นสาบ เหมือน อย่าง บ้า เอา เข้า
 ปตา จัก ใส ใน กระบะ บ้าง ก็ เที้ยว ไป หา
 ขรัว ตา พระ ที่ ไม่ ปะ นัง คอย น้า น้อย ใจ
 ไป ประสบ รม ตัว ท่าน ขรัว พ่อ ก็ นัง จ้อ
 พุดจา อัสมาไศรย ท่าน ขรัว ตา คิด ดู รั้ว
 เปน ใน จึ่ง ให้ ไป ตาม จิตร จะ คิด ทรง
 อ้าย ที่ กิน ลิ่น ตำรา ทำ หน้า จ้อย ลง นัง
 หงอย หม่นไหม้ ฤไทย หมอง บ้าง คลั่ง ไคล
 ไป เที้ยว หา เอา มา ดอง จน เข้า ของ บี้บั้น
 ไม่ ทน ทาน ริม ตำเนร เดิน ตัวน ด้วย จวน
 ย่ำ ไกลจะ คำ เสียง ระฆัง ดัง ชนนาน แล้ว
 เดิน ตาม ทาง คบึง ถึง ตะพาน ให้ งุ่น ง่าน
 จิตร ใจ เร่ง ไคล คตา ครั้น ถึง น้า คุณ ใหม่
 ฤไทย ทุกข์ แด ดู คุณ คึก คัก เปน หนักหนา
 ยัง ไม่ เสร็จ เวศ ร้าง ยัง ค้าง คา ดู ไรย รา

บุป สลัก บ้าง หัก รั้ง อัน แบบ นี้ มี มา แต่
 เมือง นอก เป็น คุก คอก สำหรับ มี เป็น ที่
 ชัง แต่ ยัง ค้าง รั้ง รก อยู่ รุง รัง บ้าง
 ผู้ รั้ง บุป หัก กระจัก กระจาย ถึง กรอก คำ
 ข้ำ จิตร คิด อนาคต ดิลา ตาศ ทรง ตก แล่ว
 นึก หมาย ดู เป็น ที่ นักเลง เก่ง ไม่ วาย
 ใคร เติบ กราย คอย มอง แล่ว ย่อง ภา คุณ
 จะหมั้น เมเยอ เธอ ได้ จัด โองการ ตรัส มา
 เป็น นาย ทหาร หน้า จึง จัด การ ให้ ทหาร
 เตรียม ตรวจ ทรา ทุก เวลา คอย ระวัง ตั้ง
 เป็น ยาม ตลอด ทาง ตั้ง ทัว ทุก ถนน เจ้า
 หมู คน เก่ง ๆ ก็ เกรง ขาม ใคร พก มีด
 เม่า กำ มา นำ ยาม ต้อง จับ ตาม กฎหมาย
 มิได้ ละ มี ธรรม เนียม เตรียม ตรวจ กัน
 กวด ขัน ทุก คืน วัน คน พาด นาน ๆ ปะ

ถ้า ทหาร จับ ได้ แล้ว ไม่ ละ ไป ส่ง พระ
 ศักดาไม่ ชำ การ เข้า ทรง ออฟฟิศ ทิด จน
 ป็น ทูบ ถนน ธรรมดา นำ ส่งสาร เพราะ ทำ
 ชั่ว ตัว มา ต้อง ธรรมดา ใคร คบ พาต ๆ
 ผิด มา พลอย พา ตั้ง แต่ มี โรง ยาม ทหาร
 ตั้ง ดู ซึ่ง ชั่ง ราษฎร ผ่อน สุขขา เจ้า คน
 เก่ง ก็ ต้อง คร้าม ค่อย ชาม ซา จะ ไป มา
 ค่อย เปน สุข ขึ้น ทุก วัน ถึง ศาลา เจ้า คุณ
 ธารมา สร้าง ไว้ เปน ทาง ที่ ได้ ไป สวรรค์
 ถึง วัน พระ น้อย ใหญ่ ไม่ วาย วัน ก็ พร้อม
 กัน พัง พระธรรม เปน จำเนียร ที่ ประคอง ดู มี
 เปน ที่ ภาพ ยืน ถือ ตาม คอย เจ้า เขา ช่าง
 เขียน ดู เรียง ราย รั้ว รอบ เปน ขอบ เวียน
 ช่าง แบน เนียน นอน เล่น นำ เย็น ใจ พื้ เติบ

พลงทาง ทาง หวด วัฏจวน จิตร คิด ถึง มิตร
 มัว หมองไม่ ผ่องใส เดิน ล้ออื่น กด้น กด้า
 ชดในย ถึง วัง ใหม่ ยัง ไม่ เสร็จ สำเร็จ ดี
 นิ่ง พินิจ คิด ถึง นวด หวด ตะห้อย ให้เศร้า
 ศรั้อย ชุ่นช้องยิ่ง หมอง ศรี หวด รำภก ตฤก
 ธรรม ระทม ทวี แม่แก้ว พี่ อยู่หลัง จะ ดังเด
 สงสาร เอ๋ย เคย แอบ แบน ถนอม แต่ เติรม
 ตรอม จาก นาง มา ท่าง เห สัก เมื่อไร จะ
 ได้ชม สมคะเน ให้ว่าเหว่ หวัน หวาด อนาคตใจ
 โอ้ เจ้า แก้ว กัทยา สุมา สมร พี่ อารณ อยู่
 ด้วย นื่องไม่ ผ่องใส แต่ จาก เจ้า สาว น้อย
 กอดอย ฤไทย สัก เมื่อไร จะได้ พบ ประสบ
 กัน แต่ แด ดับ นัย เตือน มา เกิดอน ภาศ
 สาย สวางค์ วิโยค ฝ้า ไศกศัลย์ พี่ ว่าๆ น้ำ
 เนตร ลง นอง นั้น ไม่ วาย วัน ไศกเศร้า ทุก

เข้า เย็น จะ เหลี้ยว หลัง ตั้ง แต่ ตรีไม่ สม
 หมาย จะ เหลี้ยว ซ้าย ฤๅ ก็ หาย ไม่ แด เหน
 จะ เหลี้ยว ขว น้ําทา ตก กระเด็น ไ้อ้ จำ เปน
 จำ พราว จาก ยุพิน พี่ โหยหา อาตุร พุด เทวศ
 ชลเนตร ตั้ง สาย กระแส ดินธุ แต่ ไหล หลัง
 ย้ง หยด ลง รินๆ พี่ ไตยตื่น เต็น พธาง ทาง
 วัฏจวน แสน เลี้ย ดาย สาย สวาสดี มา คดาศ
 แคแล้ว พี่ ไกล แล้ว ฤๅ ใคร แอบ แบน สงวน
 เลี้ย ดาย ผิว ผุด ผ่อง ดะของ นวด ฤๅ ชาย
 อื่น จะ มา ขวน ประคอง เขย ยิ่ง สุก จิตร คิด
 ไป เลี้ย ดาย รัก ออก จะ หัก ด้วย วิตก หัว ออก
 เอ้ย ถึง จะ หา หญิง อื่น ไม่ ขึ้น เลย เหมือน
 คู่เคย ร่วมภิรมย์ ชม แล้ว เต็น ต่วน หวด หัก
 ไม่ หาย โหย อาตุร ไตย อยู่ ห้วย ทุก ระทม ถม
 ทุเรศ ร้อน ผ่อน ร้า ระบม ตรี ใน อารมณ

ค่อย บันเทา เบา ทวี แล้ว ดำเนิร เดิน รีบ เร่ง
 ถีบ ถอน ถึง โรงบ่อน ตั้ง อยู่ ประตู ด้ ก็
 เลี้ยว ซ้าย บ่าย ภาศร มา ทันทิ จรลี รีบ เดิน
 ดำเนิร มา แด ตู ตึก คุก ครั้น ทั้ง สอง ช้าง
 เอา แบบ อย่าง นอกมา ทำ งาน หนักหนา เปน
 สอง ชั้น หัน ถัด พื้น ฐา ตลอดจน สอง ช้าง
 ไม่ ห่าง กัน มี นาม ชื่อ ว่า บำรุง กรุง สยาม
 ช้าง แสนงาม ขวดยิ่ง ทุก สิ่งสรรพ แด ตลอดจน
 วัด พระแก้ว อัน แพรว พรัน แต่ ก่อน นั้น
 ก็ เปน ทาง ไม่ กว้าง ไต มา แผ่นดิน บิน พิภพ
 จบ พระเดช ทวี ประเทศ เปน บรม ศุภ โข รับ
 สั่ง ให้ ไป เอา แบบ สิงคโปร์ ทั้ง ใหญ่ ไต
 กว้าง ยาว ก็ คราว กัน ทรง ออก พระราช
 ทรัพย์ ไป นับ แสน จึง เปน แผ่น พื้น ตึก ชั้น
 คึก ชัน เปน ห้อง ราย เรียง เคียง ๆ กัน แล้ว

ผายผัน ขุนยวต ฤทธาศ จร วัจ พระเจ้า น้อย
 ยาเธอ ทั้งสาม ช่างทำงาน นำนุคนี่ สะไมสร
 ทั้ง สาม องค์ ทรง สวัสดิ์ สัต ถาวร คุ ชับ
 ช้อน เรียง กัน เปน หัตถ์ มา ฟี เติน พลง
 ทาง ชม มา ตาม ตึก แล้ว กลับ นึก ถึง นุช
 เสน่หา โอ้ เจ้า สาย สุต สวัสดิ์ ของ อาตมา
 จำ นิรา จาก น้อย มา หมอง นวต มิได้ พา
 เนื้อ เย็น มา เหน บ้าง จะ ค่อย สร้าง วาย
 ไศก วิโยค หวต คณิง นึก ตกตรอง หมอง
 รัญจวน แล้ว ริม ต่วน เติน มาไม่ ช้า ที่ ชม
 รัน เหล่า ชาย ของ ทั้ง สอง ช้าง ที่ ตาม
 ทาง เนิน แฉก แฉก วิถี แต่ ส่วน ของ ต่าง ๆ
 ที่ อย่าง ดี คุ มาก มี ราย เรียง ทอด ตา
 ช้าม ตะพาน ค่อย สำราญ กระมด จิตร เฟ่ง
 พินิจ นำนุคนี่ เปน ศุภชา แต่ ก่อน นี้ เปน

ที่ สวน มาตา พวง บุปผา สารพัด กำดัด มี
 เป็นสวน หลวง แผ่น ดินล้วน พระชนม์ดับ ทุ
 ลำดับ บุปผาดี เจริญ ศรี สารพัด บุปผาสุมาลี
 แผ่นดิน นี้ จึง รั้งรัง ผั่ง ไฟกาด ก่อ กำแพง
 ถ่อม รอบ เป็น ขอบ กว้าง เอา แบบ อย่าง
 นอก มา นำ ปลาค เป็น ลวด เหล็ก แฉ่น ไป
 เรียก ไฟกาด เขา ตลาค ทำ เลิศ ประเสริฐ ดี
 ไม่ ต้อง ใช้ ใส่น้ำมัน ชน นักรหนา ถึง เวลา
 เปิด ไก เอา ไฟ จี้ มี ครอบ ปิด ติด ดู แด ทุ
 ตี แสง อัดคี่ แจ่ม สว่าง กระจาง ตา ที่ ตรง
 ข้าม นั้น มี เป็น ที่ วัด นาม สัทธาธรรม งาม
 นักรหนา วัด บรม กระษัตร ชัตติยา เป็น ศรี
 ราชการา บูรี เรือง อัน ไบตราม งาม เลิศ ประ
 เสริฐ ครอบ แต่ ล้วน นพคุณคำ อร่าม เหลือง
 เป็น ที่ วัด ใหญ่ กว้าง อยู่ กลาง เมือง อร่าม

เรื่อง แด เพติณ เจริญ ทา มี พระพุทธรูป ใหญ่
 วิไลย เลิศ แสง ประเสริฐ ทั่ว ทศ ทิศา ไว้
 เปน ที่ สการบูชา ใคร ศรัทธาไป น้อม นมัสการ
 สัปรุช ทั้ง หลาย มิได้ ขาด ถือ พระศาสนา
 มั่น ใน สันฐาน คดง จิตร วาง ใน ทาง พระ
 นิพาน หมั่น ทำทาน จำศีล ภาวนา ครั้น ถึง
 วัน พระเจ้า อุโบสถ ก็ พร้อม หมด โดย มาท
 ปราธนา ตาม แต่ จิตร ใคร จะ คิด มี ศรัทธา
 รับ คัด ห้า ตาม กำหนด บท บาฬี ถึง ยาม
 กรุศ สัปรุช สะพรั่ง พร้อม มา นอบ น้อม
 ประนต เหนือ เกษี ถวาย ของ พระสงฆ์ บันดา
 มี ตาม แต่ ที่ ใคร ศรัทธา ก็ มา พถัน บ้าง
 จัด โภชนาหาร ไล่ ฟาน ถาด ยุกยาตร รีบ มา
 เวธา ฉั้น ประเคน พตาง นึ่ง คำนับ อันภักดิ์
 แล้ว ชวน กัน ตรวจ น้ำเป็น ธรรม เนียม ยาม

สงกรานต์ แสง สำนวน ทุก ถ้วน หน้า ตาม
 บันดา หึง ชาย ไม่ อาย เหนียม แต่ง ตัว
 ขวด กัน มิให้ ผู้ใด เทียม ดู เรียม ๆ คน ละ
 อย่าง ต่าง ๆ กัน ถึง วัน สรง น้ำพระ สนาน
 แสง สำนวน หึง ชาย ที่ ผาย ผัน บ้าง ถือ
 ขวด น้ำ หอม กระแจะจันทร์ ก็ พร้อม กัน ใน
 อาราม ตาม บรรณ ศิโรราบ กราบ ประนต ประ
 นมน์อ้อม เอา น้ำ หอม อาบ องค์ สรง สนาน
 บ้าง ขัดสี น้อม จัก ชีวาลัย หมายถึง นาน ถ้วน
 ทัว ทุก ตัว คน ที่ สาว ๆ เหล่า งอน ก็ แต่ง
 แง่ ที่ ถ้วน นั้น และ เห็น ว่า เปน ผล ที่ หนุ่ม ๆ
 คิด อ่าน แล้ว บานบน ขอ ให้ ยด ภัทรว นื่อง
 ที่ ต้อง ใจ ที่ ถาง คน ชาม คณะของ ทรง
 สนาน อธิฐาน หาคู่ พิศ ไสมย อย่า ให้ แคล้ว
 แก้ว ทา สุมาโดย ขอ ให้ ได้ เยาวยอต มา

กอด นอน ให้ รูป ร้าง ตั้ง นาง ใน ไกรลาศ
 มา ร่วม ชาตินี้ ร่วม ชม สม สมร ให้ งาม
 จิตร งาม จิต ทั้ง งาม งอน นามกร ก็ ให้
 เพราะ เสนาะนวด ที่ สาว ๆ เขา ก็ คิดอธิฐาน
 ขอ ให้ พานพบ คู่ สู่ สงวน ให้ เอื้อ บาง ร้าง
 กลม สม กับ นวด งาม หอม หวด ตั้ง รัช
 สุกนธา ขอ ให้ ได้ ที่ ตี บริสุทธิ จะ เกิด
 บุตร ให้ สม ปราณา จะ สอน สัก ขอ ให้
 พัง ชึ่ง วาจา อย่า ให้ มา ตี้อ ต้าน รำคาญใจ
 ทั้ง ชาย หญิง แล่น สบาย ตู บาน เปิก เอิก
 เกริก เข่งแซ่ แด ไสว ระโหฐาน แล่น ตำราญ
 ตำรวด ใจ พร้อม กัน ใน อาราม เมื่อ ยาม
 เย็น เขา เรียก เสด็จเข้า ทรง นำ วัด เสา
 ถนัด โดย ยาว ราว สักเส้น บัก เปน คู่ ตู

ละติว ปลิวกระเด็น สำหรับเป็นพิธี ที่ สำคัญ
 แล้วมีเป็น โบลพราหมณ์อยู่ตามหลัง พร้อม
 ตะพริ้ง เข้า พิธี เป็น ที่ มั่น แต่ล้วนพราหมณ์
 ตาม กิจ พรหมจรรย์ ครั้น ถึง วัน ฤกษ์ ใหญ่
 ใต้ เวลา เขา ถือ คือ ไม่ กิน ของ มี ชีวิต
 รักษา กิจ ใน พิธี ต่ นักหนา กิน แต่ ถั่ว ชั่ว
 ปั้น ปน กับ งา ทุก เวลา ไป จน สิ้น พิธี
 พลัน เหลียว เขม้น แด เหน กรอก ดินสอ
 เป็น ที่ ก่อ เกิด กาย ไม่ วาย กระศัลย์ คิด
 ถึง ที่ บ้าน เก่า ของ เรา พลัน แต่ ก่อน นั้น
 ฆาตุก ทุก เวลา มี เย่า เรือน ฝากระดาน ต้าน
 หอ นัง มี หลาย หลัง คึก คัก เป็น นักหนา
 ครั้น ถึง ยาม เมื่อ จะ ยับ อับรา เป็น เวลาไฟ
 กิน จน สิ้น ตัว ทั้ง เข้า ของ ต้อง ไฟ ก็
 ไหม้ ปั้น ไม่ ทาน ทน อยู่ ลัก อัน น่า คั่น

หัว ต้อง หึง ที่ ถิ่น ทาง เวศ ร้าง ครัว คิด
 ถึง ตัว ขึ้น มา น้ำ ตา นอง ช่าง ลำบาก
 ยาก แค้น แสน วิทก ใน หัว ออก ใคร ไม่
 เหน เหมือน เปน หนอง จะ นอน นิ่ง ตั้ง แต่
 นึก เฝ้า ตฤก ตรอง ออก จะ พอง ทรวง จะ
 พัง เพราะ ตั้ง ตรอม แต่ ครอบ ครัว รำ ไศก
 วิโยค ยาก ออก จะ คว้า แหก ตาย จน ภาย
 ผอม คิด ถึง ตัว มัว เฝ้า แต่ เหวง งาม จะ
 อุด ออม ฤา ก็ เบื่อ เหลือ กาลัง จน ทน ทุกข์
 ฤา ก็ ทุกข์ กลับ โถมทับ คง ย่อย ยับ ลง
 ด้วย ธรรม ะทม หวัง ออก เปน หนอง จะ ต้อง
 พอง อูระพัง แล้ว เขย่ง เดิน ต่วน จวน เวลา
 เลี้ยว ถนน ที่ ทอง ไม่ ผ่อง แฉ่ว คิด ถึง แก้ว
 กอดย จิตร ษนิษฐา แต่ รำ ๆ จน ย่ำ พระ
 สุริยา เสียง นก กา ร่อน ร้อง เข้า รวง รัง

เสนาะ เลียง จักรจัน สนั่น แจ้ว   ตัง ปี่ แก้ว
 วาบ วับ ฤไทย หวัง   ทรวง สะท้อน ร้อน เร่า
 บันเทา ประทัง จน กระทั่ง ถึง บ้าน ค่อย บาน
 ใจ   ฉนั้น กล่าว กลอน เปน อักษร แรม นิราศ
 ร้าง สวาสดี แรม ชิด พิศไสมย   ไร่ นอน นัง
 พัง เถ่น เย็น ๆ ใจ   แต่ กลอน ไม่ สู้ เรียบ
 ระเบียบ การ   อัน ช้อ ความ นั้น ไม่ สิ้น
 จะ กิน แหนง   ข้าพเจ้า ขอ แสดง โดย ไหวหา
 มิใช่ ปราศ ชาติ ธีร ปรีชา ชาญ   เหา ไหวหา
 มา ทำ เปน คำ กลอน   ฉนั้น แรก เริ่ม พึ่ง
 เรียน ลิขิต ประทับ   ราชาศัณฑ์ ไม่ สู้ แรก พึ่ง
 แรก สอน   จะ คิด แต่ง โดย บัญญา ให้ ถาวร
 แต่ ว่า กลอน นั้น ยัง ชัด ไม่ ชัด เคย   ๖๖

๐ จบ นิราศ ชมตลาค แต่ เท่า นี้ ๖๖

๑ นิราศ นรินทร์ คำ โคลง ๖

๑ ศรี สิทธิ พิศาล ภพ เดอ หด้า ถม ถ่ม สวรรค
จรรโลง โลกย์ กว้า กว้าง แฉน แฉน พ่าง เมือง เมรุ
ศรี อยุธยา เชนทร์ แยม พ้า แจก แฉง จ้า เจอด จันทร
เพียง รพพวรรณ ผ่อง ต้าเว ชุน หาญ ห้าว แหน บาท
สระ ทุกข์ ราษฎร รอยม เดียน ถ้าย คึก เหลียน ถ่ง หด้า
ราญ ราม นำ เกริน เข็ญ ข้าว ยิน ยอบ ตัว คอบ
ค้อม หวั ไขว้ ถด้าว ทุก ไข น้าว มาตย์ น้อม ขอ
ออก อ้อม มา อ่อน ผ่อน แฉน ดิน ให ฝาย ขยาย
แฉน พ้า ให แฉว เดียง ทะแกถัว ให กด้า พระยศ ไข
เทริด พ้า เฟื่อง พุง ทศ ธรรม ท่าน แห ๖

๑ โคลง ๖ ๑ อยุธยา ยศ ถ่ม ถ่ม ถอย สวรรค
ถง ฎา สิงหาคัน ปราง รัตน บัน เจอด หด้า บุญ
เพรง พระ หาก สวรรค ลำคัน รุง เรือง แห มัง อบาย
เมิก พ้า ผีก ฟัน ใจ เมือง ๖

๑ เรื่อง ๖ ไตรย รัตน พัน พัน แฉง วิน รัช พระ

นิราศ นรินทร์

๒
ธรรม์ แสง ค่ำ เข้า เจดีย์ ระตะ แสง เดียต ชยิต
ยด ยิ่ง แสง แก้ว แก้ว แก่น หด้า หลาก สวรรค์ ฐานะ

๑ โภช ระเบียบ มรณ พิน ไพ หาร ธรรมาคณ
คำดา ดาน พระ แผ้ว หอยไทรย ธรรมัง ขาน ภาย คำ
ไซ ประทีป โคม แก้ว กำ พ้า เพื่อน จันทร ฐานะ

๑ เสรีจ ดาร พระยศ ช้อง สรรเสริญ ไม่ แจ่ม ใจ
จำเรณู รำ อ่าง ตรา ตระอม ตรโมต เฮอร์ หวด
สวาศ ออก ะ หิว ห้วน ร้าง รับ ร้อน การ ณรงค์

๑ แดง ปาง บำราศ ห้อง โหย ครอบ ณะ
เด่นห์ กำธรณู ลั่ง แก้ว โอบ องค์ พยูน อวน
ออก โขษฐ อร เอย ยาม หนึ่ง ฤ แค้ว แค้ว คดาศ
คล้าย ขวบ ปี ฐานะ

๑ รอย บุญ เรา ร่วม พ้อง พบ กัน บาป แบ่ง
สอง ทำ ทน เท้า ล้าง เพรง พราก ดัตว์ จำ ฝัน
พลัด คู่ เขา ฤ บุญ ร่วม บาป จำ ร้าง นุช ร้าง
เรียม โกล ฐานะ

๑ จำ ใจ จาก แม่ เป็ดื่อง ปลิด ออก อร เอย เยี่ยว
ว่า แด เดียว ยก แยก ได้ สอง ชัก แดง ทรวง ตก
แตก ภาศย์ ออก แม่ ภาศย์ พิ ไป หนึ่ง ไร่ นม เนื้อ
หวด กนอม ฐานะ

๑ โอ้ ศรี เสาธ ลักษณ์ ถ้า แด โดม โดทย์ เอย
 แม้ ว่า มี กิ่ง โพยม ยืน หล้า แวณ ขวัญ นุช ชู โดม
 เมฆ เมฆ ไว้ แม่ กัด บมี กิ่ง พ้า ฝาก น้อย นาง เดียว

๑ โดม ควร จัก ฝาก พ้า ๆา ดิน ดี ๆา เกรง
 เทพ ให้ ขวณินทร์ ดอบ กถ้า ฝาก ลม เดือน โดม
 บิน บน เสา ธนแม่ ลม จะ ชาย ชัก ช้า ชอก เนื้อ
 เรียม สงวน ๖๖

๑ ฝาก อุม่า ส้มร แม่ แล้ว ลักษณ์ มี เสา นา ทราบ
 สยาม ภวจักรกรี้ เกดดอก ไกล เรียม คิด จบ จน ตรี
 โดทย์ ส่ง แล้ว แม่ โดม ฝาก ใจ แม่ ได้ ยิ่ง ด้วย
 ไคร ครอง ๖๖

๑ บัณจूर ห่มอน มาศ มั่ง เตียง ส้มร เตียง ชั่ว
 เดือน นุช นอน แทน น้อย ดูก โดม แม่ จัก จร จาก
 ม่าน มา แอ ม่าน อย่า เบิก บัง ห้อง หับ ให้
 คอย หน ๖๖

๑ สงสาร เปน ห่วง ให้ แหน ขวัญ แม่ ฮา ขวัญ
 แม่ ส้ม บุรณ จันทรี่ แจ่ม หน้า เกษี นี นิธ พพร
 โณภาษ งาม เงื่อน หาง ยง พ้า ฝาก เจ้า จง ดี ๖๖

๑ เรียม จาก จัก เนิน น้อย จง เหาว่า ธนแม่ ศรี

สวัสดี เทน เขาว์   อย่า อ้อน   อำนาจ สัตย์ สอง เรา
คืน ร่วม, การ ณรงค์ ราชการ ร้อน   เร่ง แล้ว เร็ว มา

๑   ดง เรือ ๆ เกิดขึ้น คว้าง   ขวัญ ถิว แด แม่   ทรวด
นึ่ง กอ ย ใจ ปลิว   ออก ว่า   เหลียว หดิ่ง พื หวาด หวิด
ใจ วาก   แด ลัง สบ หน้า หน้า   แม่ หน้า เอ็นดู   ฑะ

๑   ออก จาก คดอง ขุด ข้าม   ครรได   เรือ วิ่ง ออก
ว่า ใจ หวาด ขว้า   เด็ด แด ตั้ง เด็ด ไย   บัว แบ่ง มา แม่
จาก แต่ ออก ใจ ปล้ำ   เปลี่ยน ไร่ ใน นาง   ฑะ

๑   บันดู อาวาศ แจ้ง   เจ็บ กาม   แจ้ง จาก จง อา
ราม พระ รั   เวรานุ เวร ตาม   คัด สวาศ แด ฤ
วาน วัด แจ้ง ใจ ชู้   จาก ข้ำ สงวน โนม   ฑะ

๑   มา คดอง บาง กอก กั้ม   กตาง ใจ   ฤ บกอก
หนอง ใน   ออก ข้ำ   แสน โรค เท่า ไร ๆ   กอก รั้ว รา
แม่   เจ็บ รัก แรม รค์ กั้ม   กอก ร้อย ฤ คลาย   ฑะ

๑   ชาว แพ แม่ แม่ คำ   ชาย ของ   แพร พืช ตรา
ตาด ทอง เทษ ย้อม   รุกก ศรี สะไบ กรอง   เครือ
มาศ แม่ เฮย   ชรัต สอด สอง ศรี ห้อม   ห่อ หุ้ม
บัว บัง   ฑะ

๑   ถึง วัด เหมราช ร้าง   รั้ง กวาย นาม แย   เร็ว

นิรา เรือน ด้าย   สวาศ์ สร้อย   หงษ์ ทรง ดี ภักตร์
ผวย   พรหม โดกย์ แด่ ฤา   จะ ตั้ง ด้าย นุช คด้อย
กลาศ์ ท้าว ไผ่ ทิน   ๖

๑   ตั้งขจาย พี่ จาก เจ้า   จอม อนงค์   ตั้งข พระ ดี
กร ทรง   จักร แก้ว   สรวม ทิพย์ สุธา สรง   ด้าย
สวาศ์ พี่ เอย   ตั้งข สระ สมนาง แฉ้ว   ผ่อน ถ้า
เรียม ถึง   ๗

๑   จาก มา ๆ ดีว ด้า   ด้า บาง   บาง ญี่เรื่อ รา
พดาง พี่ พร้อง   เรือ แฉ้ว ช่วย พา นาง   เมียง ม่าน
มา นา   บาง บรรี คำ คล้อง   คด้าว หน้า ตา คดอ   ๘

๑   มา คำน ๆ บร้อง   เรียม พัก พด เอย   คาหถึง
คาเหตว บัก   บิด ไร่   คา เรียม หลัง ชด ตัก   ควง
บ้าน   ไฟ คำน กับ แด ไหม   มอด ม้วย ฤา มี   ๙

๑   นาง นอง ชดน่าน ได้   ดบ บาง   ไหล เดห์ ชด
ถบ ปรางค์   แม่ คล้า   แฉ้วโคก ตั้ง ด้าย ปาง   จาก
พี่ ปดอบ แม่   นาคิก เรียม ชวบ น้ำ   เนตร หน้า นาง
นอง   ๑๐

๑   นาง ชุนเทียน ถิ่น บ้าน   นาม มี   เทียน ว่า เทียน

แสง ศรี สว่าง เหย้า เย็น ยาม พระสุริยต์ ดา โดกย
 ดง แม่ เทียน แม่ ชุด จัก เข้า ลู่ ห้อย หา ใคร ธาร

๑ ปาน นี มาโนช น้อย นง พาด พื เอย เก็บ
 เกษ ฤา กรอง มาถย์ มาศ ห้อย ประจันต์ จอก
 ทอง ชาร เวรันทาฤา นอนนึ่ง ถาม แดง ถ้อย ทุก
 พร้อง ความ ไคร ธาร

๑ คิด ไป ใจ บ้วน บีม จัก คั่น ใจ หนึ่ง เกรง
 ราช ชื่น ชุ่ม คร้าม ใจ หนึ่ง บ้วน ปาน บีม บัก
 ปวด ทรวง นา ใจ เจ็บ ผัน ใจ ห้าน ห่อน เจ้า
 เหน ใจ ธาร

๑ มิท ใจ เรียม จอด เจ้า จัก คิด ถึง ฤา จาก
 แม่ เจ็บ เสมอ จิตร พื บ้าง ฤา ดิม มลาย ปลิด
 แปน สวาศ จำ พื โหย ให้ ช้าง คำ เข้า ชำ งาม ธาร

๑ ไป คึก สุด มุ่ง ม้วย หมาย เปน ตาย เดย ด้ญ
 ชีพ ไหน นุช เหน หาก ด้ อร เอย ด้บ หลัง ด้น
 ดู นัก ณแม่ ไธ โอะ โทถ กัน ก็ เม็ด ไซ้ จัก ส้ม

๑ เวือ มา ๆ แด่ โดด้ บาง บอน ถนัด หนึ่ง
 บอน เดียด ซอน ชำน ด้ จาก มา พื คาย ส้ม
 เสมอ ชีพ เรียม เอย แรม รศ กามา ใหม่ ต่าง ด้อง
 ทรวง คาย ธาร

๑. นาง กก กด กล่อม แก้ว กับ แด กร กระกอง
นุช แปร ปรับ เนื้อ ดาญ โดม วิไลย แสง ชร มุ่น
อก เอย จำ นิรา รศ เกื้อ กก แก้ว กับ ทรวง ขะ

๑. หวีว กระบือ กระบิล ราช ร้า วรรณรงค์ แด ฤ
ตัด กระบาศ กระบือ ดง เด็ด ห้วน สืบ เคียร ทรภี
ดง คำ เต่า แด แม่ ด้มอ พื เด็ด ด้มร ดิน ขาด
ด้วย คม เวร ขะ

๑. โกง ขาม ดอน โกง คด้าย สันฐาน ขาม รุน
ริม ธาร สำนาน สุนัข น้ ภูต เพียง โกง พัว ดาญ
แด โดภัย ลีว แม่ ถนัด หึ่ง โกง ขาม ช้ เดห์ ให้
เรียม เหน ขะ

๑. มา คดอง โกง เต่า คัง ใจ ฦาย ตัว เต่า ฤ
มี หมาย โกง อ่าง เจ็บ อก พื ฦวน อย ออก
ปาก ได้ ฤ คื่น คิต โกง ขวัญ ร้าง อยู่ เร้น แรม
เกษม ขะ

๑. มหา ไชย์ ฤ ถูกษ น้อย นาฏ ลง โรง ฤ รับ
ร่วม พุทธ มนต์ สงฆ์ เสดก ช้อม เลียด เคียร แม่ ทัด
มกคด คู่ เรียม เอย ไชยเยศ ชุม ญาติ ห้อม มอบ
ให้ สอง ด้ม ขะ

นิราศ นรินทร์

๑ ถ้า จัน ๆ จอด ถ้า คอย ตาม ไต ฤา จัน ช่วย
จำ ใจ ความ ขาว ร้อน เยี่ยว มิ่ง แม่ มา ตาม
เคื่อน เร่ง รา แม่ จง นุช รีบ เรียม ช้อน เคร่า ถ้า
จัน คอย ะ

๑ บ้าน บ่อ น้ำ บก แห่ง ไม้ เหน บ่อ เนตร คุง
ขัง เปน เลือด ได้ อา โนม แม่ แบบ เบญ จะ
ลักษณะ เรียม เอย มา ชรบ์ สุธด ให้ พี่ แด้ว จัก ลา

๑ นา ขวาง ไคร แชะ รุ่ง เปน ทาง ปอง บ่อ ไม้
ปอง นาง บัว ไซ้ นาม ขวาง ไชว หนาม ขวาง
โน อก อัก แม่ ไคร บ่ง ฤา เบา ได้ เท้า ด้วย นาง
ถนอม ะ

๑ ดำ สิบ สอง คด คุ้ง เวียร วง คิด ว่า คื่น
หลัง หลง ทุก เดียว บัง เนียร ไฉน บง ภาคร
แม่ เหน ฤา แด คลัง ดิม เคียว ขบ ค้าง คำ สดธา ะ

๑ มา คดอง ย่าน ชื้อ ช้า พิศวง ชื้อ ตลอดจน ย่าน
เคียว ตรง รวด ริว ใจ คิด ค่ คดอง คง รัก
แม่ ณแม่ ไม้ ตลอดจน เดย พลว พลัด น้อย มา ไกล

๑ เหน จาก ๆ แจก ก้าน แกม รก้า ถนิต ระก้า
กรรม จำ จาก ช้า บาป ไต ที่ โต ทำ แทน เท้า
รา แม่ จาก แต่ คาม ี หน้า พี่ น้อย คง ถนอม ะ

๑ เริ่ม จาก ฤ จับ เข้า เต็ม คำ หนึ่ง เหย วิน
ซึ่ง ชด จาน จำ เนื่อง แค้น หยิบ กับ กระยา กำ คิค
แม่ คอย แม่ เขียน ฤ หาย หอบ แหน่น ออก ค้าง
กาย คื่น ๖

๑ ปราณี่ นุช อยู่ เหย้า เยียบ เย็น เหย่น แม่ เยี่ยม
จัก เหน แต่ ห้อง คววณฺหา พี่ ไกร เปน ต้อง
ปลดอบ แม่ เดย ละใบ พี่ เปดิยน จัก บ้อง บิด หน้า
นาง โหย ๖

๑ แด โถง ถวาค เลี้ยว ดับ แสง สอด ซึ่ง ตา
เริ่ม แสง ทัว พ้น จวบ จันทร แจ่ม โดกยฺ แดง
มา เปดิยน หวด ว่า มุช แม่ พ้น เยี่ยม พ้า หา เริ่ม

๑ ชม แะ คิด ไซ้ หน้า นวด นาง เดือน ดำ หนี
วง กตาง ต่าย แต้ม พิม ภักตร์ แม่ เพญ ปรางค์
จัก เปริยบ ไค เดย ข้า กว่า แะ ไซ้ แยม ยิง ยัม
อัมศร ๖

๑ วิเวก ดูเหว้า ก้อง ดง คึก แลว แะ กระสรวาว
เลียง นก นึก นุช พร้อง พลิก ปลอด เปล่า ใจ
ทิก ทาม แม่ ไหน แม่ ปลุก พี่ ฤ เริ่ม ร้อง
เรียก เจ้า ไบ้ ขาน ๖

๑ โอ ดวง ดาเรด ด้อย เดือน ดับ ดับ ดั่ง ดวง
 อจกัถัม พุ่ พร้อย ขวาทา จะ ลา ดับ นุช พี แพง
 เอย หลับ ๆ ตื่น ตระอม ตห้อย อยู่ ห้อง หน หลั่ง ธาร

๑ เรือ มา ท่อง บอ รู้ คื่น วัน คื่น แต่ ตา ใจ
 ฝัน คลับ คล้าย แปด ยาม ย่ำ แด ยัน แทน ทุ่ม โมง
 แม่ นอน นิ่ง ดูก ยืน ย้าย ยั้ง ร้อน เรียม วิ ธาร

๑ แม่ กลอง ๆ บได้ ยิน ดัง รัว แต่ กร ประ
 หนึ่ง หนึ่ง ช้อง ทรวง พื้ แผ่ เพียง หนึ่ง ชิ่ง ขอบ กลอง
 เอย กลอง บ ช้อน เรียม ชัดน ออก แค้น คั่น โคม

๑ ออก จาก ปาก น้ำ น่าน นอง พราย อรรณพ
 พิศาล สาย คว้าง คว้าง จาก นาง ยิง ตน ตาย ที่
 หนึ่ง ณแม่ เทียร จัก ทอด ตัว ขว้าง ชีพ ไว้ กตาง
 วร ธาร

๑ ส่วน เลี้ยง พระสมุทร ครั้น ครวญ คนอง คัดน
 ก็ คัด คดาบ ฟอง เฟื่อง ฟัน คาด ทรวง บ่วง กาม
 กอง กตอย สมุท แม่ ฮา ออก โอษฐ์ ออก โอษฐ์ สิ้น
 อ่าว เอื้อ อต เวจ ธาร

๑ เรียม วอน เทวะ แม่ แม้น เมฆดา แบ วิเชียร
 เรณู รา เร่ง เจ้า นาง สมุท เรียก มา ๆ เทอญ

บ เหน อนงค์ นั้ง น้อม นพนิศ นาง ผจง จัก
 มอบ มา ญา จาก รัก จาก รศ พร้อม ไพร ไร่ ชาย
 เคียง ธาร

๑ อยู่ เวียน จัก เพื่อน พร้อง ความ ใคร รศ รัก
 แรม กระได ดอก ดัว เวียน หมอง แม่ ภา ใจ ฤทัย
 เทวศ หมอง ส้มร นุช เวียน ถั่ว ถั่วอม เจ้า เอา
 ใจ ธาร

๑ บำราศ รศ หั้น ห้า แห หาย โหย กระ หว
 รน กาย กำ ไหม้ รัว ู ราก ราว ภาย เวื่อ เว่ง แวง
 แม่ หั้น ถี่ ทุก เต็ม ใหญ่ หดข เต็ม ตาม แฉย ธาร

๑ ถึง เพ็ช บเรศ เข้า ชุน พด ครี ทัพ ยก โดย
 สดถ มารค เต้า ชง ทอง ทัด ถม บน โบก เวียน พด แม่
 เวียน เวียน รศ รัก เจ้า เว่ง น้อม ใน ทรวง ธาร

๑ ออก ทัพ เอา ฤกษ์ เจ้า ปั้น ไฟ ปือ ประกาย
 กุม ไก่ จี้ จ้ม เพลิง ราก พดุง ถดาง ใจ เจี้ยว เจ็บ
 ออก เฮย ทรวง หิ บันทุก บัน ปวด ด้วย บัน กาม

๑ ทุก ตรอก เวียน ตรวฯ หน้า ขาด นาง เดียว แม่
 จบ จร หดาด แถ ทาง หัว ค้าว จวบ หมิง จำ
 ของ ถดาง ถนณ ถดื่อน เทียม ทุติ ทาษ ท้าว อร ช้าง
 เดียว เดิร ธาร

นิราศ นรินทร์

๑๓๑

๑ ถึง ชร อ่า ชรอุ่ม ห้อง เวหา หน เอย คิต อร
แมก เมฆ มา กัด ไว้ ฤา เขา ชร อ่า อ่า คุร
เทวด เปน ชร อ่ม พ้า ไซ้ ข้าว น้อย นาง ครอบ วัระ

๑ สุริยา พโยค พ้า ฝน เชน บุปผชาติ ร้าเพย เผย
กดิน ไกลล์ เผยอ หอม เตือน ส้มร เหย หา พี่ ฤา แม่
ถาม พฤกษ พราง เพราะ ไม้ ปาก ดิน ไม้ มี วัระ

๑ ทับ ไต้ ทับ ตั้ง บ้า เปน เรือน จาก นุช มา นอน
เดือน ต่าง ไต้ ครอบ ตาย แต่ จัก เยือน กัน ยาก
แต่ แม่ เรือน ฤา เหน ๆ ไม้ บ้า ไม้ เปน เรือน วัระ

๑ ราตรี ตรวจ ค่าย ช้อง ขาน ขาม ใจ เอย เกราะ
กระพือ เพลิง ยาม รุ่ง เจ้า กระเวน กระวน วาม กวน
อก พี่ นา วัน รคม แต่ เข้า คู่ ช้อง กระแต คี วัระ

๑ เคย นรินทร์ ออ นุ่ม เนื้อ แนบ เวียน เตะ กระ
ไค ไค เลี่ยม ดอก เกด้น นาสา สบรศ เทียม ปราง
มาศ สอง สุนัขนี้ ถ้วน เหล้น เล่ห์ นั้น ฤา ถิม วัระ

๑ เคย โขษฐ แอบ โขษฐ อ่อน เอา ใจ คำ อ่อน
วอน อาไธย พ่อ เล้า นิม เดือน เดือน บี้ ไป ไกด
มิง ญแม่ เยี้ยว อยู่ หน หลง เศว้า สวาค ถั่ว วัระ

ไกร โดม วัระ

๑ ออก ทับ ถัดนั้น เข้า ไพร เขี้ยว ตะ แม่ เดี่ยว มา
เดี่ยว ค่วน ร้าง สาย ตา ค่อ เต็ม เกดียว มา
กล่อม ไก่ด แม่ เหว โต เรา สร้าง ชัด ให้ ทน เหน

๒ ห้วย ชมัน คิด ชมัน เจ้า เคย ผจง กวด สกนร์
ศรี ตรง ไตรจ น้อย เรียม จาก จัก ไศรก ทรง
เล่าว ภาค เผือก ฤา ชมัน จะ วาย วัน ค้อง แต่ง
เนื้อ นาง ด่าน ๖

๓ อ่า ผิด กรร เกษ เกดียง เกตา นวด เน่ง เอย
เรียม กร ได้ เษย ชวน ชิด เกล้า อ่า อร กดิน เกษ
หวด หอม หั้น ภู เอย คิด ภิมย์ รศ เกล้า กดิน
กลัว ไก่ด ฌม ๖

๔ ยก มา ๆ ทำ ช้าม แหวง ปราณ ปราณ ประ
หลาด ฌม ฌาน พี่ ช้อง แด ว่า นุช ธรรมาน หมอง
สิง ไค แม่ ทุกข โรค ฤา จัก ร้อง รำ ให้ หา เรียม

๕ ถึง ส้ม ร้อย ยอด เจอม จำ ทเด ทเด จะ หลาก
ฌม เห หลาด ขว้า ส้ม ร้อย คีรี เท ทับ ออก เล่า ฤา
ใจ จะ ปล้ำ สุด ปล้ำ เสน่ห์ น้อย หนัก ทรวง ๖

๖ โค แดง นาม ท่ง ดำว โค คง ไค ฤา โค อาศน์
อิศร องค์ อยู่ เกล้า พระ มาท อาจ ปลง ปลิด เทวศ
ราพอ สอง จาก พระ เปน เจ้า ช่วย ให้ คื่น ส้ม ๖

๑ แด ระเบิด ถาด ท่ง ท้อง ทิว พฤษภ มลัก เหน
หม่ม มฤค ครุ่น คร้าม หวัง หา คู้ แนน นิก นุช นาฏ
เรียม เอย คิค เมื่อ มา ส้มร ห้าม พี่ ห้าม หวง โนม

๑ นาง ทราย จาม เวศ วั รัก จน คือ นุช สงวน
งาม ตน แต่ น้อย ตา ยอง ตอปป ตา ยด ยวด เนตร์
นาง เอย โนม แม่ บาด ตา ย้อย อยู่ พ้น ติณ โด

๑ ชน พาด พยัคฆ เกล้า พยัคฆี ดาร์ ดู ดาว ษล
แหงน เหล้น ปวง สัตว์ เพรียก ไพร ศรี สังวาศ สัง
เวช ส้มร มา เว้น พี่ เว้น วาย ชม ะ

๑ เนื้อ เบื่อ นา เนก ตำ หดาย พรณ ตำ แห้ง
ดิม กัดยง วัน แวะ เว้น ไพร พฤษภ เจียม เขียม ศัลย์
โคก แม่ ฤา แม่ แล่น สัตว์ ชบ เซา เร้น ชั่วย ร้อน
เรียม ครอบ ะ

๑ ลม ดง โดม ถาด ไม้ กฤษณา โบก บอก นา
สา หากดิน ต้อง รอย ออว ร่ำ พัสตรา ตาก ครอบ ลม
ฤา ภา กดินกลอย มา ช้อง คำ ไม้ หอม เหมือน ะ

๑ หวด หอม กรรเกศ เกิดยง เกด้า ผม เจ้า ฤา
อิน ทนิน คือ แข่ง คม เนตร์ แท้ม นม นาง อับ ชาญ
นม นุช นาฏ พี่ เอย ปราง เปด่ง เปรียบ กิ่ง แก้ม อ่อน
ข้า คราว ชม ะ

๑ จำปา จำ เปรียบ เนื้อ นาง สวรรค์ กุ เอย ศรี
 สุม่า โดย พรรณ พิศ แพ้ ข้อง นาง คดี รด่าย สัน
 สดาย เช่น คือ นุช สนาน แก่ เกษ แก้ว กรร ไร ะ

๑ สาว หยุต ๆ ย่าง ช้า หวัง ชัก ชวน แม่ รัก ใช้
 รัก แรม รัก สุด รั้ นาง แย้ม จะ ยด ภาครี ฤา
 พบ พาน เถย ช่อน กดิน กตอย ช่อน ชู้ ชื่อ ช้า
 ใจ ถวิต ะ

๑ ขา นาง พิศ ภาศ แพ้ พิม เพดา นุชนา กต
 กล่อม ส่อง ปลื้ เขาว์ ยาศรี เยื้อง เต็ม นาง เต็ม นุช
 เมา บอก คิ่ง พื้ ฤา หลง บัด เต็ม นาง เป็ต้อง
 ปลาดบ เนื้อ เรียม ขนาง ะ

๑ พยคม คิด เขาว แม่ แย้ม ยิน ดี ดี เลี้ยด คือ
 ทรวง ดี เลี้ยด ช่อน เริง ชัน เถก ใน ที่ เริง เกี้ยว
 กาย แม่ หว่า ตั้ง วอน นาง ค้อน เคียด แก่ง
 เปน กต ะ

๑ นก แก้ว จับ กิ่ง แก้ว กอด คอม กน พื้ กอด
 แก้ว นอน แหมบ เนื้อ นาง กวัก นก กวัก จร จับ
 กวัก ไกว แม่ หลง ว่า กร นุช เกื้อ กวัก ให้ เรียม
 คาม ะ

๑ นวด นาง จับ แมกไม้ นาง นวด นวด นช แหมบ

เรียม ควรว คู้ แคล้ว เบญจวรรณ จับ วัด พวน พันธ
โอบ ไม้ แม่ แด ว่า วัด กร แก้ว กอด อ้อม เหว
วรรณ ๗

๑ โนรี ศรี ชาด ย้อม ระบาย แดง นก ชะมัน ชมภู แดง
แดด ผ้า ปน แปลก นึก นาง แปลง สะไบ เป็ดียน
เย็น ห่ม แหด ศรี พ้า ผ้าย เข้า เคย ชม ๗

๑ แหก เต้า ตาม คู้ เต้า แหก ส้มร มา ฤฯ งาม
ขาว นุช แหนง จร จับ ไม้ สัตวา สุวา วอน วาน
น้อย นก เขย บอก ส้มร เรียม ให้ ให้ ขาว น้อย
มา แดง ๗

๑ เฒาะ เฒียง สุนัข ร้อง รวง วัน ลำติวา มา
บัน เหยื่อ บ่อน นาง นก กระสรวณ สัน ส้มเสฟ
คือ นุช แหนบ โอษฐ อ่อน แอบ ให้ เรียม โดม ๗

๑ เรียม เม็ด โมเรศ เคดำ โมรี นาง มยุร ยวน ยี่
ยัว เข้า เณร โคม แม่ มั่งมี เฒาว ภาคย์ กู เอย แด
นก ถอบ นึก เจ้า พี่ ดิน โดย ยง ๗

๑ ยก มา ออก อ่าว น้ำ นาม นาง รมนา นาง บิ
เหน ฯ บาง เปตา เสร้า นม นาง ชไม ปราง ส้มร
มิง กู เอย ดิน หิน หอม พ้า เจ้า รื่น ร้าง อภิรมย์

๑ นาง รม ฯ เยศ ร้าง รม ยา กต พี่ จาก เจียน

กา เมศ ม้วย ฤา หาก แม่ มาษา พียอก หยอก เรียม
ฤา มา แม่ ดำราญ ด้วย พี่ น้อย นาง รม ฐานะ

๑ บาง สพาน ปาง พาด^{ขึ้น} พัน สพาน ทอง ฤา สพาน
สุวรรณ ร่อง รับ เจ้า อ้า โนม แม่ มา นดอง พิม
มาศ^{ขึ้น} นี ฤา รอย ร่อน เหลือ บ่า เบ้า แบบ^{ขึ้น} เนื้อ
หพคุณ ฐานะ

๑ บาง สพาน สพาน^{ขึ้น} พัน ทอง ปาง ก่อน แส รอย
ชแดง ชรตุ รวง ร่อน กัด^{ขึ้น} รุก โนม แม่ แบบ บาง
บัก มาศ ภู เอย ควร แผล^{ขึ้น} แผ่น ทอง หุ้ม ห่อ ไร่ หวัง
สังวน ฐานะ

๑ เหน ขาม ดาว บ่าว คัน เคียง กัน ดาว บ่าว
ปลุก ลำคัญ คู่ สร้าง เสนอ เรียม ร่วม รัก ขวัญ
เมือง มิ่ง แม่ ฤา สอง ประสิทธิ์ ด้ย^{ขึ้น} อ่าง ปลุก ไร่
กลาง ใจ ฐานะ

๑ ยก มา ๆ ออก^{ขึ้น} คุ้ม ทรมาน ถึง ที่ นาม ดะหาน
อยู่^{ขึ้น} แห่ง นุช เอย จัก หา ธาร ทา ออก พี่ แม่ อยู่^{ขึ้น} ก็
แต่ง ชด แต่ง ออก แต่ง ดิม ง่าย ฐานะ

๑ หมอน เจ้า เขา เทพ ใต้ สติ^{ขึ้น} ดึง คิด คู่ เชนย
ออกร อิง ร่วม ร้าง เชนย ทอง ทอด กาย จิง ภู

นิราศ นรินทร์

๑๘

เทวศ ฤา แม่ นอน จะ แบน เชนย ข้าง คู้ นี เรียม
นอน ๖๖

๑ ดอง ใน จัก จัน แจ้ว ใจ รว รว แม่ นี ร่า
ให้ หา ผัว ผัว ได้ ดอง เดียว เด็ด แต่ ตัว ตก
มา ชั่ว แม่ จาก สมร พี่ มา ให้ แห่ง ห้าง นี โหย

๑ รอย กรรม มา แบ่ง แก้ว กับ สกนธ์ กุ เอย ขวัญ
อยู่ อยู่ทงยา ตน ต่าง ร้าง ใจ ดอง ทิพย สุ่มด ทา
มาศ แม่ เอย บุญ ที่ สุ่ม สอง สว่าง จัก ดั้น ฤา ยัง

๑ คิว ๆ ออก ควาก คว้าง ดม ดอย แด แม่ ถอย
แต่ ใจ จาก ถอย ทับ ข้าง ทศ ทิศ ทอด ตา คอย
ขวัญ เนตร พี่ เอย เอา สะไบ นุช ต่าง หน้า แบน เนื้อ
แทน นาง ๖๖

๑ พระ ดบ สूरีย เตี้ยว ไส้ล ลา โลกย์ เอย ทุก
ทิศ ขร มัว มา มืด แล้ว เนตร ห้าง ว่าน นภา
เพียง เมฆ เนตร ห้าง ตรวจ ไตรย แล้ว แผ่น หล้า หา
สมร ๖๖

๑ โพ สลับ โพ เทพ ใต้ เทพา พ่อ ฤา เอา พระ
โสมผ ผยอง ยา สวรรค์ ชั่ว อารารณ์ พระ เอย อา
รักษ เร่ง รา พ่อ เขิญ ช่วย ภา สุ่ม รุ่ง รศ น้อย
แรม นาน ๖๖

๑ ดับ ยักษ เขาวะ ให้ เรียม หา แม่ แะ ฤา อสุร
 พาด ภา แวะ เว้น ดับ หดิ่ง พี่ ดับ ตา แล่น โยชน
 ตำกุก ดับ นุช เร้น รวม รั ใน ใจ ฑะ

๑ ยก มา เมือง แม่ น้ำ ใจ หมอง เมือง ก็ สุน
 กต สอง สวาค ว้าง ขวัญ เมือง อยู่ เมือง ครอบ
 ใจ เคร่า พี่ ฤา ฤา พี่ จาก มา ค้าง ขอบ แด้ว
 นาวะ ดิม ฑะ

๑ อยู่ เสภา พานิช ไซ้ ใบ คดา ทุกข พี่ พัน เกศรา
 เดือน โล่ จาก ส้มร แม่ เสมอ มา กตาง สุ่มท แด
 บ่ เหน ละครหัดง ไซ้ ออก คว้าง กตาง ชด ฑะ

๑ หนอง บัว บงกช ช้อย ชู ชวน ชื่นเอย บัว
 ดั่ง บัว นุช อวน อ่อน น้ำ กระบอก ทิพย์ ผกา กวน
 กา เมศ ภู เอย ภูมเรศ แรม รศ กต้า กตัม พ้า ยา
 โนน ฑะ

๑ ศรีวร ศรีวเรศ งาม งาม เภา แด เดห์ ฉาก
 เขียน เขา คั่น ห้อง พ่าง เพียง แผ่น ผา เนดา
 นลิก ลวด ตาย แะ กต หนึ่ง เคียง นอน น้อย ม่าน
 กน กำบัง ฑะ

๑ ผา ผะย พุ พ่าง น้ำ ฝอย ฝน คือ สุกุร้าย โย
 ชด ช่วย ร้อน สาคร รว่ม สรง สะกนธ์ ไกด พี่ แด้ว

แม่ ช้า แม่ เอย จัก อ่อน อาบ น้ำ ตา เทน ทัะ

๑ เคย ปรง ประทับ แป้ง ปน ถอง อร เอย
 ตรง ดวง ใจ ดอง กรุ่น ครั่ง จอก จันทน์ จาก จะ
 รุง หมอง ภา แม่ พาน ได้ เสาวคนธ์ คั่ง แต่ง ให้
 ไกร ทา ทัะ

๑ คันดาษ คันด้อง น้อย เสนียด นาง พี่ เอย จาก
 จะ ลืม เดย ต่าง ตระ เฝ้า โศก เดีย ตั้ง ดำดางค์
 อาษ โธ่ ฤา แม่ ภักตร์ จะ ผิด ผจง เกด้า เยี่ยม
 แยม์ แดต คอย ทัะ

๑ หลัด ๆ พรัด พราก แก้ว กานดา พี่ เอย
 ถิว แต่ คัว เรียม มา ตก ไร่ ขวัญ แว่น อยู่ ขวัญ
 ตา ทุก เมื่อ เรียม รำ ใช้ ผ้า ใช้ แผ่น พร้อง รำ
 พรพน ทัะ

๑ ลง ถุ แก่ง คุ่ม ตั้ง โศกา แด่น คุ่ม ดวง ชดนา
 พี่ พัน ภูดิน โศก ดุด ออก อา ดุร เทวศ วาย เดย
 ขับ แต่ สาย เนตร์ ดั้น ดูป ร้อน ฤา เอยน์ ทัะ

๑ คุฤา ตี ออก ให้ หา ใคร นาม จึง ปรากฏ ใน

แก่งนี้ เจ็บ จาก พิ่ เจ็บ ใจ เจ็บ ยิ่ง เจ็บ ฤา เจ็บ
บ ปลาย ก ^๕ ด้ ชาติ ชื่อน ทรวง ครอบ วนะ

๑ ดั่งได้ย ด้วย แก่ง แก้ว ดั่งสาร จาก สิ่ง ไท ๆ
 ราษฎร เร่ง ร้อง แก่ง เกิด วิจารณ์ คาศ ฤๅ ธก พื ฤๅ
 เรืองเม ก็ ไทกา ก้อง แก่ง แก้ว ภรรยแดง ฐะ

๑. เดิน ทาง กตาง พิ ให้ โหย หวด ถึง แก่ง นาม
นาง ครวณฺญ คุนฺน นั้น อ้า แม่ จัก กำครวณฺญ เสมอ
แก่ง นี้ ฤา ฤา ว่า ไคก คมร กตั้น เทวศ ถ้า เรียม ถึง

๑. ถับ ถึง ปาก ร่ม น้า ค้าง นาง ถาม ข้าง ไป
ปาก พราง พี่ พริ้ง ขอน มา ทำ หอง ทาง ถนน
อยู่ ปาก ร่ม วาน ปาก ร้อง เรียง เจ้า มา จร ราช

๑ เมือง เพ็ชร เขา เพ็ชร แพร้ว พราย นาย เนก
นุช นาด กร กราย นพ แก้ว แต่ง เพ็ชร พิศ อัม อย
แหวน นุช พิ เอย ยอด แด ยอด รุ่ง เจ้า รอม ก้อย
กร สมน

๑ ถึง ๓ ๖ ๙ ๑๒ ๑๕ ๑๘ ๒๑ ๒๔ ๒๗ ๓๐ ๓๓ ๓๖ ๓๙ ๔๒ ๔๕ ๔๘ ๕๑ ๕๔ ๕๗ ๖๐ ๖๓ ๖๖ ๖๙ ๗๒ ๗๕ ๗๘ ๘๑ ๘๔ ๘๗ ๙๐ ๙๓ ๙๖ ๙๙ ๑๐๒ ๑๐๕ ๑๐๘ ๑๑๑ ๑๑๔ ๑๑๗ ๑๒๐ ๑๒๓ ๑๒๖ ๑๒๙ ๑๓๒ ๑๓๕ ๑๓๘ ๑๔๑ ๑๔๔ ๑๔๗ ๑๕๐ ๑๕๓ ๑๕๖ ๑๕๙ ๑๖๒ ๑๖๕ ๑๖๘ ๑๗๑ ๑๗๔ ๑๗๗ ๑๘๐ ๑๘๓ ๑๘๖ ๑๘๙ ๑๙๒ ๑๙๕ ๑๙๘ ๒๐๑ ๒๐๔ ๒๐๗ ๒๑๐ ๒๑๓ ๒๑๖ ๒๑๙ ๒๒๒ ๒๒๕ ๒๒๘ ๒๓๑ ๒๓๔ ๒๓๗ ๒๔๐ ๒๔๓ ๒๔๖ ๒๔๙ ๒๕๒ ๒๕๕ ๒๕๘ ๒๖๑ ๒๖๔ ๒๖๗ ๒๗๐ ๒๗๓ ๒๗๖ ๒๗๙ ๒๘๒ ๒๘๕ ๒๘๘ ๒๙๑ ๒๙๔ ๒๙๗ ๓๐๐ ๓๐๓ ๓๐๖ ๓๐๙ ๓๑๒ ๓๑๕ ๓๑๘ ๓๒๑ ๓๒๔ ๓๒๗ ๓๓๐ ๓๓๓ ๓๓๖ ๓๓๙ ๓๔๒ ๓๔๕ ๓๔๘ ๓๕๑ ๓๕๔ ๓๕๗ ๓๖๐ ๓๖๓ ๓๖๖ ๓๖๙ ๓๗๒ ๓๗๕ ๓๗๘ ๓๘๑ ๓๘๔ ๓๘๗ ๓๙๐ ๓๙๓ ๓๙๖ ๓๙๙ ๔๐๒ ๔๐๕ ๔๐๘ ๔๑๑ ๔๑๔ ๔๑๗ ๔๒๐ ๔๒๓ ๔๒๖ ๔๒๙ ๔๓๒ ๔๓๕ ๔๓๘ ๔๔๑ ๔๔๔ ๔๔๗ ๔๕๐ ๔๕๓ ๔๕๖ ๔๕๙ ๔๖๒ ๔๖๕ ๔๖๘ ๔๗๑ ๔๗๔ ๔๗๗ ๔๘๐ ๔๘๓ ๔๘๖ ๔๘๙ ๔๙๒ ๔๙๕ ๔๙๘ ๕๐๑ ๕๐๔ ๕๐๗ ๕๑๐ ๕๑๓ ๕๑๖ ๕๑๙ ๕๒๒ ๕๒๕ ๕๒๘ ๕๓๑ ๕๓๔ ๕๓๗ ๕๔๐ ๕๔๓ ๕๔๖ ๕๔๙ ๕๕๒ ๕๕๕ ๕๕๘ ๕๖๑ ๕๖๔ ๕๖๗ ๕๗๐ ๕๗๓ ๕๗๖ ๕๗๙ ๕๘๒ ๕๘๕ ๕๘๘ ๕๙๑ ๕๙๔ ๕๙๗ ๖๐๐ ๖๐๓ ๖๐๖ ๖๐๙ ๖๑๒ ๖๑๕ ๖๑๘ ๖๒๑ ๖๒๔ ๖๒๗ ๖๓๐ ๖๓๓ ๖๓๖ ๖๓๙ ๖๔๒ ๖๔๕ ๖๔๘ ๖๕๑ ๖๕๔ ๖๕๗ ๖๖๐ ๖๖๓ ๖๖๖ ๖๖๙ ๖๗๒ ๖๗๕ ๖๗๘ ๖๘๑ ๖๘๔ ๖๘๗ ๖๙๐ ๖๙๓ ๖๙๖ ๖๙๙ ๗๐๒ ๗๐๕ ๗๐๘ ๗๑๑ ๗๑๔ ๗๑๗ ๗๒๐ ๗๒๓ ๗๒๖ ๗๒๙ ๗๓๒ ๗๓๕ ๗๓๘ ๗๔๑ ๗๔๔ ๗๔๗ ๗๕๐ ๗๕๓ ๗๕๖ ๗๕๙ ๗๖๒ ๗๖๕ ๗๖๘ ๗๗๑ ๗๗๔ ๗๗๗ ๗๘๐ ๗๘๓ ๗๘๖ ๗๘๙ ๗๙๒ ๗๙๕ ๗๙๘ ๘๐๑ ๘๐๔ ๘๐๗ ๘๑๐ ๘๑๓ ๘๑๖ ๘๑๙ ๘๒๒ ๘๒๕ ๘๒๘ ๘๓๑ ๘๓๔ ๘๓๗ ๘๔๐ ๘๔๓ ๘๔๖ ๘๔๙ ๘๕๒ ๘๕๕ ๘๕๘ ๘๖๑ ๘๖๔ ๘๖๗ ๘๗๐ ๘๗๓ ๘๗๖ ๘๗๙ ๘๘๒ ๘๘๕ ๘๘๘ ๘๙๑ ๘๙๔ ๘๙๗ ๙๐๐ ๙๐๓ ๙๐๖ ๙๐๙ ๙๑๒ ๙๑๕ ๙๑๘ ๙๒๑ ๙๒๔ ๙๒๗ ๙๓๐ ๙๓๓ ๙๓๖ ๙๓๙ ๙๔๒ ๙๔๕ ๙๔๘ ๙๕๑ ๙๕๔ ๙๕๗ ๙๖๐ ๙๖๓ ๙๖๖ ๙๖๙ ๙๗๒ ๙๗๕ ๙๗๘ ๙๘๑ ๙๘๔ ๙๘๗ ๙๙๐ ๙๙๓ ๙๙๖ ๙๙๙ ๑๐๐๒ ๑๐๐๕ ๑๐๐๘ ๑๐๑๑ ๑๐๑๔ ๑๐๑๗ ๑๐๒๐ ๑๐๒๓ ๑๐๒๖ ๑๐๒๙ ๑๐๓๒ ๑๐๓๕ ๑๐๓๘ ๑๐๔๑ ๑๐๔๔ ๑๐๔๗ ๑๐๕๐ ๑๐๕๓ ๑๐๕๖ ๑๐๕๙ ๑๐๖๒ ๑๐๖๕ ๑๐๖๘ ๑๐๗๑ ๑๐๗๔ ๑๐๗๗ ๑๐๘๐ ๑๐๘๓ ๑๐๘๖ ๑๐๘๙ ๑๐๙๒ ๑๐๙๕ ๑๐๙๘ ๑๑๐๑ ๑๑๐๔ ๑๑๐๗ ๑๑๑๐ ๑๑๑๓ ๑๑๑๖ ๑๑๑๙ ๑๑๒๒ ๑๑๒๕ ๑๑๒๘ ๑๑๓๑ ๑๑๓๔ ๑๑๓๗ ๑๑๔๐ ๑๑๔๓ ๑๑๔๖ ๑๑๔๙ ๑๑๕๒ ๑๑๕๕ ๑๑๕๘ ๑๑๖๑ ๑๑๖๔ ๑๑๖๗ ๑๑๗๐ ๑๑๗๓ ๑๑๗๖ ๑๑๗๙ ๑๑๘๒ ๑๑๘๕ ๑๑๘๘ ๑๑๙๑ ๑๑๙๔ ๑๑๙๗ ๑๒๐๐ ๑๒๐๓ ๑๒๐๖ ๑๒๐๙ ๑๒๑๒ ๑๒๑๕ ๑๒๑๘ ๑๒๒๑ ๑๒๒๔ ๑๒๒๗ ๑๒๓๐ ๑๒๓๓ ๑๒๓๖ ๑๒๓๙ ๑๒๔๒ ๑๒๔๕ ๑๒๔๘ ๑๒๕๑ ๑๒๕๔ ๑๒๕๗ ๑๒๖๐ ๑๒๖๓ ๑๒๖๖ ๑๒๖๙ ๑๒๗๒ ๑๒๗๕ ๑๒๗๘ ๑๒๘๑ ๑๒๘๔ ๑๒๘๗ ๑๒๙๐ ๑๒๙๓ ๑๒๙๖ ๑๒๙๙ ๑๓๐๒ ๑๓๐๕ ๑๓๐๘ ๑๓๑๑ ๑๓๑๔ ๑๓๑๗ ๑๓๒๐ ๑๓๒๓ ๑๓๒๖ ๑๓๒๙ ๑๓๓๒ ๑๓๓๕ ๑๓๓๘ ๑๓๔๑ ๑๓๔๔ ๑๓๔๗ ๑๓๕๐ ๑๓๕๓ ๑๓๕๖ ๑๓๕๙ ๑๓๖๒ ๑๓๖๕ ๑๓๖๘ ๑๓๗๑ ๑๓๗๔ ๑๓๗๗ ๑๓๘๐ ๑๓๘๓ ๑๓๘๖ ๑๓๘๙ ๑๓๙๒ ๑๓๙๕ ๑๓๙๘ ๑๔๐๑ ๑๔๐๔ ๑๔๐๗ ๑๔๑๐ ๑๔๑๓ ๑๔๑๖ ๑๔๑๙ ๑๔๒๒ ๑๔๒๕ ๑๔๒๘ ๑๔๓๑ ๑๔๓๔ ๑๔๓๗ ๑๔๔๐ ๑๔๔๓ ๑๔๔๖ ๑๔๔๙ ๑๔๕๒ ๑๔๕๕ ๑๔๕๘ ๑๔๖๑ ๑๔๖๔ ๑๔๖๗ ๑๔๗๐ ๑๔๗๓ ๑๔๗๖ ๑๔๗๙ ๑๔๘๒ ๑๔๘๕ ๑๔๘๘ ๑๔๙๑ ๑๔๙๔ ๑๔๙๗ ๑๕๐๐ ๑๕๐๓ ๑๕๐๖ ๑๕๐๙ ๑๕๑๒ ๑๕๑๕ ๑๕๑๘ ๑๕๒๑ ๑๕๒๔ ๑๕๒๗ ๑๕๓๐ ๑๕๓๓ ๑๕๓๖ ๑๕๓๙ ๑๕๔๒ ๑๕๔๕ ๑๕๔๘ ๑๕๕๑ ๑๕๕๔ ๑๕๕๗ ๑๕๖๐ ๑๕๖๓ ๑๕๖๖ ๑๕๖๙ ๑๕๗๒ ๑๕๗๕ ๑๕๗๘ ๑๕๘๑ ๑๕๘๔ ๑๕๘๗ ๑๕๙๐ ๑๕๙๓ ๑๕๙๖ ๑๕๙๙ ๑๖๐๒ ๑๖๐๕ ๑๖๐๘ ๑๖

๑ แด่น คึก แด่น ถำคร ชว่อง   แด่น พัน มา แม่ ดค

แต่ เวททยา กัน ชีพ ไร่ คึก ทรวง พื้ สุต มัจญ ใจ
ชู่ โศก แม่ จัก ขุทธยา ใจ ได้ ชีพ ด้วย นาง เดียว

๑ รอย โฉม นุช เบดียน บัน เปน ทรวง พื้ ญา ญา
แม่ เปน มณี ดวง เนตร์ ด้วย จับ จิตร พื้ จิ่ง ดวง
เต็ม เทวศ รัก แม่ ดับ ชีพ เกิด ใหม่ ม้วย แผ่น หล้า
ญา ดิม ๖๖

๑ บวง เทพ ทุก เกื่อน ถ้า มณฑล ทวี่ป เอย ยก
แต่ สอง หัตถ์ ตน ต่าง เบี้ย ขอ คั้น รว่ม วิมด
มา โนช เรียม นา แดง สดับ ไสร์ เหยย เจียบ ดัน
สุด สวรรค์ ๖๖

๑ พัน เนตร์ ภูวนารก ตั้ง ทา ระวัง ไค ฮา ภักตร์
สี่ แปร ไสร์ตร์ พัง อ้น อ้อ กฤษณนรินทร์ เดอ หลั่ง
นาค หลับ ญา พ่อ สอง พโยค รำ รือ เทพ ท้าว
ท่า เม็ด ๖๖

๑ นิทาน นิเทศ ท้าว องค์ ไค ก็ ดี ทูเรศ แรม
ลัมร ไร่ ทาน ร้าง แดง เทวศ เท้า ไร ไป ปาน
อก พื้ เอย ปวง ประดับ คู้ ค้าง แต่ ข้าง นาน คั้น ๖๖

๑ กำศรวณ ศรี ปราช พร้อง เพรง กาด จาก จูดา
ลักษณะ ดาญ สวรรค์ แล้ว ทวา ทศมาศ ดำร ดำม
เทวศ ภวิต ยก ทัด กตาง เกษ แก้ว กิ่ง ร้อย ทรวง เรียม

๑ ซาซา เขาวัยอด ชู้ โฉม สวรรค์ พี่ เขย รอย
ว่า อินทร์ พรหม สวรรค์ เคศ แสงรัง เลือก ดักขณ
ดอิน บัน เปน รูป นุช ญา มอบ มิ่ง ส้มร มา แกล้ง
พี่ กัดน ใจ ตาย ๗๖

๑ คิด คดถึง คำโรธ สร้อย เสาวมาตย์ แม่ มา ภูษ
เคนทร์ ดำราญ แหล่ง เหลด้น สระ สวรรค์ นิรา ส่นาน
โฉน นาฏ เวียน เขย ดรง เกษม ส้มร เพ้น ผัง พ้า
ผ่น ถึง ๗๖

๑ เปรง ปราง ปรง ทบ พ้า อรอนน ใจ เขย จูบ
ญา จาง หอม หวด ละห้อย โฉม ทิพย์ สดกนธ์ ควร
จาก พี่ เจียว แม่ ถนอม นิ เบา มือ น้อย จิตร เจ้า
จาก โฉน ๗๖

๑ งอน ถน ทิพ ยอด ย้อน ยัน ทรวง พี่ แม่ ถอด
หนัก เขียว อบ พวง พุ่ม ถน ถนอม แอบ ยุ่น คือ ดวง
ตรา ติด พี่ ญา จาก ออก ออก รา ชน ชุ่ม ช้า
เปน หนอง ๗๖

๑ แว่ว ๆ เสาวนิศ น้อย นาง ทรงเลียง ญา ศรวณ
ทะซิก ไสตร ผวง ว่า เจ้า คดาญ ๆ ดำเนอน หงษ
หา พี่ ญา แม่ อ้า ไข่ อร เวียน เสร้า ชบ หน้า
กรรแสง ๗๖

๑ พวง เจ้า เจ็ด แจ่ม แก้ว จักร พรตี่ พี่ เขย ดม
เด่มอ ดมร รัตน์ แท่ง แท้ จำเรียม จำเรา สวัสดิ์
ดัง วาศ เสง เลียบ ดิน พ้า แพ้ ภาพ นี ฤา หา ား

๑ สาว สวรรค์ เสดย์ สวัสดิ์ ถ้วน เทวรินทร์ พรหม
ภักตร์ ทิพย์ บัศพิน งอก ง้วน จักรพรตี่ ร่วม นาริน
รัต นาฏ ด้าม เสดย์ ทิพย์ ดาญ ถ้วน เด้ น้อย
เรียม เกษม ား

๑ จาก เจ็บ บึง โโรค เร้า รัง สกนธ์ แดบ เลียด
ชุม ชน จน ออก ล้าน ยา ทา ประทับ ทน ทาน
เทวค์ ได้ ฤา แรง รัก หด้อ แรง ต้าน พี่ แพ้ แรง โรย

๑ ระบุ ระดำว ร้อน แคน ไตร ตาม ผ่าว พฤษ
พราก ใบ หด้น แด้ง ทรวง พี่ ผ่าว เผา ไฉน ณหาว
เรียม เอย ยัง ยัง ทินกร แจ้ง จวบ ดั้น ตูญ กัดป

๑ นที สี่ สุ่มท ม้วย หมด ด่าย คิมังคมังกร นาค
ผาย ผาด ล้อน หยาด เหม พิรุณ หาย เหือก
โลกย์ แด้ง แม่ แรง ราก แด้น ร้อย ร้อน ฤา เถ้า
เรียม ทน ား

๑ ระบุ เคื่อน เมฆ ย้อย หยาด เผลียง ไชรม ค่ำท
ชร ณีศ เพียง เพียบ น้ำ ชร มัว ทัว ทิศ เอียง อา
ภาค ออก แผ่นดิน พ้า คล้า คู่ คลุ้ม ทรวง คัดย ား

๑ อุ โฆษ รามสูตร ขว้าง ขวาน ควาง พราย มะณี
เมฆ นาง พ้อ ใหญ่ อำพร อพร คราง เรียม ครว้า
ควรวญ แม่ เตียง ตู่เตียง พ้าให้ ครุ่น แค้น คราง ตาย

๑ ระตุ ตม ขร ล่อง เนื้อ หนาว ไค เปรี๊ยะ เถย
อก พี่ เชือก เอียน ไกด กอด เกี้ยว พัน ผืน พัดรา
ไป ปาน กิ่ง กร แม่ อุณ อักคี่ เลื้อ เตี้ยว ชัก นัว
นาง ผงม ๗๖

๑ ตม พัด คือ พิศม ค้อง ตาก ทรวง หนาว นอก
รุม ใน ดวง จิตร ช้า โฉม แม่ พิมด พวง มาเด็ค
กุ เอย มือ แม่ วิ เตี้ยว ต้า ยิง ต้า ตม พาน ๗๖

๑ เอียง อก เท ออก ข้าง ขวด องค์ อรเอย เมรุ
ชบุ สมุท ดิน ดง เดช ตั้ม อากาศ จัก จาน จง
จาฤก ภอ ฤา โฉม แม่ หยาด พ้า แยม อยู่ ร้อน
ฤา เหน ๗๖

๑ ตราบ ขุน ศิริย ชัน ขาด สลาย แด แม่ รัก บ
หาย ตรา บ หาย หก พ้า สุริย จัทร ขยาย จาก
โลกย์ ไป ฤา ไฟ แหล่ง ถ้าง ตี หด้า ห่อน ถ้าง
อาไธย ๗๖

๑ รำ รัก รำ เรือง ร้าง แรม นวด นาน ฤา

เจริญ วิไลย ศิริ สถาวร ให้ ประนิบัติ ตาม สวดดี รักษา
 ท่าน เมธา ประเทียบ เปน ทาง ดอน ว่า สุริยน ดนท เยศ
 ยาม นอน ศรี จร สู่ อโศก บาทา ให้ เอา วารี ชำระ
 ท้าว เสรีจ แล้ว จึง เข้า สู่ เคหา น้อม ประนม ก้ม
 เกษ กฤษฏา เสพย์ อัมฤต คุณา พุทธรนต์ เทพา
 ดำหรับ รักษา ศรี ก็ เปรม ปรี ปราโมช จำเริญ ผล
 อย่า นอน ช้าย ษัตริ ให้ แปร ปน อย่า เอา กร ตน ต่าง
 เชนย นารี อย่า ให้ หมิง ล่วง ตาม ช้าม ท้าว จะ
 ราน ร้าว เคี้ยว เลื่อม ยศ คักดี ศรี หนึ่งใน ห้อม เสพ
 กาม ฤๅ คี วัน ฐิษฐิ ศุภขปัฏ ทวาทศ อรรฆ มี
 ลีป ลี คำ สุริย์ จันทร วัน ปัญจกคิ อุโบสถ ตรุศ
 ภารท อย่า ดังวาศ ภิมย รัต ให้ เจ้น กำหนด วัน เกิด
 อาตมา ห้าม วัน พระวรรษา มะหา ดังกรานต์ อีก วัน
 อวดาน พระวรรษา หนึ่งใน สัตว ปะคิสนธิ ในครวภา หมิง
 ชรา มา ระตุ อยู่ เวื่อน ไฟ หนึ่งใน หมิง ยัง ไม่ สม ประ
 เพนัย แต่ ษัตริ อชิก บ้า ไบ อย่า ลวน ตาม ถาม
 เมศ บัง เหตุ ใจ ล้วน จรรไร เลื่อม ศรี อาตมา เปน
 อัมมกคด อาย อย่า หมาย สมาน โทษ ปาน กาเม สุมิจฉา
 ครัน รุง รวง ต่าง แต่ง สุริยา ศรี ขึ้น สู่ ดวง หน้า ะโน

ภาร บ้วน โอษฐ์ ชำระ โทษ มลทิน คน บ่าย ภักตร์
 หน บูรพา ทิศาดำร เอา คุณ ไตร รัตน วิเชียร ชาญ
 เค็ก พาร ดุย ถ้าง ภักตรา อย่า ถ้าง ด้วย บวย มะพร้าว
 เปน ตามก ชาย พก ผ้า นุ่ง อย่า เช็ด หน้า แดง แยม
 ดุนทร อ่อน โอษฐ์ วาจา อย่า ปถม คาถา คำ พาด
 เมื่อ ดุริยง ตรง เทียง นาที ศรี ดง สู่ อุพร สถานที่ ให้
 เอา กระแจะ จันทน์ สุกันธมาดย์ พรหม ปราณ ปราณ ประ
 ฤภา หนึ่ง นึ่ง บริโภค ภัต ตาหาร แปร ภักตร์ บุระ
 พาร ถีบ ขันษา ถ้า ผัน ภักตร์ ทักษิณ ประจิม มา จะ
 จำเริญ โภคา ศิริยศ ถ้า ผัน ภักตร์ ไป ทิศ อุตรา จะ
 ย่อม ที่ชายุ น้อย ถอย ถด อย่า กิน แกง แรม คั้น ควร
 งด กิน ปลา ไม่ ปลด คับ อับ ปริ คน อย่า ถ่วง เข้า
 ใน ม่อ บริโภค จะ เลื่อม ไชย ไชย สวัสดิ์ พิพรรณ ผล
 ถาย อุจจาระ อย่า บ่าย หน้า ชื่น เห็นขอ ชด อย่า ผัน ภักตร์
 ไป หน บูรพา ที่ อาจม แก้ว อย่า ถ่ม เชดะ ดง หนึ่ง
 อย่า หลง ถอด ราว เขา ตาก ผ้า ไม้ กราน ร้าง เรือน
 คัม หัตถ์ คา อย่า เดิน ถอด ไป มา ไม้ ถาวร สัตถ
 ร่วม ขันษา อย่า พิฆาฏ อย่า ของอาจ ร่วม สถานที่ บั้จ
 ฐรณ์ แห่ง ครู บา บิดา แด มารดร ให้ ผัน ผ่อน

หลีก เลี่ยง ถ้วน โทษ มี   หนึ่ง ผู้ สงคราม ประจัน บาน
 อธิฐาน จม พระธรรม ศรี   ขึ้น ได้ เคียง เกด้า อัญชุลี
 ว่า มา นี้ ด้วย พระอาญา   มี ได้ หมาย มุ่ง มาท พิษานู
 คิด   จะ แก่ถึง ฆ่า ชีวิตร์ ด้วย อิจฉา   จง เปน อะไ
 ดี แก่ กรรมมา   อย่า ได้ มี เวรา นุเวรุ เวียน   จง ปดง
 จิตร ปะกาสิทธิ์ ณะนี้ ก่อน   จัง เจริญ สิทธิ พร ภูต ด่เถียน
 หนึ่ง ผ่า มุ่ง ตน เปน อาเถียร   อย่า โปก เคียร ทำ เลื้อ
 อาต มา   เข้า ชิง ไชย อย่า ได้ ต่ำ ประจา มิตร   อย่า
 คุม คิด มุ่ง ร้าย หมาย หน้า   ประพฤติ ได้ โดย ใน
 กถาว มา   เทพา เจริญ ศรี ตำชุกร   ช่วย กัน สรรพ
 ไภย จรรไร ร้าย   ไม่ เลื่อม หาย ศิริ ยศ คักดี ไฟสาด
 ผู้ใด ดู โธภ ตำพอง พาด   ไม่ สมนาน จาริต ประพฤติ
 ตาม   แด ษัตร์ มี กาม โทษ ผิด   กำเริบ จิตร บัง เหตุ
 ใน ข้อ ห้าม   เทพา ที่ กาดะกัณ นาม   ก็ ถวน ตาม
 แข่ง ชัก ทุก เวลา   ๐

๐ ใน หนังสือ จร ประจำ วัน   ข้าง ขึ้น ไช ตำคัญ
 ไว้ ว่า   วัน อาทิตย์ ศรี สติคย์ ที่ ชิวหา   จะ ยাত্রา
 ให้ แศก จันทร จิม ดัน   วัน จันทร ศรี ผิน ขึ้น หน้า ผาก
 อังคาร ศรี ผู้ ภาค นาสิก ดัน   วัน พุฒ ศรี อยู่ โยษฐ

อาจिन พุทฺธินดิน สอง ดัน แด หักยางค์ ศุกร วาร
 ศรี สถาน อุตฺร เนา วัน เสดร์ ศรี อยู่ แชน ทั้ง สอง ช้าง
 เบื่อง กาฬ บัณฑุ ศรี ยัก ย้าย ทาง วัน รวี ศรี วาญ ที่
 ทน ตา วัน จันทร ศรี นั้น อยู่ สอง เนตร วัน ภูมเมศ
 อยู่ นาสิก แด ชิวหา พุทฺธวาร ศรี สถาน หนะนุกา วัน
 พุทฺธคัมภี กวรฐา ศรี แท้ วัน ศุกร สอง แชน ศรี อยู่
 เสดร์ ศรี ตู องคชาติ แด ท้าว แน ให้ แศก จันทร เจริญ
 ศรี พราหมณ์ ชี แด แปร ภักตร์ พบ ภักตร์ อำนวยพร
 แม้น จะ ไป ตู พระยา เสนา นาย คน ทั้งหลาย มี มโน
 สะโมสร รัก ใคร คัง บุตร ใน อุตฺร เข้า ณรงค์ รอน
 คึก ให้ แศก จันทร นะโถม ศรี แล้ว ประสรวพ เครื่อง
 จะ เลื่อง ชื่อ ภา ไชย ไหว หวัน เหล่า สัตว์ หมู่ พวก
 ไภยัน จะ เห หัน ไม่ หาญ ราชู รอน ๖๖

๖๖ สวัสดิรักษา แต่ เท่า นี้ ๖๖

นำ ต้น

นิราศพระบาท

● ไ้อ้อโดย ใจ หาย เป็น หวง ห่วง   คัง คร สัก บัก
 ข้า ระกำ ทรวง   เลี้ย ดาย คว จันทรา พงา งาม   เจ้า คุณ
 แวัน แสน โกรธ พี่ โรธ พี่   แต่ เกื่อน ยี่ จน ย่าง เข้า เดือน
 งาม   จน พระ น่อ สุวิงษ ทรง พระนาม   จาก อาราม
 แรม ร้าง ทาง กันดาร   ด้วย เรียม รong มุลิกา เป็น ข้า บาท
 จัก นิราศ ร้าง นุช สุก สงสาร   ตาม เสด็จ โดย แคน กันดาร
 นมัสการ รอย บาท พระเสาศา   วัน จะ จร จาก น่อง สิบ สอง
 ค้า   ภอ จวน ย่ำ ร่วง เว้ง ออก ท่า   ล้า ฤก ถึง คว จันทร
 ครวไล ลา   พี่ ตั้ง ตา แล แต่ ตาม แพร ราย   ที่ ประเทศเขตร
 เกษ ได้ เทน เจ้า   ก็ แล เปลั เปลียว ไป นำ ใจ หาย   แสน
 สลดให้ ระทด ระทวย ภาย   ไม่ เหือด หาย ห่วง หวง เป็น ว่าง
 ครัน

๑ ถึง คลอง ขวาว บางจาก ก็ ยิง ครม จิตร   ใคร ช่าง คิด
 ชื่อ บาง ไร่ กาง กัน   ว่า ชื่อ จาก แล้ว ไม่ รัก รู้ จัก กัน
 มี เกราะห์ ครัน ฤ มา พ้อง กับ คลอง บาง   ทั้ง จาก ที่
 จาก คลอง เป็น สอง ชื่อ   ยัง จาก กอ นั้น ก็ ขึ้น ใน คลอง

ชวาง ใ้ ว่า จาก ช่าง มา รวน ประจบ ทง
 บาง จาก ไป ใจ ระบม แสน วนาก หดาก ใจ อาไลย
 เหน เวียง วั้ง ก็ย้ง เลี้ยว ถึง เคย สม ประสาร สอ
 ประนัง ตัง ประนม น้อม บังคม เทว วิทยา วั
 นื่อง สอง ชนก ช่วยปก เกษ อย่า มี เหตุ อันตราย เม
 หลัว ใคร ปอง ชิง ขอ ให้ตาย ด้วย ลาย ชัง
 ชัน ฟ้า ได้ ปรานี ถึง สามเสน แจ้ง ความ ตาม ส
 เมื่อ แรก เรียก สาม แสน ทั้ง กรุง ศรี ประชุม ณ
 รูป ใน วารี ไม่ เคลื่อน ที่ ชลธาร บาดาล ดิน
 นาม สาม แสน เป็น ชื่อ คึง เสด ชาร กรุง กลับ เรียก ส
 สัน นี้ ฤา วั้ง จะ มี น้ำ เป็น วาคน แต่ ชื่อ ดิน
 กลาย เป็น หลาย คำ ขอ ใจ นุช ที่ ณัน สุจริต วั
 หนัก เหมือน พุทธรูป เลขา ชำ ถึง แสน คน จะ มา
 อ่อน น้ำ ลัก แสน คำ อย่า ให้เคลื่อน จง เหมือน ไ
 ๑ ถึง บาง พลัด ย้ง อนันต์ ณาถ จิตร นึง พินิจ
 น้ำ ตา ไหล พี่ พลัด นาง วั้ง วั้ง มา แรม ไกล
 เดียว ใจ พบ บาง ริม ทาง จร ถึง บาง ชื่อ ชี
 สุจริต เหมือน ชื่อ จิตร ที่ พี่ ตรง จำง สมร มี
 ใ้ มิทใจ จร สมร ขอ ให้ ชื่อ เหมือนชื่อ บาง
 ช่อน เหมือน เขา ช่อน สมร พี่ ช่อน ใ้ นี้ ดอก กระ

นิราศพระบาท

๓

เจ้า เยี่ยม หน้า ออก มา หา พี่ หน่อ นาง
 ร้าง แรม ไกล เจ้า ไป แล้ว ถึง น้ำ วน ชลสาย ที่
 ย่าน เขา เรียก บ้าน วัด โบท ตลาด แก้ว จะ เหลี้ยว
 ลับ วัง มา ลับ แล้ว พี่ ลับ แก้ว ลับ บ้าน มา ย่าน
 พดุกษา สนวน ล้วน ได้ ระดู ดอก ตระหง่าน งอก
 พระแสง แล สล้าง กลัวย ระกำ อำพา พดุกษา ปราง ต้อง
 งาม ช่อ ชุ่ม เปน พุ่ม พวง เหน จันทน์ สุก ลูก เหลือง
 บ กลิ่น แผลงภู บิน ร่อน ร้อง ประคอง หวง พดุก
 ต้อง ต้อง นาม กานดา ดวง พี่ ยล พวง ผล จันทน์
 วัน ใจ แผลงภู เชย เหมือน พี่ เคย ประคอง ชิด นิ่ง
 นึก น้า น้ำ ตา ไหล เหน รัก ร่วง ผลิ ผลัด สลัด ไบ
 น รัก ใจ ขวัญ เมือง ที่ เคียง เรา พี่ เวียน เตือน
 อย่าง น้ำ ค้าง ย้อย ให้ แหม่ม ช้อย ขึ้น ช่อ เช่น กอ
 ไร่ รัก ต้นๆ มา ต้อง กับ สอง เรา จิ่ง ใจ เจ้า
 ไป ไม่ ได้ นาน พระ
 ถึง แฉวง แคว แพ ตลอด ตลาด ขวัญ เปน เมือง จันตะ
 ศ ระโห ถาน ตลิ่ง เบื้อง บุรพา ศาลา ลาน เรือ
 น จอด ใจทย กัน จอแจ พินิจ นาง แม่ ค้ำ ก็ น้า ชม
 ความ เร็ว เร่ง อยู่ เจริญ แซ่ ไล่ เลื้อย ดึง รึง รัศ ดู อัด แอ
 ล ๗ เครื่อง เล่น เปน เลี้ย คาย ชม คณา ผูก นาง มา

กลาง ชล สุเรียน เยี่ยม พ้า เวลา สาย ถึง ปาก เตรีง
 พัก ผ่อน ฝั พาย หยุด สบาย บริโภค อาหาร พลัน
 กำเริบเอิบ อิ่ม ชยาย ออก เขา ก็ บอก โยน ยาว ฉาว
 ถึง หาด ขวาง บาง พุด เขา พุด กัน พี่ คิด ฝัน ใจ ฌน
 คน เดียว เปน พุด ชื้อ ๆ ภูต บิศาจ หลอก ใคร
 บอก ภูต ฝั มา นี้ ประเดี้ยว จะ สั่ง ฝาก ขนิษฐา สุตา
 ใคร เกิน เกี้ยว แล้ว อย่า ไว้ กำไร เลย

๑ ถึง บาง ภู น้ำ ภู ลง ตลิ่ง ไร่ ช้าง จึง เหมือน
 ว่า นิจจา เอ๋ย พี่จร จาก ดวงใจ มา ไกล เซย ไร่ ออก เอ๋ย
 ภู เหมือน ฝั ชล ถึง วั่ง วัด เทียน ถวาย บ้าน ใหม่
 ก็ รับ ตาม เรือ ที่ หนึ่ง มา กลาง หน ทุ่ง ละลิว ทิว
 เปน หมอก มน สะพรั่ง ต้น ตาล โตนด อนาถ ครัน เจ้า
 ตาล รัก หวาน ชื่น บัน ต้น ระวั่ง ตน ต้น มือ ระมัด
 เหมือน คบ คน คำ หวาน รำคาน ครัน ถ้า พลั้ง พลัน
 ออก เหมือน ตก ตาล เหน เทพี มี หนาม ลง รา น้ำ
 เหมือน คำ คน พุด ไม้ อ่อน หวาน เหน กิ่ง กัด มัด พรว
 รา ราน ถึง หนาม กราน ก็ ไม่ เหน็บ เหมือน เจ็บ ทรวง

๑ ถึง บาง หลวง ทรวง ร้อน ตัง ธร บัก พี่ ร้าง
 มา ด้วย ราชการ หลวง เมื่อ คิด ไป ใจ หาย เสีย ตาย
 จน เรือ ล่วง มา ถึง ย่าน บ้าน กะแซง พี่ เร่ง เตือน เพื่

ย พาย กระโซก   ถึง สามโคก ต้อง แดก ยิง แดก แสง
 ร่ม ร้อน อ่อน จิตร ระคิด แรง   เหน มอญ แต่ง ตัว เดิน
 ตาม ทาง   คาโงก ถุง นุ่ง อ้อม ลง กรอม ช่น   เป้น
 ยล เมื่อ ยก ขยับ ย่าง   เหน ซา ขาว วาว แวบ อยู่ หว่าง
 ใด ยล นาง ก็ เป้น น้า จะ ปราณี้   ดู เย้า เรือน
 เหมือน อย่าง ไทยไม้   หลังกา ไหญ่ พ้น เล็ก เป้น โลงถึ
 บ้าน ย่าน นั้น ก็ ยาว รั   จำเภาะ มี ผั่ง ซ้าย เมื่อ พาย ไป
 ถึง วัง คำหนัก พัก พล ภาอ เสวย   แล้ว ก็ เลย ตาม
 กระแส ไหล   ทั้ง น้ำ ลง น้า สลด ระทดใจ   โอ้ น้ำ
 เจียว ยัง มี เวลา ลง   แต่ โศก พิ่ ฤา ไม่ มี เวลา ว่าง
 ทาง ก็ ยัง ไกล ถึง ไพร ระหง   ขึ้น จาก น้ำ แล้ว จะ
 เข้า เดิน ดง   เมื่อ ไร ลง นั้น แล กาย จะ วาย กรอม
 ลม อ้อ จะ ไคร์ สือ สารา ลัง   ถึง ร้อย ชั่ง คู่ เซย เคย
 ให้ ใจ นื่อง ครอง คักดี อย่า ปลัก ปลอม   เรียม น
 ใจ ถึง คณิง นาง   ภาะ
 ถึง ท่ง ขวาง กลาง ย่าน บ้าน กระบือ   ที่ ลม อ้อ น
 เหือด ด้วย คั้ง ขวาง   ถึง ย่าน หนึ่ง น้า เซาะ เป้น เกาะ
 ต้อง แยก ทาง สอง แคว กระแส ซล   ป่าง บร่า
 บราณ ขนาน นาม   ราช คราม เกาะ ไหญ่ เป้น ไพร สณห์
 แกว ทาง กลาง ย่าน กันดาร คน   นาวา คล เดิน เบื่อง

บุรพา ไ้ กระแส แคว เดียว ที่ เดียว นหอ มา เกิด
 เกาะ ถนัด สกัถ หน้า ต้อง แยก คลอง ออก เปน สอง พ
 คงคา นี้ ๆ คน จะ มี น้ำ เปน สอง ใจ ครั้น พัน
 สัน เกาะ ค่อย เลาะ เลียบ นาวา เพียบ น้ำ ลง กำลัง ไ
 ไ้ อนาคต เหนื่อย น้ำ ระอา ใจ ถึง บาง ไทร ดำน ดัก น
 เเดิน

๑ เขา บอก ชื้อ สักก ตรง ดำน ข้าม เปน สาม
 น้ำ นอ ใน คลอง เชน ปักขา โบก ปัก บิน ลง ดิน
 มัจฉา เพลิน ผุด พล่าน ใน คงคา นก ยาง เลียบ เหย
 ปลา นักชา หยิก เอา ปาก จิก บิน ชื้อ ชื่น เวหา กระ
 น้อย ลอย ทวน นาวา มา ไ้ ปักขา เอ้ย จะ ลอย ถึง
 ไป น้ำ วัง ๆ จะ สั่ง ด้วย นะ นก ให้ แนน ออก
 พื้ รู้ว่า โหย ให้ มี ทิน สัก สกุนิน ก็ บิน ไป ลง จับ
 นก กระกรุม ริม วุ่น วน คีตะ เตียน เลียน โลง หัว ล้วน เ
 เหนียง กระเพ็อม ร้อง แร่ง แสงง ชน ไ้ หัว นก นี้ ก็
 ประจาน คน เมื่อ ยาม ยล พื้ ยิง แสน ระกำ ทรวง

๑ ถึง เกาะ เกิด ๆ เกาะ ชื่น กลาง น้ำ เหมือน เกิด ก
 เกิด ราชการ หลวง จึง เกิด โศก ชัด ขว้าง ชื่น กลาง พ
 จะ รัก ดวง วั้ ก็ เติบ กว่า เกาะ ดิน รำพึง พาย ตาม
 กระแส เชี่ยว ยิง แสน เปลี่ยว เปล่า ใน ๆ ไทย ติล

ทวี หนึ่ง ก็ มาถึง บาง เกาะดิน กระแส สิ้นธุ สาย ชลเป็น
 วน วิ อัน เท็จจริง สิ่งนี้ ไม่ รู้ แน่ ได้ยิน แต่ ใน ยูล
 แต่ หน หงษ์ ว่า ที่ เกาะ บาง อ้อ อิน เป็น ถิ่น วิ่ง กระษัตริ
 ครอง ครอง ศรีอยุธยา พา สนม ออก มา ชม ฅน นก ก็
 เรือ รก รัง ร้าง เป็น ทาง บ้าง อัน ค่ำ แจ้ง กับ เรา แกล้ง
 ลังเกต ตา ก็ เห็น น้ำ ที่ จะ แน่ กระแส ความ แต่ เคี้ยว
 นม ไม่ ก็ ตาย โกร่น ทั้ง เกิด โจร จรเข้า ให้ คน ชาม โอ
 ณะนี้ แก้ว พี่เจ้า มา ตาม จะ วอน ถม ย่าน น้ำ พี่ ว่า ไป
 ๑ ถึง เกาะ พระ ที่ ระบุ สันภาพ ลุ่ม เกตรา จม อยู่ ใน
 แคว กระแส ไหล ถึง เกาะ เวียน โอ เวียน ยิ่ง เกวียน ใจ
 ที่ เพื่อน ไป เขา ก็ โง่ทงัน กลาง เรือ ว่า ค้าง นำท่า เลือ
 ข้าม กระแส พี่ แล ๆ หา เลือ ไม่ เหน เลือ ถ้า มีจริง ก็
 จะ วิ่ง ลง จาก เรือ อุทิศ เนื้อ ให้ เบน ภิักษ พยัคฆา ไม่เคย
 ตาย เขา ก็ บ่าย นาวา ล่อง เข้า ใน คลอง ตะเคียน ให้ โหย
 หา ระบุ ย่าน บ้าน ช่อ ใน คลอง มา ล้วน ภาษา พรก
 แยก ตัน อัง ดู หน้า ตา ก็ ไม่ น่า จะ ชม ขึ้น พี่ แสง ขึ้น
 อารมณ์ ทำ กับ ชึ่ง ที่ เพื่อนเรา ร้อง หยอกมัน ออก อัง จน
 เรือ ถึง ปาก ช่อ คลอง ตะ เคียน เหน วัฒนา อาราม ตาม ตลิ่ง
 ออก แจ้ง จริง เหลือ จะ จำ ใน คำเขียน พระ เจดีย์ ดู กลาด
 ด้วยเคียว การปเรียน โปด กุฎี ชำรุด กัง ถึง วัด ชารนา

ใหม่ ใจ ระย้อ ของ พระ หน่อสุริย์ วงษ์ พระ วิ่ง หลง
 ลำห้ ทวง ศรัทธา มา ประ พัง ขาวมา วัง ๆ มา งาน อ่าง
 ทอง สังเวศ วัต ขาวมา ที่ อาไศรย ถึง สร้าง ใหม่ ชือ
 ยัง ขาวมา หมอง เหมือน ทุกข พี้ ถึง จะ มี จินดา ครอง
 มงกุฏ ทอง สร้อย สร้อย มา ใส่ กาย ถึง ตีวงม ยม นั ถิ
 ทรมม ออก แสน วัตถุ มา ตาม แคว กระแส สาย ถึง คลอง
 สระ ประ ทมมา นาวา มาบ น้ำ ใจ ทาย เทน ศรี อมฤตยา ทั้ง
 วิ่ง หลวง วิ่ง หลง ก็ มี รก เหน ผก หก ซ้อ แซ่ บน พญา
 ษา ดู ปราสาท ราชวัง เปน รักร ถัง ป่า ข้า พง ชัย
 สงัด คน อนิจจา ธานี สัน กระษัตริ เหน สงัด เงียบ ไป
 ทั่ว ไพร สอนท์ แม้ กรัง ยัง พวัง พร้อม ประชา ขน จะ สับ
 สน แซ่ เสียง ทั้ง เวียง วิ่ง มโหรี ปี่ กลอง จะ ก้อง กึก จะ
 ไครม ครึก แข็ง แซ่ ด้วย แดง สักขี ด พารา น้ำ คิง อนิจจัง
 ยัง ได้ พัง แต่ เสียง สกุนา ทั้ง สอง ฝั่ง แผลก แหม แคว้น รก
 ชตา ตก สุนย สัน พระ ชันษา แต่ ปู่ ย่า ยาย เวร ท่าน เล่า
 มา เมื่อ แวก ศรีอยุธยา ยัง เจริญ กระษัตริ สัน สุริยา
 ดำรง โลกย์ รั้ง บั โศก สุข สุข จะ สรรเสริญ เรา เหน ยับ
 ยัง แต่ รัชช ก็ พลอย เฟลน เสีย ตาย เกิด มา เมื่อ เกิน น้า
 น้อย ใจ กำแพง รอบ ขอบ ดู ก็ ดู ฤก ไม่ น้า คึก อ้าย พะ
 มา จะ มา ได้ ยัง ให้ มั่น ข้าม เข้า เอา เวียง ไชย ไล่ อย่างไร

เหมือนบุรี ไม่ มี ชาย ๆ ธานี สิ้น เกณฑ์ จึง เกิด ยุค ไกร
รก รม ได้ดังใจ หมาย เหมือนทุก วัน แล้ว ไม่ คั้น ระนา ตาย
ให้ ใจ หาย หวัน ๆ ถึง จันทร ควง ทะ

๑ พี่ ดู ใจ ค่ายนอก เหน หนัก แน่น ดัง เขต ร แคว้น
คู่ ขอบ นคร หลวง ไม่ เหน จริ ง ใจ นาง ใน กลาง ทรวง
ชาย ทะหลวง เข้า มา บ้าง จะ อย่าง ไร ขอ เทเวศ เขต สวรรค์ ชัน
ดุสิต ดล ใจ มิตร อย่า ให้ เหมือน กับ กรุง ใหญ่ ให้ เหมือน
กรุง เรา ทุก วัน ไม่ พรัน ใคร นั้น แล ใจ เหน จะ ครวง กับ นื่อง
น่าน ทะ

๑ สุริยน เอย่น สันทยา ย่า ประทับ ลำ เรือ เรียง เคียง ชนาน
เขา เรียง วัด แม่ นาง ปลื้ม ล้ม รำ คาน ใคร ชนาน ชื้อ หนอ ได้
ต่อมา ช่วย แปลง โศก ให้ เรา ปลื้ม ภาด ล้ม รัก จะ วั จัก
คุณ จริง ไม่ แกล้ง ว่า พล พาย นาย ไพร บันดา มา หุง เจ้า
หา ฟืน ไล่ ก่อ ไฟ ฮือ พี่ ดัน ออก ตก ยาก จาก สถาน เหน
อาหาร หวล ทอด ใจ ใหญ่ ทือ ค่อย ชื่น เคี้ยว เข้า คำ สัก กำมือ
ภอ กลิ่น ครือ คอ แค้น ดัง ขวาก คม จะ เจื่อ น้ำ ข้ำ แสบ ใน
ทรวง เลี้ยว ที่ เค็ม เบี้ยว กล้า กลิ่น ก็ ชื่น ชม กิน ประ
ทับ แต่ ภอ รับ กับ โรค ลม ครัน คำ พรมน น้ำ ค้าง อยู่ พร่าง
พราย ก็ แรม รอน นอน วัด แม่ นาง ปลื้ม พี่ ไม่ ล้ม อา โดย
ให้ ใจ หาย ทั้ง ไพร นาย นอน กลาด บน ทาด ทวาย พงษ

นรายน นรินทร วรณ ที่ทรง ญาณ บันทม เรือ พระที่นั่ง บัง วิสูตร
 เชา รวบ รูด รอบ คี ทั้ง ลี ด้าน ครั้น รุ่ง เช้า ราว โมง หนึ่ง
 นาน ๆ จัด แจง ม่าน ให้ เคลื่อน นาวา คลา เข้า ลำ คลอง
 หวั รอด ตอ ระตะ ดู เกะ กระวอ ร้าง ทาง พม่า เหน รอด หัก

เหมือน หนึ่ง รัก พี่ รือ รา แต่ รอด ถ้า รัง ทุกข มา ตาม ทาง

๑ ภาอ เลี้ยว แหลม ถึง ท่า ศาลา เกวียน ตลิ่ง เตียน แล โลง
 ดั่ง คน ถาง พี่ ตั้ง ตา หา เกวียน สอง ข้าง ทาง หมาย จะ
 จ้าง บันทุก ไป ท่าเรือ แต่ ทุ ชรัก ก็ เหน หนัก หนัก ดอก ถึง
 ลัก หก เต็ด เกวียน ก็ เจียน เหลือ แต่ โศก รัก มา จน หนัก
 ใน ลำ เรือ เฝ้า เติม เจื่อ ไป ทุก คั้ง ราคาน ครั้น ะ

๑ ถึง บ่อ โพง ถ้า มี โพง จะ ผา ศุก จะ โพง ทุกข เสีย ให้
 สิ้น ที่ โศก ศัลย์ นี่ แล ๆ ก็ เหน แต่ ตลิ่ง ชัน ถึง ปาก
 จันตะละ เตือน ให้ ตรอม ใจ โอ นาม นื่อง ฤ มา พ้อง กับ ชื่อ
 บ้าน ลืม ราคาน แล้ว มา หนัก ลำ ลัก ได้ ถึง บาง รก่า
 ใ้อก่า รยา ใจ เควระห์ กระไร จึง มา ร้าย ไม่ วาย เลย

ระก่า กาย มา ถึง ท้าย รก่า บ้าน รก่า ย่าน นี้ ก็ ยาว นะ ออก เอ้ย
 ใ้อัก ผู้ เขา ช่าง อยู่ อย่าง ไร เลย ฤ อยู่ เคย ความ ระก่า
 ทุก คำ คั่น ะ

๑ ถึง คั้ง แคว้น แดน พระ นคร หลวง ยิ่ง โศก ทรวง เสีย ใจ ให้
 สิ้น ใ้อัก ออก เอ้ย ยัง จะ ไป อีก หลาย คั่น กว่า จะ ขึ้น แทบ

ข้า ระวังกาย ถึงแม่ ลา เมื่อเรามา ก็ลา แม่ แม่ จะแลฯ
หา ไม่ เหน หาย จะถามข่าว เข้าเียน ไม่ เว้น วาย แต่เจ้า
สาย สุด ใจ มิ ได้ มา ฐานะ

๑ ถึง อรัญญิก ยาม แดด แดด พยับ สีเท ทริบ ทราบ
โทรม ทั้ง นาศา ถึง ตะเคียน ถ้วน ถ้วน รืบนาวามา ถึง ศา
ลา ลอยแล ลิง โลด ใจ ตลิ่ง เจื่อม งัว งาน ตระหงาม ยอด
ระกะ กอด เกาะ กิ่ง ไสว พยุ ยวบ กิ่ง เขือก ขยื่อน ไบ ถึง
วัง ตะไล เหน บ้าน ละลาน แล ถึง บ้าน ขวาง ที่ ทาง นาวา จอด
เรือ ตลอด แล หลาม ตาม กระแส ถึง ท่าเรือ งาม กวัก ถัก
แอ ดู จอ แง จอดริม ตลิ่ง ชุ่ม ที่ น่า ทำ รารับ ปะกับ หยุก
อุด ตลก ขน ขง ชื่น กอง สุ่ม เสบียง ใคร ๆ ถึง รวัก คุม
พร้อม ชุ่มนุมน เน้น น้ำ ศาลา ฐิ ฐานะ

๑ (ฝ่าย พระหน่อ สุธียวงษ์ ทรง ศึกษา ขึ้น ศาลาโสรสรง
วารี ลี ช้าง พวกเราเฮ ฮ่า ลงวารี แต่ โดยดี ใจ คน ด้วย
พัน พาย อระ เรียม เตรียม ตาม อารมณ์ ร้อน ระอา
อ่อน ออก ใจ มิ ใคร หาย แล ตลิ่ง วัง หน้า ใน ตา พราย
หัว ไหล่ ตาย ตั้ง ยอด ตลอด ตัว) ได้ ฟัง เพื่อน เหมือน ญาติ
เมื่อ ยาม เชิญ เขา นวด เคล้น ให้ บ้าง ก็ ยัง ชั่ว พระอา
ทิตย มีด มีด เข้า เมฆ มัว พ้า สลัว แดด คับ พยับ ไพโร
กอง กระเซนท์ เกณฑ์ ช้าง ยี่สิบ เชือก มา จัด เลือก ลง

หมอ ขึ้น คอ ไส ที่ เติบ ดี ที่ กบ ไม่ แก่ง ไกว วิสูตร
 ไล่ สอง ข้าง เปน ข้าง ทรง แล้ว ผ่อน เกณฑ์ กอง ข้าง ไว
 กลาง หุ่น เวลา รุ่ง จะ เสด็จ ขึ้น ไพร ทรง ที่ สี่ เเว
 เกณฑ์ กัน ให้ ล้อม วง พระ จอม พงษ์ อิศยม บัณฑ พลัน
 อัน พวก เรา เหล่า เสวกามาตย์ เหนื่อย อนาคต นิทรา ดัง
 อาสัณ แสน วิทก อก พี่ นั ผูก พัน ให้ หวัน ๆ เวทนา
 ด้วย อารมณ์ สดับ เสียง สัมผัส ที่ หยุด พัก เขา ร้อง
 ลึก กระวา อัง ทั้ง ครั้ง ท่อน บ้าง ชม ป่า ซาบี ที่ ลคอน
 ถึง สบ กลอน ที่ จะ รู้ ก็ สู้ เหมิน เฝ้า แหงน ดู ดวง แช ชะ
 แง่ วัฏฏ์ เหน จันทร ชัก ฤ ร่อน เวหา เติน ดู ดวง
 เดือน เหมือน ชื่อ รือ เพลิน รก้า เกิน ที่ จะ เก็บ ประกอบ กลอน
 จน ไก่ เดือน เดือน ขึ้น สนั่น แฉ้ว ดูเหว่า แว่ว หวาด หมายถึง
 ว่า สาย สมร แสงเดือน แอ่วม แจ่ม อรชร กอง กฤษณ
 ผูก ข้าง มา ยืน เรียง บันดา เพื่อน เดือน ต้น ขึ้น ชั่ง แซ่
 บ้าง จอแจ จัด การ ประสาร เสียง บ้าง ม้วน เลื้อ มัด กระสอบ
 หอบ เสมัยง บ้าง หุ้ม ถึง ชิง สัมประคัม กัน บ้าง ขึ้น
 บน ชน ส่ง กัน ข้าง ล่าง เสียง โฉ่ง ฉ่าง ซาม แดก กระแตก
 ชัน จน คน บน สัมประคัม รับ ไม่ ทัน หม้อ เข้า ชัน ตก
 แดก กระจ่าย ราย ย่ำม กระสอบ กรอบ แกรบ กระไกร กริก
 กถัก พริก พลิก พลัด แพลง ตะแคง หวาย กะโปเล เชือก

กร้อย ชื่น ห้อย ท้าย เมื่อ ยาม ไร่ ดู งาม กว่า ชาม ดิน
 ส่องสาร นาง ชาว ใน ที่ ไป ด้วย ทั้ง โถ ถ้วย เครื่อง แต่ง
 แป้ง ชะมื่น หวี กระเจก ตก ตกกระเจาย ดิน เจ้า ของ ผิน
 หน้า ทา น้ําดาทา คอล จะ ปั้น ชื่น กุบ ช้าง ไม่ ทาง ชา แต่
 โดย ผ้า กรัด กรอม ท่า ช่อม ช่อ มือ ตะกาย สาย รัต สะ
 คน คอ เหน ช้าง งอ งวง หันด ก็ หวัด อึ่ง แต่ ปั้น ไพล์
 เหนียว พลัด สุหวัด ซาด สอง มือ พลัด พลัด ขว้า ลง
 ตำ ผิง กรมการ บ้าน ป้า เขา ฮา อึ่ง ท่า ไกรธ ซึ่ง เรียก
 พวก ผู้ ชาย เร็ว บ้าง ชื่น ช้าง พลง นวย ช้อ มือ นุด
 ดั่ง อุนรุท จับ กิณร ที่ ใน เทว ไม่ นึก อาย อประมาณ เปน
 การ เร็ว บ้าง โอบ เอว อัม นาง ชื่น ช้าง พัง สรุแสง
 แจ่ม แจ้ง อร่าม โลภย์ บริโภค อัม เอิบ อารมณ์ หวัง
 ชัตยวงษ ทรง ช้าง กุบ บัลลังก์ รับ สิ่ง ๗ สวรรค์ ให้ ใส
 เติบ จาก ศาลา ท่า เรือ เข้า ทิว ท่ง เปน ผู้ นุ่ง พู่
 นนากค์ ใน ทาง เชน กุบ กระโดดโยก อย่าง ทุก ย่าง เติบ
 ชะเยื่อน เย็น ยอบ เยือก ยะยวบ กาย ทั้ง สอง ช้าง ท่าน
 วาง เปน ช้าง ดั่ง ระยะเวลา หลัง มหาศ เล็ก นั้น เหลือ หลาย
 แต่ ตัว พี่ นี้ จำเพาะ เปน ใคร่ร้าย ต้อง ชื่น พลาย นำ
 ทาง ช้าง น้ํามัน เพื่อน เขา แกล้ง ตบ มือ กระพือ ผิด
 ช้าง สบัต บุก ไป ใน ไพร สันต์ ผละ หงาย คน ร้าย เขา

หว่า หัน โอ้ แม่ จัน เจียน จะ ไม่ เหนใจ จริง นึก จะ โจน
จาก ช้าง ลง กลาง ถิ่น แล้ว อาย เพื่อน เขา จะ เย้ย ว่า
ใจ หึง แต่ ตึง เคียร เวียน หว่า ใน ตา วิ่ง เขา คอ
พึง พาด ตัก มา ตาม ทาง ถึง ชาย บ่า นุ่ง ประโคน ไร่

คาน คัด ถึง มิ่ง มิตร แล้ว ให้ หมอง อารมณ์ หมาย จ
พัน หุ่น มุ่ง ตรง เข้า ดง ยาง ไม้ สล้าง ลู ล้ม ระทม ท
รุกชาติ คานคุด ระตะ บ่า สกุนา จอ แจ ประจำ จับ
เหว่า แว่ว ทวาด ไหว ฤไทย วิบ จะ แล กลับ หลัง เหลือ
ยิ่ง เปลี่ยว ใจ ทั้ง สอง ช้าง ทาง เดิน ก็ รก ระ ระเก
กะ พาด พัน เกาวัด ไสว จัก กระ จัน แจ้ แซ่เสียง เร ใ
ไพร ใน จิตร ใจ ระทด ท้อ ระย้อ เย็น

๑ ถึง บาง ไชมด มี ธาร ตะพาน ช้าง บันลู่ ทาง คร
ร้อย ห้า สิบ เล้น มี โฟ พุ่ม ชุ่ม ชื่น ระวัน เย็น ใ
ว่าง เว้น สัปรุช เขา หยุต เรียง บ้าง ชาย ของ สอง ช้าง
ตาม ทาง บ่า จำนรจา จ้อ แจ้ ออก แซ่ เสียง พี่ แก้ว
ใส ให้ คชสาร-เคียง เหน ของ เรียง อยู่ บน ราน ทั้ง หวา
คาว แต่ น้ำ ยานัน เขา ว่า กิ่ง กือ กิ่ง เหน ชาว ก
กิน กลุ่ม ทั้ง หนุ่ม สาว พี่ คลื่น ใส ใส ช้าง ให้อย่าง ย
มา ตาม วาว มรคา พนาวัน ลม กระพือ ชื่อ หอบ ผงค
หวล บัษบา ครอบญ เพี้ยก พดุกษ ไพโรจน์ ฤท

แว่ว แจ้ว จีบ น้ำ ใจ ครัน ไก่เถื่อน ชัน ขาน เขา ชะวา ค
 ประจบ จน ถึง ค่ำบด บ่อ โศก ยาม วิโยค ออก ชื่อ ก
 ครือ หู ถึง จะ ไม่ รั จัก ไม่ รั รั แต่ เพลิน ดู ไป ที่
 บ่อ ยัง ท้อ ใจ ระยะเวลา เจริญทาง มา กลาง บ่า สอง
 ร้อย ห้าสิบ เส้น ถึง สระ ใหญ่ กอ ได้ ถึง มรคา พนา
 โดย พี่ รับ ได้ ช้าง เคน โดย ลำลอง มา สับ ท่อ
 บ่อ โศก จน สุด เหลี้ยว ยัง เลี้ยว ๆ โศก กาย ไม่ วาย หมอง
 ถึง หนอง คนที่ มี สระ ละหาน นอง เป็น เบือก กรอง แต่
 หนอง ใหญ่ คางคา คำ อัน ริม รอบ ขอบ หนอง ทั้ง สอง ช้าง รอย
 กัน ช้าง ฤก ลุ่ม หลุม ถล่ำ โอ้ น้ำ ใจ ใน อูรา ที่ ทารกรรม
 เหมือน น้ำ คำ อยู่ ใน หนอง เป็น ฟอง ความ พี่ ยล น้ำ
 ใจ แล้ว ไล่ ช้าง มา ตาม ทาง ทิว บ่า พนา หนาม
 กำหนด นับ มรคา พยา ยาม ก็ได้ ตาม ร้อย เส้น ห้าสิบ ปลาย
 โอ้ ทาง ไกล ไป เบื้อง เหมือน เรื่องว่า แต่ โศก ชำ นี กะ
 ไร มิ ใคร หาย จะ แล ขวา บ่า เขี้ยว ยัง เบี้ยว กาย จะ
 แล ช้าย เหน แต่ โชค ภูเขาคีเียง กับ หมู ไม่ ไกร กรวย
 กัน เตรา ตร้าง พยอม ยาง ตา พยัคฆ์ พยุง เขียง ช้อย
 ขาม ตาม ทาง สด้าง เรียง นก เขาคีเียง คู้ ค ประ สาร คำ
 โอ้ นก คู้ ดู น่า จะ ผาสุก พี่ นี้ ทุกข เพราะ จำ จาก เจ้า งาม
 ข้า เหน นก หนึ่ง จีบ นิ่ง ถึง ระวัง โอ้ นก น้อย เหน จะ

จำ จาก ตัว เมีย ถ้า นก ผู้ ดู เหมือน ออก พื้ แสน ทวี เวทนา
 ประดา เลี้ย นิจจา เอ้ย ถ้า เปน คน นก ตัว เมีย จะ ละ เทีย หา
 ผู้ อยู่ ตัว เดียว พื้ เหน นก แล้ว วิตก ถึง น้อง น้อย จะ
 ครวญ คอย นบ วัน กระสัน เลี้ยว ไม่ เหน พื้ ก็ จะ โหย
 อยู่ โดย เดียว พื้ ก็ เปลี่ยว เปล่า กาย ชัง ตาย มา ทุ

๑ ถึง ศาลา อาไศรย เจ้า สามเณร ใน บริเวณ อีก กระ
 ทัก ด้วย พกษา ที่ ป่า นั้น พาล ชยาด พยัคฆา จะ ไป
 มา ใคร ไม่อาจ ประมาท เมิน ยาม ระจิต พื้ ไม่ คิด ว่า
 เลือ ร้าย ชะ เม่น ทมาย มุ่ง ลำเนา ภูเขา เขิน ได้
 ร้อย ทาง จร ไม่ หย่อน เกิน เขา รับ เดิน การ ถ้วน จะ จร
 เพน ช้าง ที่ นั่ง ก็ รับ สิ่ง ให้ รับ ไส จน เหนือ ไหล แด
 คัง แสง เสน ถึง สระ ยอ รอ ช้าง เสวย เพน จน กอง เกณ
 เดิน ทาง มา ตาม ท้น พื้ แวะ เข้า เขา ตก คอย นำ เสด็จ
 เทเวศ อารักษ์ นระวิมลรศ เอา เทียน จุด บูชา แก่ เทว
 ให้ บ้อง กัน อัน ตราย ใน ราว ไพร เหน เขา ตก เขา แด
 มา ตก ภู อนาคต นึก แล้ว ก็ นำ น้ำตา ไหล พื้ ตก ยาก จา
 นาง มากกลาง ไพร วิตก ใจ ตก มา ถึง คีรี ว่า จวน จิตร คี
 ไป นำ ใจ หาย ไม่ เว้น วาย ความ เทวศ สวาศ คีรี จ
 เลย ลา อารักษ์ ริม คีรี จง คู่ กษี เกิด นะ ข้า ขอ ล
 จร ถึง สระ ยอ ภู ได้ เวลา เสด็จ ก็ ตาม เสว็จ แว

ล้อม พร้อม สดอณ กำตัด แดก แผลด เทียง ทินกร ริม
 ฤๅษี ช้าง ที่ นัง ชนิด ตาม บ่าย ประมาณ โมง หึ่ง
 ภาว ถึง วัด ออก แอ อัด ผู้ คน อยู่ ถิ่น หลาม ดง
 หยุต ปลง ไอยรา ริม อาราม สัมภาร ตาม เขิญ เสด็จ
 ให้ คดา ใดด ขึ้น กูฏี ฝา กระดาน ดำราย ริน ก็
 ตรีภ ควัน ครอบ ครว้ เข้า อาไศรย ทั้ง ไพร่ นาย ราย
 เรียง เคียง กัน เรียด ไป คัด ใบ ไม้ มุง เหมือน หลั่ง
 คา บัง ประจบ จน สุริยน เอย่น พยับ ไม่ ใด่ ศรีบท
 แสง แสง ด้วย แคร่ ดังธ ปี่ ระนาด ช้อง กลอง ประโคม
 ดัง ระฆัง หึ่ง ๆ ห่วง คราง คริม มะโหรี ปี่โชน
 จับ ใจ แจ้ว วิเวก แว่ว กลอง โยน ตะโพน กระหึ่ม ทุก
 ที่ ทับ ตัปรัย ก็ พุด พึม รุกชา คริม ครอบ แสง พระจันทร์
 เสนาะ เคียง เทศนา บจฉา ถาม ใน ส่นาม เคียง ส่นัน
 เนิน สิงขร เปน อัน บรรณระดี ระวีวร พระจันทร์
 ทรง กอด รจนา ไฟ ตะเกียง เรียง รอบ พระมณูรูป กระ
 จ้าง จบ จันทร แจ่ม แอรั่ม ผา ดอก ไม้ พุ่ม จุก งาม
 อรั่ม คา จับ ดีดา เต เตียม เปน หลาษ ฉาย พระ
 จันทร ส่อง ต้อง ยอด มณูรูป สุก ใน น้ำ มุก เจ้า งาม
 อรั่ม ฉาย หก บิน กรวด พรวด พรวด ประกาย พราย

พลุ่ กระจาย ช่อ ช่วง ตัง ควง เดือน ดอกไม้ ร้อง บ้อง
 ปิบ สนั่น ป่า ใน แหล่ง หด้า ใคร ไม่ มี เสมอ เหมือน
 แต่ คน เดิน พันธะวัน ออก พัน เพื่อน จน จันทร์ เคลื่อน รก
 กต้อย ดับ เมฆา สังคีต เตียง คน ตัง ระฆัง เจียบ เย็น
 ยะ เยียบ ยาม นอน ริม เนิน ฝา เมื่อ ยาม แกน แด้น
 ทูเรศ เวทนา ต้อง ไสยา อยู่ กลาง น้ำ ค้าง พราว ทั้ง
 ต้อง น้ำ อ้ามฤก เมื่อ ดึก เจียบ แด้น ยะเยียบ เนื่อ
 เย็น เปน เหน็บ หนาว ทั้ง หนาว ตม หนาว พรหม น้ำ
 ค้าง พราว ไหน จะ หนาว ซาก ฝา สู้ตา เย็น โอ
 หนาว อื่น ภาอ ขึ้น อารมณฺ์ ได้ แต่ หนาว ใจ ยาก แค้น
 นี้ แด้น เจียว ทั้ง หนาว นอน โกลด นุช สุด จะ เย็น
 ใคร จะ เปน เหมือน หนึ่ง ข้า จะ ว่า จริง ถึง ผ้า ผ่อน
 ซ้อน ห่ม เปน ไหน ๆ ไม่ อุ่น ใจ เหมือน กอด แม่
 ยอด หึง แต่ ครอบ ใจ ไสยาคณ์ หวาด ประวิง จน
 ไก่ ชิง กัน ชันภระ ชัน ยาม ได้ เพดิง อุ่น ญนุ เค็ดม
 สติ หลับ ก็ ผัน ยับ ไป ด้วย รัก ไม่ พัก ภาว ใน
 นิมิตร ว่า ได้ ชิด พงา งาม เหมือน เมื่อ ยาม ยัง ดำราญ
 อยู่ บ้าน น้อย ดบาย หนัด หนึ่ง ที่ ผัน ก็ พด้น รุ่ง ตื่น
 สดุ้ง เขา ประดัง ระฆัง ก้อง ภาอ ต้ม ตา ก็ ผวา คว่า ประ
 คอง ไม่ พบ น้อย สุด แค้น แด้น รำคาน จน แจ่ม

แจ้ง แดง สาย ไม่ วาย โศก   บริโภค โภชนา กระ
 ยา หาร   แล้ว เตือก ชูบ เทียน จัด ไป มัดการ   เข้า
 ใน ดาน แด เตือก ตออง ทวาย   มี ร่ม โฟ ที่ รุกขัง เปน
 รั้ว รั้น   พิกุน ขึ้น ช่อ บัง พระสุริยา   แด้น ระโห
 โอฟ้า นำ ตบาย   ทั้ง หญิง ชาย กตาด กตุ้ม ประชุม
 กัน   ทวารวาท ที่ ตรง หน้า บันได นาค   มี รูป รากษษ
 ล่อง อีสุร ชยัน   แดยะ แยก โขษฐ อ้า ล่อง ตา มัน ยืน
 ยิง ฟัน แยก เขี้ยว อยู่ อย่าง เปน   บันได นาค ๆ ใน บัน
 ไต นั้น   ดู ผก ผัน เพียง จะ เลื่อย ออก โดด เด่น   ขยำ
 เขี้ยว ขบ ปาก เหมือน นาค เปน   ตา ชะเม่น มอง มุ่ง
 ลุดัง กาย   มี คั่น กำมพฤษ ทาน ใน ดาน วัด   ตก
 หมาย ยัด เงิน ทั้ง อุตศี ถวาย   คน ประชุม กตุ้ม ซึ่ง ทั้ง
 หญิง ชาย   บ้าง กอบ ปราย เขี้ยว ไปรย อยู่ ไกรย กราว
 ทิศ บัจจิม ริม ถาน มณฐป นั้น   มี คาบศ รูป บัน ยิง ฟัน
 ขาว   นุ่ง หนังสือ พยัคฆา ชะฎา ยาว   ครั้ง เควา กราว
 หนวด แขน ล่อง แก้ม คาง   ขึ้น บันได จะ ขึ้น ไป มณ
 ฐป นั้น   ดึง หัก ไต ตัน ล่อง ตัว กระหนาบ ข้าง   ต ผาด
 แผ่น เหมือน จะ เต้น ไป ตาม ทาง   พื ชม พดาง ขึ้น บน
 บันได พัด   ทั้ง ดาว นุ่ม เข้า ประชุม กัน แอ อัด   ประ
 หน หักถัก ทักษณ กระเขม ลันต์   แต่ เวียน เติน เพลิน

ชม มา ตาม กัน ตาม ช้อง ชัน กำแพง แก้ว อัน แพรว
 พราย ทั้ง ชุ่ม เสา มณเฑียร กระจก แจ่ม กระจ จัง
 แชม ปลาย เสา เปน บัว หงาย มี ดอก จันทน์ ก้าน แยม
 สดับ ดาย กัดกร กระจาย ดอก จอก ประจำ ทำ พื้น
 ผนัง หลัง บัว ที่ ถาน บัตร เปน ครัว อัด ยืน เขียน
 ภูษงค์ ขยำ หยิบ ขยุม กุม วาสุกรี กำ กิณร รำ ร่าย
 เทพ ประนม กร ไบ ระกา น้า บัน บน ชัน มุข
 สุวรรณ ดุ๊ก เต็ม แก้ว ประภักดิ์ร ดู ยอด เขียน เขียน
 ยอด ยุคนธร กระจ จัง ช้อน แชม ไบ ระกา บัง นาค
 สดุ้ง รุง รัง กระจ ดิ่ง ห้อย ไบ โพ ร้อย ระ เวง อยู่
 เห่ง หั่ง เลี้ยง ประดาร์ กัง สดาด กระจ ดิ่ง ดัง วิ
 เวก วัง เวง ไน หัว ใจ ครัน บาน ทวาร ดาน แด ถ้วน
 ตาย มุข น้า สันถนี ใน กระจหนัก ดู ผก ผัน เปน
 นาค กระจ ยุค เหนียว ไน เครือ วัด รูป ยักษ์ ชัน ยืน
 กอด กระจบอง กุม สิ่ง โต อัด กัด ก้าน กระจหนัก เกี้ยว
 เทพ เหนียว เครือ กระจหวัด หัดถ์ ขยุม ชุมภ พาด กอด
 ก้าน กระจหนัก รุม สุกrieb กุม ขวรค์ ใจ ใน เครือ วง
 รูป นรายณ์ ทรง ชี กระจเหิร พรหม เจริญ เสด็จ ยัง บัตร
 สดุ้ง หงษ์ รูป อะมร กร กำ พระรามรงค์ เสด็จ
 ทรง กระจดาว ไบ บาน บัง ผนัง ไน กุฎี ทั้ง สี่ด้าน โอ

ฟ้า ถาน ทอง ทา ฝา ผนัง จำเพาะ มี ลี ด้าน ทวาร
 บัง ที่ พ้น หนึ่ง ตาษ ด้วย แผ่น เงิน งาม มณเฑียร
 น้อย ถวาม รอย พระบาท นั้น ถ้วน สุวรรณ แจ่ม แจ้ง
 แสง อร่าม เพดาน ตาด ถาด ถ้วน กระจก งาม พระ
 เพลิง พดาม พว้าง ๆ สว่าง พราย ตา ข่าย แก้ว บั๊ก
 กรอง เปน กรวย ห้อย ระบาย ย้อย แวด วาม อร่าม ฉาย
 หอม ควณ รูป เทียน อยู่ อม อาย พุ้ง กระจาย รื่น ๆ
 หง ห่อง ทอง ราช

๐ พี่ เข้า เคียง เบื้อง ขาว ฝา พระบาท อภิวาท หัตถ์
 ประหนึ่ง ชัน หง ดั่ง กราบ ๆ แล้ว ก็ ครึก ลำภก ปอง
 เตะ กอง กุศล ที่ ตน ทำ มา คำพยุ พม พุทธบาท
 แล้ว ขอ คุณ แก้ว ดำ ประการ ช่วย อุปการ ฉัน
 เกิด มา ชาดี นี้ ๆ ก็ มี กรรม แด่น ระบาย ยบ ยับ ด้วย
 อัม จน ได้ เก่ง แค้น แค้น ยาก ลำบาก บอบ ไม่
 สัม ประกอบ ทวิพย ดั้น ที่ ชัด ดั้น แหม่น กัดบ ชาดี
 เกิด ใหม่ เปน ภาย คน ชื่อ ว่า จน แล้ว จง จาก กำจัด
 ไก่ด สัตว์ หึง หนึ่ง แพศยา หญิง ทั้ง ดั่ง ดั่ง
 ย่า ได้ ชิด พิศไสมย ดั้น ชาดี ชาย ทรชน ที่ คน ไค
 ให้ หลีก ไก่ด ร้อย โยชน ย่า รวม ทาง ถ้า รัก ใคร
 ขอ ให้ ได้ คน นั้น ด้วย บุญ จง ช่วย ปฏิบัติดี ไม่ ชัด

ขวาง   อย่า รั มี ไวกา ใน สวรรพงค์   ทั้ง รูป ร่า
 ขอ ให้ ราว กับ องค์ อินทร์   หนึ่ง บิดร มารดา คณา
 ญาติ   ให้ ผุด ผาด ผาสุก เป็น นิจ ดั้น   ความ ระยำ
 คำ ไค อย่า ได้ ยิน   ให้ ดุด ดั้น ดุญ หาย กระจาย เอง
 ทั้ง หวาย กรวน ด้วน เครื่อง ที่ ลำบาก   ให้ ปราศ จาก
 ทั้ง คน เขา ช่มเหง   ใคร ปอง ร้าย ขอ ให้ กาย มัน เป็น
 เอง   ให้ ครั้น เสรง เกียรติยศ ปราภฏ ครัน   อะริฐาน
 แล้ว ก็ ตา ฝ่า พระบาท   เทียว ประพาศ ใน พนม พนา
 ดันท์   ขึ้น เขา โฟ ดังกา ดีดา ชัน   มี ลำคัญ รุกขา
 ดังกา เรียง   คำตา รั มี ทั้ง ระฆัง ห้อย   เขา ดี บ่อย
 ไป ยัง คำ ไม่ ขาด เคียง   ดง ดันทม ร่ม รอบ คีรี เรียง
 มี กุฎี เคียง อยู่ บน เขา เป็น หัดน กัน   มี ชวาก คูหา
 ดีดา หุบ   ใน ถ้ำ มี พุทธ รูป นริศวรรค์   แต่ คน
 นมัสการ ขนาน กัน   บน เขา นั้น แจ้ง จจริง ทั้ง หมิง
 ชาย   ธาร

๑   เจ้า เณร น้อย เด็ดจ มา ด น้า รัก   พระกต
 หัก ทอง ขวาง ทาง ถวาย   พี่ เหลียว พบ หดบ ตก ลง
 เจียน ตาย   กร ตะกาย กัด ก้อน ดีดา ตาม   เป็น
 บุญ จจริง จับ กิ่ง สะแก ได้   ใน จิตร ใจ ยอก เจบ ดัง
 เหน็บ นาม   กำลัง อาย ก็ ชัง ตาย พยา ยาม   ลง

เลียบ ตาม คั่น เขา ดำเนา ไพร พบ พวก นาง เข้า ที่
หว่าง ซวาก ณา เขา แกด้ง ว่า เขาะ เข้ย เณย ไห ฟี
แกด้ง เณย เณย แด ดู อื่น ไป ให้ เจบ ใจ จำ นิง คำนิน
มา)

๑ ถึง เขา ชัด ฟี ถาม ถึง นาม เขา ผู้ใหญ่ เต่า
มา ให้ พัง ที่ กังขา ว่า เติม รก ทศกรรฐ เจ้า ดงกา
ลัก ลีดา โนม ฉาย มา ท้าย รก หนี พระราม กดัว จะ
ตาม มา รุก รม กง กระทบ เขา กระจ่าย ทะ ดาย หมด
ลีดา แดก แดก ดง ด้วย กง รก จึง ปราบฏ ดั่ง นาม มา
ตาม กัน ฟี ดู ๆ เขา ชัด แด้ว หวาด จิตร ฟี ชัด
มิตร มา ไกล ถึง ไพร ลัณท์ นึก เณยว เลี้ยว ทรวง
ถึง ดวง จันทร จะ ชัด กัน เลียบ เหมือน เขา ที่ เคี้ยว
ใจ แด้ว ย่อง เขยิบ เลียบ เนิน ดง เดิน ต่าง ตาม
แถว ทาง หิมวา พดุกษา ไสว เหน พุ่ม พวง บบผา
ยั้ง อาไธย สดุด ใจ ชุก คิด ถึง คู้ เคียง ไม้ แก้ว
กาง กิ่ง พิง กับ กิ่ง เกด ฝูง โนเรศ ชัน ชาน ประดาน
เลียง น้ำ คา คดอ ท้อ ออก เหน นก เรียง เหมือน
เรียม เคียง ร่วง คู้ เมื่อ อยู่ เรือน ระกำ ป่า กาหลง
กะดิง จับ ระกำ กับ เรา ระกำ ที่ จำ เหมือน เหน
ไม้ จันทร ฟี ยั้ง พัน อารมณ์ เพื่อน เหมือน จันทร เดือน

ใจ ตัว ให้ ครอบ ใจ   โอ้ นาม ไม่ ฤ มา ต้อง กับ
 นื่อง พี่   ขณะ นี้ นึก น้ำ น้ำ ตา ไหล   เจ้า อยู่ เรือน
 ซื่อ เชื้อน มา อยู่ ไพร   เหมือน เดือน ใจ ให้ พี่ ทุก
 ทุก อย่าง เดิน   ๖

๑ มา ถึง เชิง คีรี ที่ มี ถ้ำ   ดัสดา ง่า เงื้อม แหงน เบน
 แผ่น เณ   ไม่ รวกร รอบ ขอบ เขา ลำเนา เนิน   พิศ
 เพลิน พงกษา บันดา มี   อัน ชื่อ ถ้ำ แต่ บร่ำ บราณ เรียก
 ชื่อ ดำ เหนียก ถ้ำ ประทุน คีรี คีรี   ดำคัญ ปาก คูหา
 คำตา มี   ขวน ลัทธิ เข้า ถ้ำ ทั้ง หก คน   เทียว ชม
 ห้อง ปดอง หิน เบน ภู ห้อย   มี น้ำ ย้อย หยาด หยด
 อย่าง เม็ด ฝน   ภาว เทียน ดับ ดับ แด ไม่ เห็น คน   ผู้
 หญิง ปน เดิน ประ ประทะ ชาย   เลื่อง ร้อง กรวด หวด
 ถ้อย ใน ห้อง ถ้ำ   ชาย ขยำ หยอก แย่ง ผู้ หญิง หวาย
 ใคร กอด แม่ แปรก ออก แดก ตาย   ใคร ปาด บ้าย ด้วย
 มิน หม้อ เหมือน แมว คราว   ครัน ออก จาก คูหา เห็น
 หน้า เพื่อน   มัน มอม เบือน แผลง หน้า ก็ ย่ำ ราว
 บ้าง ถูก เดีบ เจ็บ แขน เปน รวด ยาว   ที่ โห่ กราว กร
 เกรี้ยว ไป เทียว คง   ๖

๑ ถึง ถ้ำ หนังสือ ถ้ำ กิณร นั้น   สะพรัง พรพรรณ พฤ
 ษา บำ ระหง   คุณหา ก็ เห็น น้ำ กิณร ลง   เปน เฉื้อง

วง ฤก แด คตอด ดิน พาด พระอง จึ่ง จะ ลง ไป เล่น
 ได้ เปน เหว ใหญ่ ลง โยน ด้วย ก้อน หิน เสียง
 โท้ง ก้าง ก้อง กิ่ง ไม่ ถึง ดิน กว่าจะ สิ้น เสียง ฆา
 เปน ช้า นาน พี่ กัดัว ตาย ชาย ขวน ไป ชม อื่น
 ร่ม ะ รื่น รุกขา ชื่น ขนาน ทั
 ๑ ถึง บ่อ หนึ่ง มี น้ำ คำ บรูณ ว่า บ่อ พราน ต่าง
 เนื้อ ที่ ใน ไฟ พิเคราะห์ น้ำ ส้ม คำ บรูณ ก่อว
 ยัง มี ภาว เหมือน หิน จน คลื่น ได้ ถนอม หอม กลิ่น
 นุช เปน สุด ใจ โอ้ เปน ไร จึ่ง ไม่ คิด อูราม่า น้า
 ณน จน ใจ สงไสย จ้าน ด้วย รอย พราน จากุณ อยุ
 กับ ฆา แต่ กล่าว ไว้ ว่า พราน ได้ มฤกดา รอย
 คื่น หมา ก็ ยัง มี ลำกัญ ครัน ขน ยอด เขา มี ล่อง
 สุนัขขา ดังเกิด คา ก็ พักเหมือน คน ชื่น ทั้ง คอ
 คาง หาง หู ชื่น ชู ชื่น ดี ทำว ยัน เยี่ยม ยอด คีร์ เรียง
 เช่น นี เจ้า เสาวภาคย์ มา ตาม พี่ จะ ถาม จั ไป ทก
 ลัง ไม่ ขาด เสียง พี่ จะ ทำ เณร เมิน เข้า เติง เรียง
 ประคอง เคียง ให้ เจ้า ค้อน ชะอ้อน ชม นี นึก ๆ แล้ว
 ก็ น้า น้า ตา ตก เพราะ แนน ออก มิ ไ้ มา เปน ล่อง
 ส้ม ชื่น สุนัขนี้ ไป ทั้ง ทุกข ะทม ทรม ชัย ตาย
 ชม ไป ทั้ง ช้า ระกำ ทรวง ถึง คูหา ชื่อ ชาตวัน ถ้า

วิไลย ลำ ใ้ไป ทุกเหลี่ยม ภูเขา หดง ลีดา แด แวว วาว
 ดัง ดาว ดวง เบน เมฆ ม่วง มรกฏ ทับ ทิม แดง ดม
 มืด แด แง่ หิน ฦอัน หุบ เบน ที่ รูป ลิง ลีตว เข้า
 เพี้ยน แผลง กระ ต่าย เหมือน กระ ต่าย ป่า ล่อง ตา แดง
 ที่ ตาง แห่ง พิศ แด เหน แต่ ตัว ที่ ตาง แห่ง แกดั่ง พิศ
 ประดิษ ต่อ เหน แต่ คอ บ้าง ก็ เหน แต่ เพียง หัว
 ที่ แผ่น เณ เนิน ฦ นั้น นำ กัด คุ เงอม ตัว เหมือน จะ
 ฦัง ลง ทับ ตาย เทียน ล่วง กลาง ห้อง ฦหา แฦม
 ลีดา แฦม วาว วาม อวาม ฦาย พื ชม แดว ให้ ฦรม
 ฦรมน ฦาย ด้วย เจ้า ฦาย ลัด ใจ มิ ได้ มา แดว
 ฦัก เชื้อน ฦวน เพื่อน ให้ กลับ หดง ที่ ฦน ยัง มี ฦย
 หดาย ฦหา จะ แดง เด่น ก็ ที่ เหน กับ ไนยนา ด้วย
 เวลา ลูเรียน ก็ พัน ฦยน์ จะ กลับ หดง ยัง พระพุท
 ฦาถ เหนือ ฦนาก ออก ใจ มิ ใ้ เด่น ครัน คำ
 นอน ตะละ ตาย ทั้ง ฦาย ฦน ๗๕
 ๑ ครัน เข้า เบน ก็ เทียว ไป ตาม ทาง ๗๖
 ว่า จะ เดิน ไป หิน ตาษ ลัด คลาด แด คดอด คน ลัด้าง
 เหน ฦน เม่น พื ยัง ฦมาย เลี้ย ตาย นาง เจ้า ฦย ล้าง
 ลอดย เด่น ฦระเค้น ฦาย ลาร์พรณ กัน โฦย ลูก นาค
 พด เครื่อง โอสด ฦาว ป่า ฦา มา ฦาย ลัด ฦระ

จัน วัดเบรียง แก่น ปรุ ดาย   เปน ยา หาย โรค ไภย
 ที่ ใน ตัว   หัว ด้าน ดูก ตะแบ็ก ก็ เดี่ยว หน้า   ดูก ก็
 ค่า อะไร ด้าน ประจาน หัว   ใคร ด้าน จ้อง ควร เจียม
 เติ้ม ตัว   มัน ดิบ หัว ดิบ เบี้ย ออก เรี่ย ทาง   พี่
 แก่ง เมิน เดิน มา ข้าง บ่อ โพง   เหน ท่า เตียน เตียน
 โลง เปน ทาง ถาง   พิศ พนม ชม เพชร แล้ว เดิน พดาง
 ถึง ระหว่าง แหว น้ำ ที่ ลำ ชาร   กระแด้ ดินธุ หิน ดาด
 อดาด เตียม   วารี เบียม ปริมหิต ใน ระหาน   เหน
 หึง ชาย ว่าย คล้า ใน ลำ ชาร   เตียง ประสาร ด้รวด
 ดันต์ ดันท์ อิง   เหน ชี คั่น ปน ประศก ลึกา กัดม   โถม
 กระทุ้ม ฟอง ฟุ้ง อยู่ ผดุง ผิง   พี่ หลีก เหลือบ ไป
 ให้ พัน ที่ คน อิง   กระท่ง ถึง ชวร กระเนม ค่อย ดัง
 ใจ

ทะ

๑   คั่น โด่ก ทอด ยอด ขวาง ออก กดาง ห้วย   พี่ ก็
 ช่วย ผูก ชิง ช้า ให้ อาไศรย   พวก ผู้ หึง ชิง ชัน ให้
 ช้า ไกว   ดนุกนี้ ใจ ร้อง เตือน ให้ เพื่อน โยน   ดู ทำ
 นอง นาง ใน ไกว ชิงช้า   ตั้ง ลิดา ผูก คอ ที่ โรง โชน
 เถา วัด เปราะ เราะห์ ร้าย ภาด สาย โยน   ก็ ซาด โหน
 ลง ใน น้ำ เตียง ต้า ไครม   ผ้า ห่ม เป็ดอง เครื่อง เล่น
 •   อด่าง น่าง   ทั้ง สอง ข้าง ผู้ คน เขา ฝา โหม   พี่ แด

ดาน ชาร หดง เพียง ทรวง ไทรม ให้ แสน ไทมนัศ
 ทศนา คำ ชนาน ชาร เกษม ก็ ส้ม ชื่อ สุนัข ก็
 เรื่อง อีเหมา เสนหา เมื่อ ใช้ บน เค้น ชดชารา อัน
 เรื่อง ว่า กับ เรา เหน ก็ เช่น กัน ประดับ ด้วย ก้อน แก้ว
 ประชมม ราช สด สอาด ทำ เขียว ก็ เขียว ชัน มัจ
 ฉา ว่าย รวย เรียง มา เคียง กัน แล้ว มี พรรณ บุณา
 ก็ นำ ชม หล่น ดง กลาด คาย เกดเอน ที่ กลาง น้ำ
 ถึง ใจ ช้ำ ก็ ค่อย ขึ้น อารมณ์ ส้ม ทั้ง หญิง ชาย ซึ่ง
 ขวน กัน เก็บ ชม แสน ภริมย์ เบิก บาน ลำราญ เรียง
 แต่ หนุ่ม สดว คราว เรา นี้ หนึบ ร้อย ดง เค้น ดอย กลาง
 ชาร ประสาน เลียง ตัว จับ คู่ ชัย ชาย ชมาย เมือง ที่
 คู่ ใคร ๆ เคียง ประคอง กัน แสน สุนัข จะ มา ทุกข์ อยู่
 เพียง พี่ ยิ่ง ทวี ความ วิโยค ให้ โศก คัดย เหน
 คู่ รัก เขา ส้มก็ สดมาน กัน คิด ถึง วัน เมื่อ พี่ มาท
 สดวศ นาง แต่ วอน เวียน เจียน วาย ชีวิตร พี่ จึง
 ได้ ศรี เสาวภาค มา แพบ ช้าง เจ้า เคื่อง ขัด ตัด สดวศ
 ชาด ระวาง จน แรม ร้าง ออก มา ราว อรัญวา ครั้ง
 อีเหมา สุริวงษ อัน ทรง กฤช พระ ทรง ฤทธิ แรม ร้าง
 จินดาหรา พระ สุทนต์ ร้าง ห้าง มะโนหรีา พระราม
 ร้าง แรม สดว พระไทย ตรอม องค์ พระเพชบาณี ท้าว

ครั้นเตรี เลี้ย พระเวช ผูก ทวาร กรุง พาด ถนอม
 สัจจิรา ตา คาย ไม่ วาย ตรอม ถ้วนเจิม จอม ชร
 ณ ทั้ง ลี องค์ แด่น คุ่ม รุ่ม ร้อน ด้วย ร้าง รัก
 ยัง ไม่ หนัก เหมือน พี่ โศก สุด ประสงค์ ไม่ ถึง เดือน
 เพื่อน รัก เขา ทัก ทรวง ว่า ชุบ ดง กว่า ก่อน เปน ช้อน
 ภาย พี่ แกดัง เอย เอย ชม ชดา ลิ่นชู่ ใน ที่ ถิ่น ชาร เกษม
 กระแฉ่ ด้าย แต่ เพติช ชม อยู่ นั้น ควัน ชาย ก็
 กัดบิ หมาบ มุ่ง มา ยัง อาราม ถึง พบ เพื่อน ที่
 วั จัก เคย รัก ใคร ก็ เอย ไป เลี้ย มิ ได้ จะทัก ถาม
 แต่ คอย พัง เทวราช ประกาศ ความ เมื่อ ไว จะ
 คั้น อาราม วัด ธรรม์ พี่ จะ ได้ ทอด ตา ไป หา เจ้า เปน
 ทกขี เท่า นี้ แด น้อย ไม่ วาย หดั่ง กอ แรม คำ หึ่ง
 วัน นั้น ท่าน พระคตัง หา บุญ ยัง ไป ถดอง ศาตา โดย
 มี ตะคอน ผู้ คน อุดหม่าน กรับ ประดาน สดบ ๆ ดัง
 เลี้ยง ได้ สวรรณหงษ ทรง ว่าว แต่ เข้า ไป พี่เลี้ยง
 ได้ หอก ขนด่ ใจ บณ แกร ควัน บ่าย เข้า ห้อง ก็ ต้อง
 หอก ชาว บ้าน นอก ตก ใจ ร้อง ให้ แซ่ บ้าง ซา
 ครัน ยืน ยัด อยู่ อด แอ บ้าง จอ แจ สรรเลี้ยง ที่ เลี้ยง
 กัน ตะคอน หยุด อุดตุด ด้วย มวย ปล้า ยืน ประจำ
 •หมาย สู้ เปน คู่ ชัน มงคต ได้ สวม หัว ไม่ กัดง กัน

รวม เข้า เล่ม เดียว

ว่า ด้วย ฆ่าสัตว์ คำสอน

สี่เสา ปลาบู่ทอง เรื่อง อุไท คำเตือนสติ ต

ก ข ก กา ปถม ก กา ไท ปถม มาลา อังกฤษ

อังกฤษ กา กับ สุนัขแล นกยาง สูตรเลข

นา กระจาบ กากี คำ กลอน มายา ลัทธิ เพชฌัญญู

สองเหลี่ยม สวัสดิรักษา ขันวิภังคินี ตำรายาเกล็ด รามสิน

ว่า ด้วย ลม อากาศ ปธานุกรม บุนทนางวงษ์ สุบิน เรื่อง

ทำนายฝัน ตรา ชูทอง ฝรั่งเศส ทำศึก กับ จีน พงษาวดาร

ไทย พงษาวดารโบราณ เรื่อง ยะโฮซุอะ เปน พงษาวดาร บุราณ

บุฉา แล วิสัยนา ใน ศาสนา แท้จริง คำ อังกฤษ แปล เปน คำ

ไท พระคริสต วงษ์ ตามโยฮัน ราชทูต สยาม ไป กรุง ฝรั่งเศส

ราชทูต สยาม ไป กรุง ลันตัน ๓๖

๐ นิราศ เกาะ जान นิราศ ชมตลาด นิราศ เดือน นิราศ

พระแท่น ดงรัง นิราศ เมืองเพชร นิราศ ฅลาง นิราศ พระ

บาท นิราศ พระ ปถวี นิราศ อีเหินา นิราศ พระปถม นิราศ

โคราช นิราศ เมือง แกลง นิราศ ทวาราวดี นิราศ วัด เจ้าฟ้า

นิราศนรินทร นิราศ บางปะอิน นิราศ สระบุรี นิราศ ยิสาร

นิราศ รามวัด นา ๓๖

๐ อนึ่ง ถ้า ลูก คำ ฟานิช จะ ชื่อ หนังสือ ต่าง ๆ ที่ เรา

ลง พิมพ์ ไว้ นั้น คราว ละมาก ๆ ถึง อย่าง ละ รอย จม

จึง จะ แกมให้ ยี่สิบ จม ภาอ ผ้ชား นั้น จะ ได้ กำไร บ้าง

อง จบ หนึ่ง หนึ่ง
วัน จะ ลด ค่า ให้ บ้าง
ขาย หนังสือ ไท แต่ โรงพิมพ์ ทร สมิต จะ
ให้ ไว้ เป็น สำคัญ ถ้า มิ ได้ มี トラอย่า ซื้อ
ด ที่ เดียว ๗๕

๑๖ ม การ เทศ เป็น ภาษา สยาม ที่ บาง คอแหลม ที่ ตึก ไท
ทุก วัน อาทิตย เวลา เข้า ลี โมง แล มี การ สวด สอน เข้า
โมง หนึ่ง เวลา คำ ทุ่ม หนึ่ง ทุก วัน ที่ ตึก ไท นั้น ทำ
ทั้งปวง ที่ หยาก พัง เชิญ มา พัง เทอณ ๗๕

๑๗ ถ้า ผู้ ไท มี บุตร ชาย ตั้ง แต่ อายุ ๓๓ ปี ขึ้น ไป อยาก
จะ ให้ บุตร นั้น วิชา เป็น ทาง ทา วิชา เชิญ ให้ เอา
บุตร นั้น มา ฝาก ไว้ เป็น ลูก สัก กับ ครู ที่ โรงพิมพ์
บาง คอแหลม จะ ช่วย ให้ ได้ สม ความ ปรารถนา ๗๕
๑๘ ถ้า บิดา มารดา ผู้ หนึ่ง ผู้ ไท อยาก จะ ให้ ลูก ชาย
ลูก หญิง เรียน ภาษา ไท ภาษา ฝรั่งเศส วิชา ต่าง ๆ เพื่อ
จะเป็น คน มี ปัญญา รู้ ความ ชื้อ เรียบ ร้อย จะ ไท เป็น ผู้
หลัก ผู้ ใหญ่ สม เป็น พ่อ บ้าน แม่ บ้าน เป็น กำลึง แก่ ราช
การ แล แผ่น ดิน บ้าน เมือง ด้วย เชิญ มา ฝาก ไว้ กับ
ครู แล ที่ อยู่ ใน เวนร์ชีตี สยาม บาง คอแหลม คำ สอน
คำ เลียง จะ เรียก เอา แต่ ภาส สมการ ถ้า จะ รู้ ความ ละเอียด
เชิญ มา ถาม แต่ ครู ที่ บาง คอแหลม เทอณ ๗๕

